

శివ వేంకటేశ గ్రంథమాల.

తృతీయపుష్పము.

జగన్నాథీయము.

(అను వదాలిక్షేత్ర మాహాత్మ్యము)

అడవి సాంబ వరావు

నందగిరి వేంకటప్పారావు

అను

894-83
SAM-2

శివ వేంకటేశ కవులచే రచియింపబడి, కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా

అంగలూరు వాస్తవ్యుడగు నందగిరి వేంకటప్పారావుచే

బ్రకటింపబడియె.

వ-51

నేను ముద్రాక్షరశాల, మచిలీపట్టణము.

శ్రీ కృష్ణదేవరాయగ్రంథ భావానిలయము
సుల్తాన్ బజార్, హైదాబాద్. ఆం. ప్ర.

కాపీరైట్

మొల 8 ఆణాలు.

రిజిస్టర్డ్.

ధములు రచించె. వినను నీకవికిఁ బదునాల్గవయ్యెడు దాఁటెనో లేదో యనునప్పుడే సకలమాతుల వియోగముఁ గూడఁ గలిగి స్వకుటుంబయాజమాన్యముఁ దా నే నిర్వహింపవలయు భారము పైఁ బడినందునఁ గైకలూరు విడిచి దానికిఁ గ్రోశద్వయమాత్ర నికటవర్తియగు బొమ్మినంపాడు గ్రామముఁ జేరి, కరణిలోద్యోగ ధర్మముల స్వయముగ నెరవేర్చవలసిన వాడయ్యెను. ఇట్లు కవితాలతా వృద్ధికి మహత్తరం బగు నంతరాయంబు సంఘటించినను నీకవి నిరుత్సాహుండు గాక కుటుంబపోషణోద్యోగ ధర్మ నిర్వహణమునకంటె నధికమగు పట్టుదలతోఁ గవితాలతాభివృద్ధి యుచుండె. ఈకవి గురుకులవాసశ్లేశము ననుభవింపకయే స్వప్రయత్నమువలన గీర్వాణభాషాభ్యాసమునకు దొరకొని ప్రప్రథమమున నాబాల్యంబున నాచేయు విద్యాభాస దశలో జింతనాదిసమయములయందు సహవాసవశంబునఁ జెంగటఁజేరి స్వయముగానే విశేషాంశములు గ్రహణధారణ పూర్వకముగ సంగ్రహించుచుండినందునఁ దదనంతరము మేఘసందేశకావ్యమును జదివి, దాని నప్పుడే శుద్ధాంధ్రకావ్యముగా భాషాంతరీకరించెను. ఈకవి రచించిన గ్రంథములు.

రచనాసమూహి.

	కాలము.
(1) శుద్ధాంధ్ర మేఘసందేశము	1884
(2) హైమవతీపరిణయము	1890
(3) అశ్వలక్షణసారము	1890
(4) సత్యనారాయణచరిత్ర	1891
(5) అద్వైతమతాదర్శము	1901
(6) సాత్రాజితీపరిణయము	1905
(7) బిల్వనాయము	1908
(8) ఆంధ్రమత్యపురాణము	1914

హరిహరాది స్తోత్రశతకములు 20

* * * * *

ఈకవి చిన్నదనంబుననే రామాభ్యుదయము, స్వారోచిషసంభవ మను నాటకమును రచించెనుగాని కారణాంతరమున నవి వామావశిష్టము లైనవి, పిదప

క వి జీ వి త ను .

—:0:—

“శివ వేంకటకవులు” అను సంస్కృతనామముతో గ్రంథప్రకటనమునకుం దొర
కొనిన రూకవి ద్వితీయమునందు,

ప్రథముఁడు అడవి సాంబశివరాయకవి.

ఇతఁడు ఆరువేలనియోగిబ్రాహ్మణుఁడు. సాంఖ్యాయన సగోత్రుఁడు, అపస్తం
బనూత్రుఁడు, కృష్ణయజుర్శాఖాధ్యాయ, అద్వైతి, తండ్రి పాపయ్యమంత్రి. తల్లి త
మాబ. వీరి కాపురము కృష్ణామండలము నందలి కైకలూరు తాలూకాలోని
బొమ్మినంపాడు అను గ్రామము. వీరి పూర్వులనుండియు నీ గ్రామమునకుఁ గరిణీకపు
వృత్తి వహించియుండిరి. ఈకవిశేఖరుఁడు ౧-శ 1864 సం॥ రమున జన్మించెను.
బాల్యమున నుండఁగనే పితృవియోగము సంభవించినందున శైశవమునుండియు నస్త
న్నివాసమగు కైకలూరు నందు మాతామహా గృహముననుండెను. కైకలూరు తర్క
శాస్త్రమునందు దిగ్విజయముచేసి, దిగంతవిశ్రాంత శాశ్వత ర్థి వహించిన యస్తత్పితా
మహులు, శ్రీకురుగంటి వేంకటరామశాస్త్రులవారి జన్మభూమి. ఈకవికిఁ జిన్నదన
మునందే మాతులులుగూడ పరలోకయియానువులై నందున గమవిదా భ్యాసమునకుఁ
బెక్కుభంగములు దట్టస్థించెను. ఎట్లయిన నేమి “పూర దత్తాచార్యాద్వ్యా” అనుశ్వా
యము సార్థకముగా నీకవిపుంగవున కశిక్షితమయ్యు నప్రియత్నముగా నహజమగు
కవిత్వ భారాపటుత్వ మంకురించెను. కైకలూరు కొల్లేరను తియ్యనీటి మహాసరోవర
మునకు దక్షిణతీరముననుండుటయుఁ దత్పరోవరము నిరంతరజాబృంభమాణమమదకల్పా
రపుండరీకసరోరుహ ప్రకాండహిండమాన మకరంద బిందుబృందచంద్రకితవాః పూర
పరివర్ధమాన కమలాకరరమావి ర మాణ కైశ్యలీలావికాల శైశవాలకుడుంగరంగసంగ
చ్చదనేకజల విహంగకులకలకలారావ సంపూర్ణమాణద్యావాపృథివ్యంతరంబై దిద్దు
తుశ్శిశూమ జననయనశ్రీవణానంద సందాయకంబై విలసిల్లుటం నీ తత్తీరమనం
దంకురించిన కవితాలతక బోది నేయుట కానుకూల్యకలనంబు గలదనుట వింతకా
దుగదా ఇట్లు, అబాల్యముననఁగాఁ బదిరెండవయేటనే జనించిన కవిత్వకన్యక నీకవి
స్వప్రియత్న బాహుశ్యముచే నుచితసంస్కార పరిష్కారఁ గావించి పెక్కు గ్రం

హైమవతీ పరిణయాది ప్రేమఁ బేర్కొనఁ బడిన గ్రంథములును, ఇరువదిశతకములును రచించెను. మొత్తముమీఁద స్వయముగా నీకవి యష్టావింశతి గ్రంథకర్త.

ద్వితీయుఁడు నందగిరి వేంకటస్వరాయకవి.

ఈకవి మధ్వబ్రాహ్మణుఁడు. విశ్వామిత్రసగోత్రుఁడు. ఆశ్వలాయనసూత్రుఁడు ఋక్సామయజుర్వేదములు, ద్వైతము. తండ్రి వేంకటనరసింహపండితులు. తల్లి శేషమాంబ. వీరి కాపురము కృష్ణామండలమున నస్తన్నివాస గ్రామమగు కైకలూరున కనతిదూరమనఁగా యోజనద్వయ మాత్రములో గుడివాడతాలూకాలోని అంగలూరు అను గ్రామము. వీరిపూర్వులనుండియు అంగలూరు గ్రామమునకుఁ గరణీకఁపు వృత్తి నవలంబించియుండిరి. ఈకవితాదామణి శ్రీ శ॥ 1868 సం॥రమున జననమందెను. చిన్నదనమునందు బ్ర॥ రెండుచింతల తారామకవిగారియొద్ద ఛందోలక్షణాదులు నభ్యసింపదొరకొనెనుగాని, అచిరకాలముననే అకవిగారు గద్వాల రాజాశ్రయమువలన నచ్చట కేగుటచే నంతరాయము కలిగెను; కలిగినను నిక్కవిపట్టుఁదల విడువక స్వయంకృషివలననే గీర్వాణభాషాపరిచయముఁ గలిగించుకొని సహజయగు కవితాలలి కనభివృద్ధి నొందించెను. ఈకవి తన 13 వ యేఁడు నిండనిబాల్యము నుండియుఁ గవిత్వరచనగావింపఁ దొరకొనెను. తొలుదొల్త హనుమద్విజయమును మైరావణనాటకము రచించెను. ఆకాలమునందలి యాకవిగారి మేధాశక్తి, అత్యద్భుతమై యుండెడిది. ఒకనాఁడాగ్రామమున నొక పండితుం డొక గ్రంథము సదివి పురాణము పెప్పునప్పుడు, అందుఁ గథామధ్యమున నొకపత్రియు నశించి కొంతవడియుండఁగాఁ బండితుఁడును శ్రోతలును గథా భంగమాయెనని చింతించుచుండ నీకవి, ఆపోయినపత్రమునందలి కథాభాగమును స్వయమగు నాశుకవన ధోరణిచే గద్యపద్యాత్మకముగాఁ జదివి కథాసందర్భముఁ గుదిర్చి వారిచే బహుమతుండయ్యె. ఇదిచాలదా, ఈకవియ సామాన్య ప్రతిభఁదెలుపుటకు! అట్టి యనర్గళ ప్రతిభావిశేష విలసనమువలననే, అష్టావిధానముల నొనర్చి విద్యద్భవముమానితుండయ్యె. ఈకవి మొదట శేరీ కలవపూడి గ్రామమునకుఁ గరణమై పిదపదిద్దుబాటులో, ఆగ్రామమింకొక గ్రామముతోఁ గలపఁ బడినందున స్వగ్రామమగు నంగలూరు గ్రామమునకు సహాయగ్రామ గణకుఁడు (అసిష్టంటు కరణము) గా నియమితుండయ్యె. ఈయన, ఈవృత్తి యందు రేయుం బవలును దీరికలేని రాజ యవ్యాపారములచేఁ గాలక్షేపము నేయుచుండియు నెట్లెట్లా తీరిక చేసికొని సద్ధింధరచన వలనఁ గవిత్వలలికకు దోహదము నేయుచుండును.

26834

సరస చతుర్విధ కవితా సామాజ్య ధురంధరుల - 25.3.3

బ్రహ్మత్రీ

నాదెళ్ళి పురుషోత్తమశాస్త్రగా రొసంగిన

పంచరత్నావళి.

మేధాదక్షిణామూర్తయేనమః

కం॥ ఈయనదృశ సన్నహిమా, భూయిష్టక్షేత్ర చరిత పానరు జగన్నా
యము సువృత్తలసితము, యుత కవి విరచితంబుఁ దృప్తిగఁ గంటిన్ ॥

కం॥ ఈకవులు తొంటిభవముల, నేకొలఁది సుకృత మొనర్చి యిక్కాంబుం
జేకొని చేయుం గలిగిరొ, కరపదవు ల్లుటి చిరసుఖ మొదవన్ ॥ ౨

చ॥ వారివారు లొక్కరూపమని యందరకుం దెలుపంగ నైరె యీ
యిరుగురు సత్కవీశ్వరు లహీనసమర్థత లొప్పువార లొ
క్కరుగ నటంచుఁ దోచెడిని గాదె సమాఖ్యలటొప్పు బా యముం
బరువుఁ బ్రవర్తనంబు నమపాండితికై తమ భేద మెన్నఁగన్ ॥ ౩

ఉ॥ చందమెఱుంగ నీ యడవి సాంబకివాహ్వయ సత్కవీంద్రుఁడు
న్నందగిరి ప్రసిద్ధకుల నందన చందన వేంకటప్ప రా
వుం దమ సఖ్య మెల్లెడలఁ బొల్పుగ శో లజేయు శాంక్ష పే ।
ర్పం దమ రిరు శేకమయి మేల్చిగఁ గూర్చిరి ని నిద్ధరన్ ॥ ౪

అ॥వె॥ తనరు నా రవీందుతారకముగ నిది । పండితాళి మెప్పు పడయునట్టి ।
విట్టి కబ్బములు రచించు నిక్కవి । ద్వితయ మతులవిభవయుతులు నగుతన్ ॥ ౫

బందరు

సామకకాఖిలంబరగు బ్రాహ్మణులును వైశ్యులును, రెడ్లుం, గావులును, గొండులును బరమ
 భక్తులయి నియతాచారధర్మంబులు నెరవేర్చుకొనుచు భూతదయాభరనిఖ్యాతివహించియు
 న్నవారు. ఈదేవస్థానపు ధర్మకర్తృత్వమును గురజ జమీన్దారులు విడువగ నె లింగాల
 వాస్తవ్యులు స్తుభాసాదారులునగు కమదన జగన్నాథరాయణంగారుపడాలివాసులగు
 వారణాసిజగ్గన్నకాస్త్రిలుగారు మున్నగువారి యాలోచన ననుసరించి ధర్మకార్య నిర్వ
 హణము జరిపిరి. నాటంగోలెఁ దద్ధర్మకర్తృత యేకముఖంబున నునికికంటె నాలోచన
 సభాముఖంబునఁ బ్రవర్తిల్లుట యుక్తమనుయొక్తి పొడమె, అప్పుడు యొకసభయేర్పడె.
 జగన్నాథరాయణంగారు దీనికద్యక్షులయి యుండిరి. ఇం దదిసకె ఏర్పడియుండిన
 అడునుమల్లి సుబ్రహ్మణ్యము మొఖాసాదారుగారి యనంతరమున ముఖ్యులయి తమ
 ఎలె నె గ్రామాంతరవాసులగు దేవరకొండ నాగన్నగారు, వత్తెము వెంకటసుబ్బయ్య
 గారు, విన్నకోట వెంకటవరదయ్యగారు ననుప్రముఖుల సమయోచిత సహాయంబున
 దక్షిణత్రవాసులగు పూర్వోక్త పౌరగణ నిత సహాయమును బడయుచు దమకుఁగలప్రసిద్ధ
 దైవభక్తి విశేషంబుకొలదిని ధర్మకార్యంబులెల్లను మిగులవర్ణనీయములుగా నెఱ
 వేర్చుచువచ్చిరి. ఈలోకంబునఁ గొలిచినట్లె యాలోకంబునఁ గొలువ జగన్నాథసన్ని
 ధికా సుబ్రహ్మణ్యముగా రేగిన పిదప తజ్జేష్టపుత్రుండగు సూర నారాయణగారా ప
 నింబూని తగువారి మంత్రతంత్రబలంబులు సహాయములుగాఁ గొనియాడఁ బడదగినట్లు
 పూనిన కార్యము నెఱవేఱిచిజనకునట్లెపరమపదవికింజనియె. ఇప్పుడు తత్పుత్రుండు పితా
 కుహనిర్తల సామధారియై యాగతకార్య నిర్వాహికాఁగలయోగ్యత లుత్పన్నములయి
 యభివృద్ధినందునట్టుల వర్ధిల్లుచున్నందునఁదత్పితృవృందగు గోపాలకృష్ణయ గారు తు
 మ్మలపల్లి గోపాలకృష్ణమూర్తిపంతులుగారు ద్రోణాదులశోభనాద్రినాడ్డుయ గారు, పర్వ
 త నేనిమల్లికార్జునుడుచౌదరిగారు, మందలత్తున్నరెడ్డిగారు, వారితోడంగూడియేతద్గ్రంథ
 నిర్మాణప్రోత్సాహకులని యిందువర్ణింపఁబడి యున్నట్టియు నీసభక్రాసవాధిపత్యము
 వహించి సకలసత్కార్యనిర్వహణదీక్షదక్షుడయియున్నట్టియు శ్రీకొల్లి తయ్యగారికిఁ
 గుడిభుజముగాశోభించుచున్నారు. ఇట్టిసభ నెరవేర్చుటంబట్టియే పనులెల్లమిగులశోభిల్లుట
 యటుండ సువర్ణమునకు సుగంధముతోడ్పడినట్లు సభికుఁడుకాకుండియు పురనివాసియై
 యుండుటంబట్టి లోకానుమతి నెఱింగి వలసినమాఱులు స్ఫురింపఁ సి నెఱవేర్పింపఁజేయు
 కొశలంబునఁబ్రసింగించినతరణిగంటివెంకటనృసింహసీతారామకృష్ణకాస్త్రిగారుని ల
 విషయంబులందు నీసభకున్యభాగ్రణికిని సహాయులయియుండుటచే నిప్పుడప్పనిమిక్కిలి

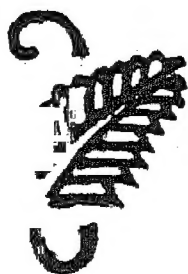
యొప్పియున్నది. ఇట్లు ఈ గన్నాధ సేవాధురంధరులగు నెల్లరకు నెల్లడల సకల శ్రేయోభివృద్ధి యగునట్లు భగత్పసాదంబు సిద్ధింపంగోరుచు మేమిగ్రంథమురచియింపం బూను నెడ నిందులకు ఎలయు నంశములను సేకరించి కొనుటను బ్రహ్మాండాది పురాణముల నొసంగి బ్రహ్మశ్రీ చింతలపాటి వేంకటశాస్త్రిగారు, రామమూర్తి శాస్త్రిగార్లు మాకు సహాయులైనందున వారికి మేము మిగులకృతజ్ఞులమగుచున్నాము. గ్రంథపరిపాకాది విషయములు పాఠకులకే విశదమగును గాన మేమిచ్చట వ్రాయుట యనావశ్యము.

ఈగ్రంథము బందరునందు సేతు ముద్రాక్షరశాలలో ముద్రింపఁ బడునపుడు వానిని సావకాశముగఁ బరిశీలించు నవకాశము మాకును లభింప కుండుటచేత గ్రంథమునందు పెక్కు స్థాలిత్య దోషములు సంభవించినవి. అట్టితప్పులకు శుద్ధపత్రమిందుఁ పొందుపరుపఁ బడినది చదువరులు ముందుగా శుద్ధపత్రము ననుసరించి గ్రంథమును సవరించుకొని పిదపఁ జదువుటకుఁ బ్రార్థితులు.

రేఫద్వయభేద మిగ్రంథమునందుఁ బాటింపఁ బడలేదు. గ్రంథవిస్తర భయముచే నర్ధానుష్ఠానపరమసరళాదిస్థాలిత్యము శుద్ధ పత్రికయందుఁ జేర్పఁబడవయె. పాఠకులు మన్నించెదరుగాక.

అంగలూరు,
22—11—14.

ఇట్లు
గ్రంథకర్తలు,
వవేంకట కవులు.

ఓం

శ్రీజగన్నాథస్వామినేనమః.

జగన్నాథీయము.

ప్రథమాశ్వాసము.

ఆత్మభ్యా పదయుగ్మకాంక కలనా • త్సంసూచయన్ తత్ప్రకృ
త్యాత్మ యోగమత వ్షడక్షరమనుం • శక్తిశ్చ రాభేదతాం
తద్వ త్తారకతత్త్వ మాత్మవిదుషా • మైక్యంచ విశ్లేషయో
ర్యప్త్విష్టాప్రదదాతున సృహిజగ • న్నాథ స్సుభద్రాధిప॥

౧ ప్రకృత్యా జగత్ + నాథ ప్రకృతి పురుష
త్తాయోగము ౧+౩+౦+౯=౨౦=౩+౩+౬=౧౨ ౧౨ ౬=౯=౨౦

౨ వ్షడక్షర మరల
మంత్రము) జగత్ నాథ ఓం నమః శి వాయ
౧, ౩, ౦, ౯=౨౦=౧౦ ౧౦ ౧౦ ౧౦ ౧=౨౦

౩ శక్తిశ్చరా భేదము
శక్తి
౧+౬=౧౦
ఇది జగత్
శబ్దము
శివ
౧,౩=౯=౨౦
ఇది నాథ
శబ్దము

[illegible]

3

2

$$u, v = \tau \quad v, u = \tau$$

విషయసూచిక.

—:0:—

పుట.

విషయము.

ప్రథమాశ్వాసము.

- 1 ఇష్టదేవతాదికము.
- 8 కృతినమర్పణము.
- 9 కథాప్రారంభము.
- 10 ఇంద్రనీల ప్రతిమావతారకథనము.
- 11 పురుషోత్తమ క్షేత్రమహిమ.
- 12 ఉ యినీ పురవర్ణనము.
- 14 ఇంద్రద్యుమ్నునికి సంతానము లేకుండుట.
- „ సంసార ముఖనిరసనము.
- 15 ఇంద్రద్యుమ్నునికడకు సిద్ధుఁడు వచ్చుట.
- „ ఇంద్రద్యుమ్నునికి సిద్ధుఁడు ఇంద్రనీలమూర్తి మహిమసెప్పుట.
- 16 యముఁ డింద్రనీలమూర్తి యగు విష్ణునికడకు వచ్చుట.
- 17 ఇంద్రనీలమూర్తి యగు విష్ణుఁ డంతకునితో ముచ్చటించుట.
- 18 యజ్ఞ నారాయణ జననకథ.
- 19 మాతాపితృహీనుండగు యజ్ఞ నారాయణుని రాజు పోషించుట.
- „ యజ్ఞ నారాయణుని సందేహము.
- 20 యజ్ఞ నారాయణుఁడు పూర్వసముద్రతీరారణ్యము సొచ్చుట.
- 21 యజ్ఞ నారాయణుం డరణ్యంబున రమ్యాశ్రమంబు నూచుట.

ద్వితీయాశ్వాసము.

- 24 యజ్ఞ నారాయణుఁడు భూసురకన్యం దిలకించుట
- 25 యజ్ఞ నారాయణునకు విప్రకన్య యచటి వృత్తాంతము దెలుపుట
- 26 యజ్ఞ నారాయణునకు విప్రకన్య విష్ణునిఁ జూపఁ బూనుట
- 28 పురుషోత్తమ స్తోత్రము
- 30 శ్రీహరి వధూవరులకు వరదాఁ డగుట
- 31 యజ్ఞ నారాయణుఁడు తండ్రి నగరికి వచ్చుట

పుట.

విషయము.

- 31 యజ్ఞ సారాయణుడు తండ్రికి నీలాచలము తెరఁ గెరింగించుట
 32 ఇంద్రద్యుమ్నుడు నీలాచలమునకు బయలు వెడలుట
 33 సూర్యాస్తమయ వర్ణనము
 34 ప్రభాతవర్ణనము
 35 ఇంద్రద్యుమ్నునకు నీలశైలవాసులతోడి యుద్ధము
 36 శ్రీహరి నీలశైలవాసుల మఁదలించుట
 ,, శ్రీహరి యింద్రద్యుమ్నునిఁ దోడ్కొమ్మనుట
 37 ఇంద్రద్యుమ్నుడు శ్రీహరిని సందర్శించుట
 39 జగన్నాథుఁ డింద్రద్యుమ్నునకు వరమిత్తు ననుట
 ,, ఇంద్రద్యుమ్నుడు శ్రీహరిని వరమర్థించుట
 40 శ్రీహరి యింద్రద్యుమ్నునకు వరమిచ్చుట
 41 స్వామి యజ్ఞ సారాయణునికి వరం బిచ్చుట
 42 ఇంద్రద్యుమ్నుడు పురీనిర్మాణము నేయించుట
 43 ఇంద్రద్యుమ్నుడు సముద్రము నందలి వృక్షములఁ జేదించుట
 ,, ఇంద్రద్యుమ్నునకు విప్రాయుగంబు కనుపించుట
 44 రాజు వృద్ధవిప్రుని బ్రతిమలు నేయ నియమించుట
 45 రాజు కోవెల తలుపులఁ దీయుట
 ,, వికృత విగ్రహములఁ జూచి రాజు పరితపించుట
 46 రాజున కాకాశవాణి హరియుద్దేశము తెలుపుట
 47 రాజునకు బ్రహ్మ హరిప్రతిష్ఠ జరిగినదని చెప్పుట
 48 రాజు భూలోకమునకు వచ్చి జగన్నాథుని దర్శించుట

తృతీయాశ్వాసము

- 53 కనకాకరపుర వర్ణనము
 54 లింగరాజుచరిత్రము
 55 లింగరాజు సంతానప్రాప్తికై చింతించుట
 56 జగన్నాథుని రాజదంపతులు గొలచుట

పుట.

విషయము.

58 శరదృతువర్ణనము

59 లింగరాజునకు జగన్నాథుండు పరంబొసంగుట

60 వరపుత్రోదయము

61 లింగరాజుపుత్రుండగు నాకాయణుండు తపంబొనర్చుట

62 గ్రీష్మకాలవర్ణనము

64 సారాయణమానికి హరి ప్రత్యక్షంబగుట

69 సూర్యాస్తమయవర్ణనము

73 జగన్నాథస్తవము

75 పర్వరువర్ణనము

77 అవధూతస్వామి కృష్ణానదికి స్నానమున కరుగుట, అవధూతస్వామి నిజా

,, మద్దాలా కొల్వులోని కరుగుట

78 నిజామద్దాలాసనదు

79 అవధూత వడాలిలో చేసిన యేర్పాటు

80 జగన్నాథస్వామి బ్రహ్మాత్పవము

81 కడలిఅగ్రహార నిర్మాణము.

82 వడాలితేతప్రభావము

చతుర్థాశ్వాసము.

85 జగన్నాథునకు సుభద్ర భార యెట్లయ్యెనని యడుగుట.

87 సుభద్రను కృష్ణుడు ఎరుని గోరుమనుట

,, సుభద్ర కృష్ణుని నీవంటిభర్త కావలెనని యడుగుట

88 కృష్ణుడు సుభద్రను మందలించి వరమిచ్చుట

89 శివునకు బ్రహ్మహత్యకలుగుట

,, విష్ణువు లక్ష్మీని శివునకు 'క్షయిడజిద్దోనుట

90 శివుడు లక్ష్మీని శపించుట

91 బ్రహ్మహత్యాకర్తకి వరమిచ్చుట

92 భారతయుద్ధప్రశంస

,, మునకు కృష్ణుడు పాయమునెప్పుట

పుట.

విషయము.

- 93 ముడు శక్తి కృత ములు చూచుట
 94 ద్రాపది మనకు వరమిచ్చుట
 95 ద్రాపది కృష్ణుని శపించుట
 96 జగన్నాథావతారము
 97 బౌద్ధావతారము

ప్రథమాశ్వాసము

గీ॥ రూఢిగా వర్ణస్వరూపంబుఁ గొని బహి, ర్గతిఁ గాంచు నెడల వైఖరి యనంగ
నాల్గు రూపంబులను ధాత • నాల్గుమోక్షుఁ, దమ్ములఁ జరించు చక్షర • తత్త్వ
యగుచు

చ॥ నిగమ విద్యా వినిర్ణేత • నిఖిలమాత, యగు సరస్వతి మాజిహ్వా • నలరుఁగాత॥
నలు వలరార భౌతికగణంబులకుఁ బతియై సుధీవిధా

కలన ననేక పాననతఁ • గైకొని లోకనివిప్లవసర్వ వి
ద్యల కధినాథుఁడై ప్రణవ • తత్త్వ విబోధకుఁ డౌ గణాధిపుం
డైలమి మదీయకావ్యమున • కిచ్చెడుఁగాత నిరంతరాయమున్ ॥ 2

మ॥ రఘుపంకాగ్రణి యానవాలు గొని వా • రాశిన్ తక్షణార్థంబునన్
లఘులీలన్ వెస దాటి తఁ గని యా • లంకేశు నాత్మీయశౌ
ర్య ఘనోద్వృత్తిఁ దృణీకరించి పతికా • ర్యన్నూర్తిఁ బాటించు శ
త్రుఘనధ్వంత ఖరాంశుమంతు మానుమంతున్ బ్రస్తుతింతున్ మదిన్ ॥ 3

మ॥ తతమాయాపరిత స్ఫురద్యవనికాంతర్వర్తి వర్షాంతరా
కృతియై దేవుఁడె జీవుఁ డౌ ననుచుఁ ద • త్కిరీడార్థపాత్రాంతర
స్థితి జీవుండు విభిన్నుఁ డంచును బృథ • క్సిద్ధాంతనిర్ణేత లై
యతులఖ్యాతి వహించు శంకరుఁడు మ • ధ్వాచార్యుఁ డ్యు ల్గుడున్ ॥ 4

మ॥ నిరతోదంచిత గాఢభక్తి విలస • నిష్ఠారతిన్ బూని శం
కర నారాయణ పాదసేవన సమ • గ్రహిపి ప్థార్థులై
పరమఖ్యాతి వహించు మద్గురువులన్ • బ్రహ్మణ్యులన్ గొల్చి మే
మురవన్ బాపయమంత్రి వేంకటనృసిం • హున్ బ్రహ్మసంకాశులన్ ॥ 5

మ॥ కవితామధ్యమవిప్లవావతరణా • గ్రస్థానసోపానమా
ర్గవిధోదంచితవాగ్విలాసులఁ దొలిన్ • బ్రాచేతసవ్యానులన్
స్తవసంతుష్టులఁ జేసి బాణసుకవిన్ • దండిన్ మయూరాహ్వయున్
భవభూతిన్ గవి కాళిదాసుని మదిన్ • భావించు మె ప్పడున్ ॥ 6

॥ శబ్దానుకాసను • సన్నుతించి యుభయ, కవిమిత్రునకు నమ • స్కారము లిడి
భక్తి మీరఁ బ్రబంధ • పరమేశ్వరు భజించి, సహజపాండిత్య ని • చ్చలును
గొల్చి

జగన్నాథీయము

సంవిత్కవితా యః శస్కరుః బ్రణుతించి, నవ్యగుణసనాధుః నతులః దేల్చి
కవిసార్వభౌము విః ఘ్యాతిః బ్రశంసించి, సౌజన్యజేయు నాః క్షరణిః బౌగడి
గీ॥ వినయవిద్యాసముద్రునిః వినతిః జేసి, యాంధ్రకవితాపితామహుః నభినుతించి
మంజులాంధ్రకవిత్వ నిః ర్తాణధనుల, ఘనలసత్కిర్తివిభవులః గవులః దలఁచి॥

ఉ॥ శీలయు విజ్ఞమానులయుః క్షీబయు మౌరికమున్నుగాఁగ ని
శ్వలనిలింపవాజ్ఞయభః విష్ణుమహాకృతికల్పనాధ్యలక్
జాలఁగ జేంగమాంబికయుః శారదయచ్చమనర్పమాదులక్
శ్రీలలితాంధ్రకావ్యకృతిః సిద్ధయశస్కలః గొల్తు మెప్పుడుక్ ॥ ౧౩

చ॥ రసలసమానసద్గుణ నిః రంతరసంస్కృత సత్పదాధ్యుతౌ
రసికుల సత్పదంబులు శిఃరంబులః దాల్చి సమగ్రదోష ల
క్ష్యసకలసంస్కీయారహితః కష్టపదాకరు లైన యట్టి నీ
రసులకు మత్పదంబులు శిఃరంబులపై ఘటయించు టొప్పదే! ॥ ౧౪

న॥ అని యిట్లు ప్రాగీప్సితగ్రంథనిర్విఘ్నపరిసమాప్తి సంప్రదా యావిచ్ఛేద
లక్షణ నిబంధనంబుగాఁ బూర్వరంగప్రసాదనంబు నిర్వర్తించి యొక్క మహాప్రబం
ధంబు రచియింపఁదలంచి యున్న యవసరంబున.

నీ॥ నలుప్రాబలుకు నాదుః గులుక నెల్లజగాలు, గలిగించు నెలతేటిః పాలుపుమీటి
పొక్కిలివిరిదమ్మిః నక్కజంబుగఁ గ్రమ్మి, నీటిపుట్టువు కెంపుః నిబ్బరంపుః
దకున లీనఁ గదానిః వలువ సుట్టినమేని, జిగిక్రిమ్మెరుగుతోడిః మొగిలుపోడి
మి జగా దటాయంపః మినుకు లెల్లడ నింపఁ, గల చుట్టువా లేలః నలరిత్రాల

గీ॥ మలయు దేవర యడుగు తాః మరరుటంబుఁ, గన్నపూఁదేనియల మోకః మి
న్నువాఁక
యసుఁగు సైదోడు బబుపున్నిః యములవీడు, కలుములకు నాలవాలముః కమ్మ
కొలము ॥ ౧౬

॥ అట్టికమ్మకులంబునః నలకుపైడి, పాలగోత్రంబునం గ్రాలుః పాలవెల్లి
నిందుచందురుగతిగీర్తిః పండువెన్నె, లెల్లడల నింపఁ గలవారుః కొల్లివారు॥

ఉ॥ అంకమనీడు దానమహిః మాపరకల్పనగంబు సద్గుణా
లంకృతుఁ డిద్ధకీర్తి మహిః శాముఖమండలరాజమానచం

ద్రాంకభవిష్టుపూర్ణతుహి + నాంశవిబింబవిడంబనుండు స
ర్వంకషసంపదున్నతి ని + రాకృతతేఖవిభుం డనం దగెన్ ||

౧౮

చ॥ అతనికి బుచ్చిబాపయస + మాఖ్యుఁడు మాఖ్యులసత్రమాఖ్యుఁడు
న్నతగుణసంప్రహర్షితః + నప్రకరుండు జనించె నాబుధ
స్తుతునకు శౌరి కిందిరయు + ధూర్జటికిన్ గిరిపుత్రి కైవశిన్
సతి లలనాశిరోమణి య + నన్దనరున్ మహాలక్ష్మి పేరున్ ||

౧౯

తే॥ అమ్మిభునము పురాజను + రాజ్జితోరు, పుణ్యఫల మన జనియించెఁ + బుత్రయుగము
శీతయయు సుబ్బయ యనంగ + ఖ్యాతినీతి, యాకృతులుగొన్నచందాన + సం
దులన ||

౨౦

సీ॥ మతి యహర్నిశము స + మ్మతిమీరఁగాఁ బరో, పకృతిప్రవీణ మై + పరఁగువాఁడు
విత్త మంతయునెప్పు + డుత్తమపాత్రాత్త, వితరణప్రవణ మై + వెలయువాఁడు
తలఁపెల్లవేశలఁ + దలఁగక హరిపాద, జలజాతములయందు + నిలుపువాఁడు
తనమన్ని సాధుస + జ్ఞనసపర్యాయుక్తి, జేకొని సఫలంబు + నేయువాఁడు

గీ॥ పున్నెముల కెల్లదా వగు + పున్నమాఖ్య, తనకుసహధర్మిణిగఁబెంపుఁ + గని
నవాఁడు
కొల్లికులవార్ధిసూర్ణిమా + కుముదహితుఁడు, నీతయాహ్వాయుఁ డొకనాఁడు + ప్రీ
తితోడ ||

౨౧

మ॥ మము గోత్రతస్థభవామనోహరకృపా + మాహత్మ్యసంప్రాప్తవా
క్ష్మముదంచత్కవితారసజ్జుల మహా + కావ్యప్రబంధాదిశి
ల్పమునన్ బండితమండలీబహుమత + ప్రాగ్జ్యలన్ దత్త్వవి
త్తములన్ సాంబయవేంకటప్పకవులన్ + దర్శించి తా నిట్లనెన్ ||

౨౨

సీ॥ ఉర్విసార్యేల ని + యోగిషంశంబునఁ, బే రెన్నికవహించి + పేరుఁ గొన్న
సాంఖ్యాయనసగోత్రసలలితాడవ్యన్య, వాయాంబురాశిపా + ర్వణవిధుండు
మాన్యుఁ డౌ పాపయామాత్యమాళికి . త, మాంబకుఁ బుత్రుఁడ + వగుచు సహజ
పాండిత్యకవితా ప్ర + భావంబునను బిల్వ, నాధీయ ముఖ్య నా + నాప్రబంధ

॥ ములును మాత్యపురాణంబు + మొదలుపంచ, వింశతిగ్రంథకర్తృత + వెలసి ర్మి
గంటి సాంబశివాఖ్య స త్కవివరేణ్య!, నీడు చరితంబు బుధ ర్మనీయముగద ||

నీ॥ మధ్వసిద్ధాంత స + మ్యజ్ఞానమునరాజ, కార్యనిర్వహణైక + గరిమఁ బేరుఁ
గొన్న విశ్వామిత్ర + గోత్రపవిత్రనం, దగిరి సంకాబ్ధి చం + ద్రముఁ డనంగఁ
గరమొప్పు వేంకట + నరసింహరాయార్య, పరునన్న శేషమాం + బహుబుత్ర
రత్నమ వగుచు శ్రీరామాయణాద్భుతో, త్తరకాండమాది గ్రంథములుపంచ

గీ॥ వింశసంఖ్యరచించి క + విత్వతత్త్వ, కోవిదుడ నై తనర్చి యష్టావధాన
దక్షతవహించి యతులమేధానమృద్ధి, నలరితివి వేంకటప్పరాఁయ! కవిచంద్ర॥

చ॥ ఉరుతరవాగ్విభూతి కృతు + లొప్పుగనింతకు మున్ను వేరుగా
విరచనచేసి చేసి బుధ + బృందము మెచ్చుటఁ గన్న మీరు మీ
చిరతరమైన చెల్లి విల + సిల్లగ నింతటనుండియుక బర
స్పరమిల్లితైక నామతఁ బ్ర + బంధములకొ రచియింపఁ బూనుటకొ ॥ ౨౧

చ॥ ఇరువురిపేరు లొక్కటిగ + నేర్పడఁగా శివవేంకటీయ నా
మరుచిరచిహ్నకల్పన మ + మర్చి రచించు పరిబంధకోటికికొ
దరమగు మేల్మోమణి వి + ధంబున రాజిల నాదుకోర్కి నై
ఖరి చరితార్థమై యెసఁగఁ + గాఁ గృతియొండు రచింపుఁ డెప్పుకొ ॥ ౨౨

మ॥ కర మొప్పుకొ బురుహోత్తమాహ్వాయము వి + ఖ్యాతంబుగా తేత్ర మీ
ధర బాధాకృతిఁ గన్నవిష్ణునకు హృ + ద్యంబై జగన్నాథ భా
సుర నామంబున నందునెప్పుడును ని + ల్పుకొ దేవదేవుండు శ్రీ
హరి కారుణ్యము మీర మర్చ్యులకు స + ర్వార్థంబులకొ గూర్చుచుకొ ॥ ౨౩

మ॥ నరులం బోషఁగ నందునిల్చినజగ + న్నాథుండే మూర్త్యంతర
స్ఫురణం గైకొని సిద్ధసంఘమిక్యతా + స్తోకప్రతిష్ఠాసమా
దరుడై స్వాంశ వడాలిపట్టణమునకొ + దాసావనాత్యంతిస
త్కరుణాదృష్టి వనించెడుకొ దనమహా + త్వం బెల్ల రాణింపఁగకొ ॥ ౨౪

క॥ నీలగిరిశిఖరమునఁ గరు, జాలంకృతుఁ డగుచు నిలుచు + నచ్యుతుఁ డే నేఁ
డి లీలకొ వసియించు వ, దాలిజగన్నాథుఁ డన బె + డం గగుమహిమకొ ॥ ౨౫

తే॥ అట్లు గావున తేత్రమ + హత్వసహిత, ముగ జగన్నాథచారిత్ర + మును వడాలి
శ్రీజగన్నాథసంప్రతి + స్థితియుఁ గూర్చి, కృతి యొనర్చుండు! లోకోప + కృతి
యెసంగ॥ ౩౦

చ॥ ఎవనిపదాబ్జరేణు వొక + యించుకసోకిన రాయి నాతియై
యవనిరహించె? నెవ్వనిమ + హత్వము కొండలదేల్చి నీటిపై?
నెవని ని యుక్తిగోత్రదరి + యించెనుహంబుధిగింతులోన నా
రవికులచంద్రుడైన గ్రహు + రాముడు కేవలవిష్ణుడే గదా ॥

34

చ॥ హితమతి నిచ్చినకొ శబరి + యెంగిలిపండ్లు పరిగ్రహించి శా
శ్వతపద మిచ్చి దానికి వె + సన్ శరణన్న విరోధితమ్ము నా
యతకృప రాజుజేసె శర + జాగతరక్షణదీక్షితుండు మ
త్కృతి గ్రహియించి మాకుసక + లేవ్వుఫలంబు లాసంగ కుండునే? ॥

35

చ॥ అరయగ రామనామ మగు + నాత్మయు సంఖ్యకు నిర్వదైదుగా
బరగును బ్రత్యగాత్మ తదుపాసన మాత్మనమర్చయే కదా
ధరనిటు తొటఁ గా దొకొ స + దా నరకోటికి రామనామసం
స్థరణము ముఖ్యకృత్యముగ + సమ్యగుదీరిత మయ్యె నెయ్యెడకొ ॥

36

వ॥ అట్లుగావున రామభజనంబు నరుల కవశ్యకర్తవ్యం బగుటంజేసి కృతి
సమర్పణంబును నారాధనవిశేషంబ కావున నేతత్కృతిరత్నంబు శ్రీరామార్పణంబు
గావింపం దలంచి.

37

॥ శ్రీమంతమయిన కృ + ప్ణామండలమ్మునఁ, గయికలూ రను తాలు + కాకుఁజేరి
సహకారసురసాల. + జంబుజంబీరాది, రమణీయమందిరా + రామతతుల
నరులశోభా సము + న్నతమైబొమ్మినం, పా డని వాడెడు + బ్రహ్మపురికి
శాఖానగరమయి + సమధికలక్షీవి, శోభితం బయి యొప్పు + సూర్యపురము

గీ॥ నందు భక్తజనావనా + నందుఁ డగుచు, నాశ్రితావనదీక్షామ + హత్వమెసఁగఁ
జిరకృపావై భవమునవేం + చేసియున్న, ఘనసుగుణధాముశ్రీరాముఁగని భజించి ॥

కృతిసమర్పణము.

కం॥ రాముడు సద్గుణాతికా, రాముఁము నతదురితచయవి + రాముడు సుమహా
రాముడు సమస్తజగదభి, రాముడు నిక్కముగ సురల + లాముండగుటకొ ॥

కం॥ రాముని బ్రావృడ్డలద, శ్యాముని నతిసన్నిహితమ + హామానిమన
ముని సంతతికరుణా, ధాముని భజియించి భక్తి + తాత్పర్యమునన్ ॥ ౪౨

కం॥ రామునిచేదశకంతవి, రామునిచే నార్జున శ • రణ్యయశోని

స్నేయనిచే భాస్కరశత, ధామనిచే గలుగు నీప్తి • తంబు లటంచుకొ॥ ౪౩

కం॥ రామునికొరకుకొ రవికుల, తామరసోదృతృహస) • ధామనికొరకుకొ

భూమిసుతామోదమనః, కామునికొరకుకొ బ్రణామ • కలనం బమరకొ॥ ౪౪

కం॥ దాశరథివలన నుపచిత, గీశరథివలన సమస్త • గీర్వాణవిప

న్నాశరథివలన సాక్షా, ద్వీశరథివలన జగంబు • వెలయు నటంచుకొ॥ ౪౫

కం॥ శ్రీరామునకుకొ జగదా, ధారగుణోద్దామునకును • ధాతీతనయా

చారుమనఃకామునకు ద, యారసనిస్నేయమునకు స • మర్పణగాఁగకొ॥ ౪౬

కం॥ రఘురామునందు షుల్లస, దఘటవఘటనాప్రకాము • నంగు బదనమ

న్నఘభుగ్గలామునందున, నఘ చందచ్చిత్తవృత్తి • యభిరతి నొందకొ॥ ౪౭

కం॥ రామా! నేవక దురిత వి, రామా! కల్యాణగుణప • రాయణతాని

స్నేమ! మహిమాభిరామా!, రామ! యశోధామ! సకలరాజలలామా! ౪౮

అవధరింపుము. భవదంకితంబుగా జగన్నాథీయ మను ప్రబంధంబు వినిర్మింపంబూనితిమి. ఈకృతి బహూకృతింగైకొని యస్తదప్రసిద్ధిఁ గావింపుమని విన్నవించి తత్కథావిధానంబు విరచింపం దొడంగెద మెట్లనిన.

క థా పా రం భ ము ,

తే॥ నైమిశారణ్యమునను శౌనకుఁడుమొదలు, గాఁ గలుగునట్టి సంయమిగణము దీర్ఘ

సత్రయాగంబుగావించుసమయమునను, రోమహర్షణతనయుఁడా, రూఢయశుఁడు॥

తే॥ వారలడుగంగ సంచిత • వాగ్విభూతి, దగఁ బురాణాగమార్థక • థాకధనము

సలుపువేళ నా సంయమల్ • సకలగాధ, లింపుమీరఁగ వినివిని • యిట్టు లనిరి॥

తే॥ నూత! సకలపురాణ వి • జ్ఞాత! వీపు, వ్యాసుని కృపావిశేషంబు • వలన నీకుఁ

దెలియఁ జాలనియర్థంబు • గలుగదొకటి, నీమహత్వంబు వర్ణింప • నేర్తుమెట్లు?॥

ఉ॥ వింటిమి మేము నీ వలన • విష్ణుమహత్వకథావిధానముల్

మంటిమి సర్వదుష్కృతస • మాజవినిష్కృతి నిష్కవంబుగాఁ

గంటిమి పుణ్యహేతుబహు • గాధలుసాధుల సచ్చరిత్రముల్

తొంటి తెగంగు లన్నియును • దోరముగాఁబ్రమదంబుమీరఁగకొ॥ ౫౦

- కం॥ క్షమఁ ర్థక్షేత్రమహా, త్వము లెన్నియొ వింటి మఖిల • దానతపోయ
జ్ఞముల తెరంగు తెరింగితి, మమలగుణాకర! సమగ్రమగు • చందమునన్ ॥ ౫౪
- కం॥ భావికలియుగమునను మను, జావళి ధీబలవిరహితు • లల్పాయుష్కుల్
గావున యజ్ఞ తపంబులు, గావింప సమర్థతరులు • కారించుకయున్ ॥ ౫౫
- అ॥ న్నఫలము లై న • పెక్కుతీర్థక్షేత్ర, ములకు నరిగి యరిగి • యలయఁ జాల
రల్ప మగు ప్రయాస • మధికఫలప్రద, మైన ర్థమే ? • యానతియు॥ ౫౬
- కం॥ ఒకమాటు చూచి నంతనె, సకలదురితముల నడంచి • స్వశ్రేయసముల్
సుకరముగ నొసఁగఁ జాలిన, యకలంకక్షేత్ర మెద్ది? • యదిదెల్పు దయన్ ॥ ౫౭
- తే॥ సకలలోకోపకారవాం • ఛానిరూఢి, నడుగు చున్నట్టి మా ప్రశ్న • కవహితమతి
వగుచు నొప్పు సదుత్తర • మానతియు, పాజ్ఞులకు మేలుబంతివి • ప్రజ్ఞ మెరసి॥
- కం॥ అనిశౌఃకాదు లడిగిన, విని సూతుం డతిరహస్య • విజ్ఞానపరా
యణతావిఖ్యాతుఁడు దా, ననియెఁ బ్రహర్షమున వికసి • తాననుఁడగుచున్ ॥

ఇంద్రనీల ప్రతిమావతార కథనము.

- చ॥ మునివరులార! మీరలు ప్రమాదముతోఁ బలుమారుఁగోరినన్
వినిచితిఁ బెక్కుగాథలను • వేమరు నెన్నివచించినన్ మనం
బునకునుఁదృష్టిగల్గి దిట • ముందుజగజ్జనతోపకారసా
ధన మగు నిట్టిప్రశ్న ముచి • తంబుగ మీర లొనర్ప కుండుటన్ ॥ ౬౦
- చ॥ అడిగితి రిట్లు మీరు పర • మాద్భుత మైన తెరంగుదాని •
బడియెడు సుత్తరంబు బహు • భద్రవిధం బతిగోప్య మై తన
రౌఢు జగదాత్మకుం డయిన • శ్రీధరు నానతిఁ జేసి మీకు నే
ర్పడ నెఱిఁగించెదన్ వినుఁ డ • పారముదంబున సావధానులై॥ ౬౧
- తే॥ విశ్వసర్వేచ్ఛచే ధాత • విపులతపము, నడపి హరిచేత నిగమముల్ • వడసి లోక
ములను సృజించి ప్రజలకుఁనలఘుధర్మ, సిద్ధిమఖములఁ గట్టడఁచేసెఁదొలుత॥
- కం॥ వేదాధ్యయనంబును య, జ్ఞాదికృతుదీక్షయును ని • హాముత నుఖా
పాదక మైనను సులభం, బై దొరకొని ప్రజల కభిమ • తార్థము లిడమిన్ ॥
- కం॥ సులభోపాయంబున హరి, యలఘుకృపాపాత్ర మై యి • హాముతమహా

జగన్నాథీయము

ఫలసిద్ధి వరున కేగతిఁ, గలుగు నొకొ యనుచుఁ దలఁచిఁకమలజుఁ డంతన్ ॥

చ॥ వనరుహనాభు భక్తజన • వత్సలు నీరదనీలవర్ణుఁ గాం
చనమయవాసు కార్జుధర • చక్రిగదాసిధరున్ • బరాత్పరున్
గనుగొని యిప్పితార్థముఁ బ్ర • కాశముసేయఁ బ్రసన్నుడై జనా
ర్దనుఁడు సుధామయోక్తు లల • రన్ దయ నానతి యిచ్చె నీ గతిన్ ॥

ఉ॥ తామరచూలి! నీ యభిమతంబు నెరింగితి సర్వలోకర
తామతి నీలశైలమునఁ • జారువినీలశిలాసమంచద
ర్శమహనీయమూర్తి దన • రన్ వసియించి దిద్దుక్షు కోటికిన్
గామితసిద్ధు లెపు నవి • కంపితలీల నొసంగు చుండెదన్ ॥

౬౬

చ॥ అని కరుణామయుం డగుచు • నానతి యిచ్చినఁ దాత ప్రీతుడై
చనియెఁ దదాదినీలగిరి • సంచితవాసవరత్నమూర్తి గై
కొని పసియించె శ్రీహరి యకుంతితభక్త జనావనవ్రతం
బొనరఁగ నాత్మదర్శనకు • భోన్నతి లోకుల కెల్ల నిచ్చుచున్ ॥

౬౭

పురుషోత్తమ క్షేత్రమహిమ.

క॥ పురుషుం డన క్షేత్రజ్ఞుఁడు, పురుషోత్తముఁ డనఁగఁ బరమపురుషుం డగుఁ ద
త్పురుషోత్తమవాసంబై, పురుషోత్తమ మనఁగ క్షేత్ర • మనువిలసిల్లెన్ ॥

క॥ పురుషోత్తమతీర్థగతున్, బురుషోత్తముఁజూచినరులుఁభూరిభవాభిన్
దరియింతు రనాయాస,స్ఫురణన్ బహుజన్తపాప,పుంజరహితులై ॥

క॥ పురుషోత్తమమున సాక్షా, త్పురుషోత్తముఁ డధివసింపఁ • బురుషుండు భవా
తురుడై యడలుట సూడఁగఁ, బరమాద్భుత మింతకంటెఁ • బాపముగలదే ॥

క॥ చని కనుగొన లే కుండిన, మనమునఁ బురుషోత్తమంబు • స్మరియించినఁ జాలో
భునదురితము లడఁగును ద, నుఁ డంచితమోక్షపదము • సరగునఁ గాంచున్ ॥

క॥ మునులార! నన్నమీరడి, గిన ప్రశ్నకునుత్తరం బికిల్పిష మగు నీ
మనపురుషోత్తమ ర్థం, బని యెరుఁగుఁడు కలుగ దిక్కఁ దదన్యం బవనిన్ ॥

క॥ అని సూతుఁడు నెప్పిన న, మును లెడఁదను విస్తయముప్ర • మోదంబుఁ బెనతి
గొన నాలకించి యాతనిఁ, గనుగొని యిట్లనిరిమరలఁ • గౌతుకమతులై ॥

శే॥ ధాతి॥ నాపురుషోత్తమః తేత్రమెవ్వి, ధమ్మనః బ్రకాశమేందె? నాద్యంతమునుండ
దీయమహిమానువర్ణనః మీయెడన్త, దంతరంగంబు లుప్పొంగః నానతిమ్ము॥

ఐ॥ అని యడిగిన శౌనకాదిమహర్షులకు నూతుం డిట్లనియె.

ఉజ్జయినీపుర వర్ణనము.

చ॥ అలరు సమస్త సంపదల • గాకరమై కర మైనభృత్కలా
కలితవతంసయుగ్ధరుచి • కందళకందళదిందుకాంతని
ర్మలవరగోపురాంతరచ • రన్నిటలాంబకభాసమానమై
యలఘునిరూఢి నుజ్జయిని • యక్ పురి మాళవదీశరత్నమై॥

ఉ॥ ఆ పురిరత్నసాధశిఖ • రాగ్రిచరిష్ణువధూజనస్తరో
ద్దీపకలోచనాంతదృగు • దీరితచంచలచంచరీకమా
లాపరివారితాననవి • లాసమహోత్పలహావభావలీ
లాపరిభూతి నచ్చరవె • లందులు గండ్రనిమేషదృష్టులై॥

చ॥ త్రిదివివిష్ట సాధవిత • తిక్ బరికించి తదీయశిల్పసం
పదకు మెరుంగువెట్టిన క్రమంబున నప్రతిమానచాతురిక్
బొదలఁగఁ జేసి రీనగరిఁ • బొల్పెడిమేడల నీడులేని యొ
ప్పిదముల నిట్టివంచు విని • పింపఁగ శక్యమే? మమ్ముబోంట్లకుక్ ॥

మ॥ సకలర్తుప్రచరత్ఫలోద్గమజఘ్న • తౌపూర్తికృత్తురీ
ప్రకటారామతరువ్రజంబుఁ బురణిం • పక్ జేసి వో! క్షీరవా
ర్ధికనత్రారభవిష్ణు నిర్జరపురీ • వృక్షంబులక్ దాత సా
మ్యకళేక్ బొందమిఁ దెల్పఁగల్పతరు నామంబుంచెఁజూవానికిక్ ॥

మ॥ ఆతిలోకోజ్జ్వలశిల్పకల్పనల హృద్యంబైన యవ్వీటి య
ద్భుతసౌందర్యము దృష్టివోవచలనంబుక్ బొందకుండక్ జుమీ
వితతాభ్రంకషసాలగోపితము గావించెక్ గృహంచత్పర
శృతకేతుచ్చదగుప్తి మింటి కిడె నెంచక్ దాతనేర్పొప్పదే!॥

మ॥ నవరత్నాంబితసౌధయాధకృతనా • నాధాతురాగాఢ్యశై
లలితానంబయి దంతురాంతరజనాంబంకారమై విశ్వధా
త్రివిలాసంబునఁ బొల్పునప్పురము నర్థింజుట్టి వీతెంచెనో
లజ్జారోనిధినాఁ దగుక్ బరిషాదు • ర్లంఘ్యప్రకారోన్నతిక్ ॥

సీ॥ ఏకముఖింబున • నెల్లవిద్యలు దాల్చి, చతురాస్యు లగు విప్ర • సత్తములును
గుణలయానందంబుఁ • గూర్చుచుఁ జక్రరం, జనమేమరని రాజ • సత్తములును
స్వాశ్రయమిత్రప్ర • షకవనూపగతి లో, శోత్తరుల్ ధనదులౌ • నూరుభవులు
హలముఖిప్రాప్తమ • హంప్రాభవాఘ్యులౌ, బలసమున్నతులంఘి • భవకులంబు

గీ॥ శరదములఁ బోలునరదముల్ • ద్విరదములును, తురగములువీరభటులు దంతుర
ముగాఁగ

నెందుఁ గొరలేని సిరులచే • నిరవుమీరు, నాపురం బొప్పు నధరికఁద్యోపురంబు॥

తే॥ ఎన్న నాకారభేద మొ • క్కింతగాక, నగములనరాదె? యప్పుద • నాగములను
తార్జ్యనామంబు దమకు సా • ర్థకము గాఁగఁ, గదియుఁబురుషోత్తములఁ
దురం • గములగములు॥

తే॥ చారురూపసౌందర్య సం • చారములను, వారు వీరన నచ్చు న • వ్వారసతుల
నచ్చరలఁ జూచువారల • కబ్బురముగఁ, జూపులో భేద మించుక • సూపకున్న॥

॥ ఇట్లు లెనలేని సిరులచే • నింపునింపు, నట్టి యుజ్జయినీపురం • బనవరతము
నేలుఁజక్రహితుం డయి • యినుండనంగ, నిందునహపాతి యైన ధా • త్రీం
ద్రుఁడొకఁడు॥

కం॥ ఇంద్రద్యుమ్నం డనఁగా, సౌంద్రీయశస్యహితుఁ డై ప్రి • జారంజనని
స్తంద్రగతి నేలు నయ్యవ, నీంద్రునిఁ బోలఁగఁ గలుగ • రెన్నండున్యపుల్॥

కా॥ నైల్యం బింతుల కొప్పులంద బహుబం • ధంబుల్ రత్ని డలన్
లొల్యంబు ల్వనితాక్షులంద కృశత • ల్రామావలగ్నంబులన్
స్థౌల్యం బబ్జముభీస్తనద్వయి నమాం • ద్యంబుల్ నడన్ దృష్టిచాం
చల్యంబున్ జనుఁ గాని కల్ల వికఁద • ద్రాజ్యంబు నం దెచ్చటన్॥

తే॥ విప్రయోగంబుప్రయోప • వేకములనె, యశ్రుపాతంబుసంతోష • మందె తమము
రాత్రులందెయుత్పథవృత్తి • రతులయందె, కాకతద్రాజ్యమున నెందుఁ • గలుగఁ బోవు॥

తే॥ ప్రజలఁ దాఁగన్నప్రజలట్ల • ప్రిబలఁజేసి, ధర్మవృక్షభంబునాల్గుపా • దములనడపి
యాతఁ డిల యేలినట్లు మాంధాతృముఖ్యు, లైననేలిరె? పొగడిక • కనుటకాదు॥

తే॥ అవిధంబున నాన్పపుం + ఉతులధర్త, విభజ ర్తిసమృద్ధులు + విస్తరిల్లఁ
దనకుఁ దానొక్కఁడే సాటియనఁగ మేటి, యగుచు నిల నేలు చుండెడియవసరమున॥

ఇంద్రియమ్యునికి సంతానము లే కుండట.

తే॥ ఉల్లమలరెడు క్రొత్తావు + లుల్లసిల్లఁ, వెల్లుగాఁ బూయుఁగా కేమి + మల్లె కులము
నిలుప నొకపండుపండఁగా + నేరనట్లు, కలిమి కెన రేని కొకసంతుంగలుగదయె॥

ఉ॥ దాపునఁజేరి తల్లికినిఁ + దండ్రీకి ముద్దులునూపి వింత రా
రాపులునేయుచుకొ దెలియఁరాని మిటారఁపు ముద్దుపల్కులకొ
దేపకుఁదేనె వెల్లువలఁ + దేలుచుఁబున్నియ మబ్బదేని యి
స్సీ! పసిపిల్లలేనియిలు + చీకటికొణ మటంచుఁజెప్పరే॥

కం॥ సంతానహీనుఁ డగు భూ, కాంతుం డభిలషితములు + ఘనదానము ల
త్యంతము లగు ధర్తంబులు, సంతృప్తమతికొ బొనర్చె + సమ్యగ్భంగికొ॥

॥ అభిలకాస్త్రపురాణాగఁమాదులందు, హితమతిఁబ్రకంశితము లైనఁప్రతములందుఁ
జేనసికల్పోక్తవిధి రాజుఁచేయకున్న, చుట్టివ్రత మొక్కటైన లేదవనియందు॥

తే॥ ప్రతము తెన్నెన్నో చేసిభూఁవరుఁడు విసికి, వేసరియిదేటిగొడవ యీఁ + వణేవ
ణత్రయోన్తేవమున సుఖఁనంద మొందు, వారిఁగంటిమో? దుఃఖప్రవణులఁగాక॥

సంసారసుఖ నిరసనము.

కం॥ దారాపత్యధనాదులఁ, గోరుట దుఃఖంబు మెం డఁగుకొ దుద కవి చే
కూరినను దుఃఖమే యగు, ధీరుల కివణజిహ్వుత, + ద్రెక్కొనఁదగునే?

కం॥ పారావారముగతి దు, ష్పారము సంసార మిందుఁ + బడి యెన్నఁడు నే
రముఁ రక యూరకఁ, గారుపడి నశించు నరుఁడు + గర్తవశమునకొ॥

తే॥ అతులసంసారఘోరదా + వాగ్నితప్త, లకు సుధారసవర్షమా + లలితవాసు
దేవనేనావిశేషంబు + గావున వారి, పాదభజనాద రుండ నైఁబ్రదుకువాఁడ॥

కం॥ అనితలఁచి జనార్దనపద, వనజసపర్యానిరూఢి + పర్తిల్లుచు న
నవరుఁడు తదేకథా, ననివిష్టత నన్యచింత + నలుసారనీకకొ॥

ఆ॥ తనువు ధనము మనముఁ • దప్పక నిత్యంబు, హరిసమర్పణముగ • నాచరించి
విష్ణుసేవ కాక • వే రొండు కృత్యంబు, మరచిమెలఁగు చుండెఁమనుజవిభుఁడు॥

కం॥ ఏ యేసమయంబుల మరి, యే యే తీర్థముల మరియు • నేయేవిధులం
దేయేయర్చారూప, చాచ్చయల నర్చింప హరి ప్రసన్నుండగునో ॥

ఇంద్రద్యుమ్నుని కడకు సిద్ధుఁడు వచ్చుట.

మ॥ అనిదోలాయితచిత్తుఁ డై యవనినా • ధాగీసరుం డెందరో
ఘనులకొ సర్వపురాణదర్శనుల వి • జ్ఞానాధ్యులకొ మానులకొ
గనిస్సార్థించుచు నుండుకాలమున సా • త్కాచ్చంభుఁ డీతం డనకొ
జనుదెంచెకొ వెన సిద్ధుఁ డొక్కఁడు యదృచ్ఛకొ దైవయోగంబునకొ ॥

ఉ॥ వచ్చినసిద్ధుఁ గాంచి జన • వల్లభుఁ డీతఁడ నిక్కువంబుగా
నచ్చతురాననుం డనుచు • నర్హసమర్చన లిచ్చి భక్తి లో
నచ్చుపడంగ మ్రొక్కి విన • యంబున నిట్లనె నోమహాత్త! మీ
రెచ్చటనుండి యెచ్చటికి • నేగుచు నిట్లరుదెంచి రీడకుకొ ॥

కం॥ ఏయేతీర్థక్షేత్రము, లేయే పుణ్యస్థలముల • నేయే కొండల్
పాయకసేవించితి రిల, నేయే వింతలను గంటిరెంతయుఁగ్రతికొ ॥

తే॥ మీరు ప్రాజ్ఞులు గావున • మీకుఁ దెలియ, రాని యట్టివిశేషములీ నిఖిలము
నందుఁ గలుగంగ నేరవు • నాదుమనవి, విని సదుత్తర మిమ్మున • న్తునివరేణ్య॥

తే॥ అవని నేతీర్థ మతుల మ • హత్పకలిత, మెందు నేరూపమునను ముకుందుఁబూజ
సేయ సంప్రీతుఁ డగు? నతిశీఘ్రముగను, దాఁపఁకిది యెరిగింపు న • త్యముగనాకు॥

ప॥ అని యడిగిన నరనాథున కా సిద్ధసంయమి యిట్లని యానతిచ్చె॥ ౧౦౭

ఇంద్రద్యుమ్నునికి సిద్ధుఁడు ఇంద్రనీలమూర్తి మహిమసెప్పట.

॥ పార్థివోత్తమ! విష్ణు • భక్తుఁడ వగు నీకుఁ, జెప్పరానట్టి వి • శేషమొకఁటి
గలుగునే! వినుము నేఁ • గంజగర్భునిచేత, విన్న విశేషంబు • విశద పరతుఁ
బురుషోత్తమం బనఁ • బరఁగుపుణ్యక్షేత్ర, మమరుఁ బూర్వాబ్ధి • రముననొక
చెలఁగు నచ్చట మేరుశిఖరమొక్కఁటినిగూ, ధముగాఁగనీలరత్నమయమగుచు

గీ॥ నందు నీలాశ్చమూర్తి శ్రీహరివసించు, నంచితాప్రాకృతమహాస్యమగుఁడగుచు
నచటనయ్యింద్రనీలమూర్త్యుంచితునిము, కుందుదర్శించికాంక్షితమొందునరుఁడు

కం॥ లోకానగ్రహశీలుం, డై కమలాక్షుండు నచట + నర్చామూర్తి

గైకొని పురుషోత్తమనా, మాకలితుం డై వసించె + ననవిధికకృపక ॥

తే॥ పురము దేహంబు తచ్చాయితపురుషశబ్ద, వాచ్యుడైన తేత్రజ్ఞుండు, ప్రత్యగాత్మ
పురుషకారణుడగుపరాత్పరుడువిష్ణు, డలరుఁబురుషోత్తమాఖ్యచేనవనినాధ!

తే॥ అట్టిపురుషోత్తముండు స్వయంప్రభుండు, నిత్యసన్నిహితుం డయినటుచుకతన
నుర్వి నాతీర్థమును బురుషోత్తమాఖ్య, గాంచువిశ్వంబునందుఁ బ్రాఖ్యాతలీల.

తే॥ బహువికల్పంబుగఁ బురాణపథములందుఁ, దీర్థమాహాత్మ్యములు పెక్కుతెలుపఁ
బడెడుఁ

గాని పురుషోత్తమతేత్ర + కల్ప మైన, దీర్థరాజంబు లేదుసరిదియముఫలదు ॥

తే॥ విష్ణునకుఁ దుబ్యుఁ డగునట్టివేల్పు లేఁ డ, నంగ నిదియర్థవాద మంగఁదగునె?
యట్లు పురుషోత్తమము వోలు + నట్టితీర్థమెందు, లేదు ముహూర్తికినిది నిజంబు ॥

కం॥ పురుషోత్తమ తీర్థగతుక, బురుహూతమణిప్రకలిత + మూర్తి సమేతుక
హరిదర్శించిన మాత్రనే, యరనిముసములొన ముక్తి + నందునరుడొనిక ౧౧౪

తే॥ సత్యమిది సత్యమిదిత్రిధానత్యమిద్ది, మదిఁబరమగోప్యముగదాఁచినదియిదినుమి
విష్ణుభక్తుడవని నీకు + వేడ్కతోడ, దీనిఁదెలిపితి నందియమానవలదు ॥ ౧౧౫.

వ॥ అని చెప్పినసిద్ధసంయమి నాలోకింప దేవా! యిట్టివిశేషంబు భూలోకం
బున గృహాళుండగు వాసుదేవుండు సంఘటించె నేని మధ్యమలోకవాసు లెల్లరు నవ
శ్యంబుగఁ దద్దర్శనంబునంజేసి ముక్తు లయ్యెదరుగాదె? వేదశాస్త్రసమ్మతంబు లగు
కర్తజ్ఞానంబులతోడం బ్రయోజనం బిసుమంతయైనం గలుగఁగుగదా. ఈసందియంబు
నివారింపవే! యని యడిగిన రాజానకు సిద్ధుం డిట్లనియె.

యము డింద్రనీలమూర్తియగు విష్ణుని కడకు వచ్చుట.

కం॥ నరవర! నీసంప్రశ్నం, బురు వెంతయు నిట్టు లముగ + నోపుదురె! యొరుల్
పరమంబగు గోప్యం బిది, హరిచే మును బ్రహ్మవినిన + యడియిది వినుమా! ॥

వ॥ హరి పురుషోత్తమాఖ్యసము + దంచితతీర్థమునందు నింద్రనీ
లరుచిరమూర్తిఁ గైకొని మెలంగుట మధ్యమలోకవాసు లె
ల్లరునుఁ దదీయదర్శనఫలంబున మోక్షమునొందుచున్కి న
త్తరణిజాఁ డాత్మసంస్థితి వృథాయగుటక సువివక్షణచితుడై

ఉ॥ అంతకుఁ దొక్కనాఁడు ప్రియమారఁగ నుర్వికి వచ్చి సాగరో
పాంతమునకు మహేంద్రమణి + హరివపుర్ధరుఁడైన యిందిరా
కాంతునిఁ జూచి భక్తి నవికస్థలసంచితపాణికంజుఁడై
చెంత నొగిన్ నమస్కృతులు + చేసి నుతుల్ పచరించి యిట్లనెన్ ॥

నీ॥ దేవ! స్వయంవ్యక్తమై వెల్లు నీ మూర్తి, సాక్షాద్దత్తిని నీ వెఁసంగి యునికి
నిన్ను దర్శించిన + నిఖిలమానవులును, మోక్షభాజనులయి + పోవు చునికి
నా లోకమెల్లఁగూఁగ్యంబయ్యెమదధికా, రప్రసక్తియును వ్యర్థమయితోఁచె
నదిగాక వేదకాస్త్రాదిష్టకర్త విజ్ఞానఘక్కులు వృథాఁజల్పితంబు

॥ అయ్యె నదిగాన నిదె దండ + మఖిలనాథ!, నీయసన్నిధి నుంచితిఁ నాదుతప్ప
నైఁచి భవదీయదర్శన + క్షణనిరూఢ, ముక్తిభాజనుఁ జేయుమీ! భూరికరుణ॥
ఇంద్రనీలమూర్తియగు విష్ణుఁడంతకునితో ముచ్చటించుట.

కం॥ అని విన్నవింప నంతకుఁ, గని వనజాక్షుండు గాఢ + కారుణ్యరసా
భినివేశమేర్పడంగ ని, ట్లనియెన్ బ్రాహ్మట్టయోధ + రారవఘటితిన్ ॥

చ॥ పరమదయార్ద్రభావమున + భక్తజనానుజిఘృక్షచే వసుం
ధర నిటు నిల్వగోరితిని + దధ ము మామకదర్శనంబుచే
నరులు విమోక్షభాగులయి + నా రని నీ యధికారపద్ధతిన్
దొరఁగుట మేలుగాదు నిను + తొందరనొందక మద్వచస్థితిన్ ॥

॥ అ తరంగస + మానీతవాళి గా, వితెతిచే నీ శైల + మతినిగూఢ
ముగఁ జేసి యిందుమ + స్తూర్తి కాంచనఁతా, వేష్టితంబుగను గా + వించి గోప్య
మొనరింతుఁ బ్రాకృత + జనులకు వృక్షల. తావృతంబగు నైక + తంబె దృశ్య
మగుఁ గాక తీవ్రభ + క్త్యతిశయనిమ్మ లా, జ్ఞానుల నీల + శైల మింద్ర

॥ నీలమూర్తియుఁ గనఁబడునీలతాదు, లెల్లఁగాంచినమయములైఁయెసఁగితోఁచు
నట్టి మస్తూర్తిదర్శనం + బొ నట్టి, వారికే మోక్షపదవి చే + కూరుఁగాక ॥

॥ అన్యులకుఁజేత్రదివ్యమ + హత్వశక్తి, నిద్ధపుణ్యలోకాప్తి ల + భించుఁ గాక
ప్రాకృతుల కెల్లజేత్రద + ర్శనజిఘృక్ష, గలుగకుండఁగ మన్తాయఁసలుపుగాత ॥

కం॥ అని యాదేశించిజనా, ర్దనుఁ డచట నదృశ్యమూర్తి • యై నిలిచెను గా
వున నృప! నీప్రశ్నమునకుఁ, బని లే దిఁకసంతయిం బు • పాత్తముగాగఁ ॥

ప॥ అని చెప్పి సిద్ధుండు నిజేచ్ఛం జరియె నదియ్యదిగా నింద్రద్యుమ్నుండు
పురుషోత్తమ క్షేత్రదిదృశానమై యేర్పరిగైకం బెచ్చటనో యనియె నది యెట్లు
లభ్యంబగుననియు విచారించుచుండె నిట్లుండుఁడతఁడు.

యజ్ఞ నారాయణ జననకథ.

ఉ॥ ఆపురిఁ గల్గు నొక్కన్విజాఁ • దాగమతత్త్వరహస్యవేది గా
రీపతిపాదపద్మభ్రమ • రీకృతచిత్తుండు మంచువృత్తి దీ
క్షాపరుఁ డాహితాగ్నిబుధ • సత్తముఁ డంచితకర్తకుండు ను
ద్దీపితబోధకాలి క్షీతి • దేవవరేణ్యుండు విష్ణుశర్మనాఁ ॥

విష్ణుశర్మ దరిదుఁడగుట.

తే॥ అతఁడు భార్యా ద్వితీయుఁడైయర్హవృత్తి, నష్టరంబున నివసించునవసరమునఁ
బండితులపాలి దేవత • పరమమా ద, రిద్రీలక్ష్మి వర్తించె : దుష్టహమునందు॥

చ॥ సిరి పెను పొంద భోగములఁ • జెందఁగ డెందము గందలించి దు
స్తరమగు సంస్మృతికొ విడువఁ • జాలక పొందునభోగతికొ దరి
ద్రాడమయనుగ్రహంబున విరాగముచుల్కన లభ్యమై భనో
పరమముఁ గాంచు జ్యేష్ఠతనుఁ • బాటిలు శ్రేష్ఠత లేమి కొప్పజే? ॥

తే॥ అట్లు దారిద్ర్యయుతుఁ డైననతఁడు ధీర, తావిముఖితనుగనక నిత్యము నయాచి
తోంచువృత్తి పరత్వంబునొంది బ్రహ్మ, తత్త్వవిదుఁడై ననెంచు నాధ్వాత్రినురుండు॥

యజ్ఞ నారాయణ జననము.

తే॥ చక్రవర్తిత్వలక్షణసహితుఁ డైన, పుత్రుడొకఁ డుద్భవించె నాభూసురునకు
నఖిలలోకైక విఖ్యాతుఁడగు నటంచు, నసిరి జ్యోతిర్విదులు సమయంబుదెలిసి॥

యజ్ఞ నారాయణుని తలిదండ్రులు సచ్చుట.

తే॥ ఎన్ని సల్లక్షణము లుండెనేమి! కర్త, మనుభవింపకతీరు నా? • యజ్ఞాన్తకేవ
నుచితగతి గొన్ని నెలలు గడచెనో లేదో, తల్లిదండ్రులు కర్నవైరి • తత్పుతునకు॥

మాతాపితృహీనుడగు యజ్ఞ నారాయణుని రాజుబోషించుట.
మత్తకోకిల.

తల్లిదండ్రులు లేనిబిడ్డ యి • కం డటంచును సూరివా
తెల్ల జాలిజనించిసాకిరి • యెట్టిలోపములేక నా
పిల్లవాని యదృష్టమెట్టిదో • బిడ్డపాపలు లేని భూ
వల్లభుండు పరిగ్రహించెను • వానిబోషితుఁడేయఁగన్

కం॥ మాతాపితృహీనుడగు, నీతని నీతనయ్యనట్టు • లేద నెంచుచు సం
జాతకృపం బోషించుచు, నాతీ! యనియొసఁగె భూమి • నాథుఁడు సతికిన్ ॥
వసంతతిలక.

ఆరాజపత్నియు నిజాత్తజా • నట్లప్రేమో
దారాత్తయై పెనుచుచుండసి • తత్త్రియామా
గ్నారేఖితీరునఁ బ్రవృద్ధినిఁ • గాంచె నాతం
డౌరా! పురాకృతసుకర్తమ • హత్వయుత్తుల్ ॥

యజ్ఞ నారాయణుని రాజు పుత్రునిగాఁ బెంచుట.

కం॥ అల్లారుముద్దుగా భూ,వల్లభుఁడును సతియుఁ బెనుప • బాలుఁడు గడువ
ర్థిలగ నుపనయాదుల, నెల్లను విప్రోచితముగ • నే చేయించెన్ ॥ ౧౩౬

తే॥ బ్రాహ్మణోచితసంస్కారఃసక్తి శరపి. కుడుపు విప్రుని యింటనేనడపుచుండె
దల్లిదండ్రులటంచు నావంపతులను, దలఁచి యట్లనె బాలుండుఁపిలుచుచుండె

తే॥ యజ్ఞ నారాయణుం డనుఁ నాఖ్యయొసఁగి, పుత్రనిర్విశేషంబుగా • భూమివరుఁడు
పెంచుచుండఁ గొన్నాళ్ల కా, బిడ్డబుద్ధిఁ, దెలిసియిట్లనియోజించెఁదలఁపులోన॥

యజ్ఞ నారాయణుని సందేహము.

మ॥ తలిదండ్రుల్లద నాకు వీరు మదిపు • త్రప్రేమ కేలోపమున్
గలుగంబో దటులయ్యు భోజనము నాత్మదేవుగేహంబునం
దలవాటున్ బొనరించి రిందులకు నేమైనన్ విశేషం బొనిన్
గలుగంగా ఎలె నంచునెంచి మడిగెన్ • త్తాపాలు నీ యర్థమున్ ॥

పుష్పితాగ్ర.

నరపతి విని చాటా • నర్పణేనా, ధరణిసురాస్వయవ • ర్థమండ పెన్నన్
గురుమతి కథ పూసఁగుచ్చినట్లా, దరమునఁ జెప్పెదఁ జిత్తగించు మెల్లన్ ॥

యజ్ఞ నారాయణుడు బ్రాహ్మణసుతుడని చెప్పట.

కం॥ అని విప్రసుతుం డనుటయు, జననియు జనకుండు మిగుల • శైశవమందున్
జనుటయుఁ దాఁబెంచుటయును, ననుమానము లేక చెప్పె • నాద్యంతంబున్॥

మ॥ విని యాతం డని యేమహీనురుడఁ బృ • థ్వీభర్త కా దీవు న
న్ననుకంసామతిఁబెంచితేని యిది న్యా•యంబా! భవద్ద్రవ్యభో
జనమేనూరక చేయ నన్నచితమా • సత్కృత్యమం దిప్పుడ
నియోగింపు మొనర్తు నామనికి కా•న్యాయంబు సిద్ధింపఁగన్॥

తే॥ అనినవిని భూతలేంద్రుఁడిట్లనియెనేన, పుత్రకుడనిన్నుఁ బెంచితిఁబుత్రుడనుచు
నెరవుగా నేల? యీరాజ్యమెల్ల నీది, కాదె? తగవోనె? నీకు నిక్కరణిఁబలుక॥

తే॥ వృద్ధతను గాంచినట్టి నా•వెనుకరాజ్య, కర్త వీవకదా! ఋణ • కలనమెట్టు?
లనిన బాలకుఁడిట్లనెనవనిసురుడఁ, గానరాజ్యార్హతయు నాకుఁగలదె? తండ్రీ

తే॥ పుణ్యవశమున నీ చేత • భూవరేంద్ర, తనయనిర్విశేషంబుగాఁ • బెనుపబడితి
నింతచాలదె? యీకరాజ్యమేలఁగోర, భృత్యభావంబుచాలు ను • ర్వీశ! నాకు॥

యజ్ఞ నారాయణుని దేశసంచారమునకు నియోగించుట.

వ॥ అని నిర్బంధించిన భూవరుండును నతని తలం పెరింగి యట్లేని వలసిన
ధనంబుగొని కతిపయ పరివారసహితుండవై ఎనుంధరఁ గలయం గ్రుమ్మరి యెందేని
యపూర్వంబులగు విశేషంబు లున్న నవి నా కెరింగించునది. విశేషంబుగఁ బూర్వస
ముద్రితీరంబునఁ దిరిగి యచ్చటఁ బురుషోత్తమక్షేత్రంబు గలదని వింటిని; గానఁ
దద్విశేషంబు లెల్ల నరసి నాకు నివేదించుమని యాజ్ఞాపించిన నవ్విప్రబాలకుండు
తదాజ్ఞానురూపంబుగా వెడలి.

మ॥ బహుదేశంబులు సంచరించి బహుదే • వస్తానము ల్పాచి త
దృహుచారిత్రము తాలకించి బహుచి • త్రంబు ల్విలోకించి త
న్తహితోదంతము లెల్ల భూపతికి సమ్యగ్భంగిఁ బుత్రైంచుచున్
బహుకాలంబున కేగెఁ బూర్వజలధి • ప్రాంతంబు వీక్షించుచున్॥

యజ్ఞ నారాయణుడు పూర్వసముద్రతీరారణ్యము సొచ్చుట.

కం॥ పురములు నూళ్లును బల్లెలు, గిరులు సరిత్తులును బెక్కు • క్రేవలఁ గనుచున్
శరనిధి చెంగఁటఁ గడు ద, వ్వరిని యరిని చొచ్చె దుర్గమారణ్యంబున్.

జగన్నాథీయము

కం॥ దవ్వెంత యరుగ మానిసి, నవ్వడి యినుమంత లేక • శార్దూలాదుల్
గ్రొత్వెసలారఁ జరింపఁగ, నవ్వడిఁబరిజనులు తినింది మరలుడున్ ॥

కం॥ ఘోరారణ్యం బిది య్లం, దే రూపున నైనఁ జిత్ర • మెద్దియొ యుండున్
వేరుగ లే దేమియునని, భూరమణున కెట్లుదెలిసి • పుచ్చెద ననుచున్ ॥

కం॥ తలఁచి మనంబును గడు ని, శృలముగ నొనరించి ధైర్య • సహితుండై తాఁ
దొలఁగని పూనిక నొక్కఁడు, నలవున నయ్యడవిలోన • నరిగె రయమునన్ ॥

చ॥ పులులు నెలుంగులున్ శరభ • ముల్ హరులున్ గరులున్ దరక్షువుల్
బలితఁపుటేదులున్ బలుసి • ఎంగులు మన్నులు దున్నులున్ హలా
హలవసుదుగ్గిపన్నగచ • యంబులు గ్గిందుగఁ ద్రిమృరన్ మదిన్
గలఁక యొకింతలేక భయ • కంపము నొందక నేగె ధీరుడైః

కం॥ ఆకలియు డప్పియును గడుఁ, బై కొనఁ గాయలును గనరు • భక్షించుచు ని
ద్రాకలన ముడిగి పవలును, జీకటి యని యెంచ కేక • చిత్తుం డగుచున్ ॥

కం॥ పూనిక విడనాడి వెనుక, కై నీచత నరుగుకంటెఁ • గవ్వము గలదే?
మానవుఁడు నిత్యమా! యే, మైనం గా ని మ్మ టంచు • నరిగె నుడుగకన్ ॥

కం॥ పృథివీసురబాలుం , విధమున నక్కానలోన • వెనఁ జని చని య
పృథమునకు నవ్వల మనో, వ్యధఁ రఁగఁ గాంచె రమ్య • మగునొకతలమున్ ॥
యజ్ఞ నారాయణుం డరణ్యంబున రమ్యాశ్రమంబు నూచుట.

॥ పులులు మచ్చికఁ దెచ్చిఁపులునోటి కందిచ్చి, యింపుగా లేళ్లఁ బోషింపుచుండ
దుండంబులనుజాఁపిఁతోడరి యుయ్యెలలూఁపి, కరులుసింగఁపుశాబకములఁజోపఁ
బడగ లేచ్చుగ విప్పి • పరపునీడలఁ గప్పి, కాలాహించయ మెలు • కలునుబ్రోవ
ఘనవృకంబులు పొంచి • గంతులు వేయించి, పలుమారు శశడింభఁములను ద్రిప్ప
జాగిలఁపుకూనలకు మేత • సంతరించి, గండుక్రోతులువిద్దెముల్ • గరపుచుండ
జాతివై రము విడివన్య • సత్వసమితి, కూడినెయ్యంబుతోఁ జెర • లాడుచుండ ॥

చ॥ నురుచిరపల్లవ ప్రసవ • శో తమంజునికుంజపుంజబం
ధురితనుగంధలోలుపమ • ధువ తనూతనగానమాధురీ
పరిచయసంతతశ్రవణ • పారణశోకిలకాకలీమనో
వారమ్మదు తికాకలిత • మై హితమై తగు నిష్కృటం బటన్ ॥

ఉ॥ దట్టముగాఁ జిగిర్చి విత • తచ్చనసంపద యుల్లసిల్లఁ గ
 న్నట్టి బెడంగు నీడలఁ బె • నంగి మనోహరలీలఁ జేంత ను
 న్నట్టి సమస్త పాణిలులకు • హాయి యొసంగు ననన్పతివ్రజం
 బట్టె గమంగొనంగ హృద • యంబు ప్రమాదనిమగ్న తక్ గనుక్ ॥

వ॥ అది మృయును పటకుటజకపితృశ్వత్థసాలతాలహింతాలరసాలకందరాల
 జంబుజంబీరవానీరనీరజశోవిచారమందారసిందువారశాబర సహకార మధూలకాం
 కోలకతిలకవకులపంజులపిచుళపిచ్చిల నిచుళసరళమరువకకురువకపాటలాశోక నాగ
 పున్నాగపారిభద్రపీతద్రుసర్వతోభద్రకవిదుమదుమోత్ఫలమహిలాగదాధఫలీపనస
 తినిశచంపకచాంపేయజీమూతమాగధీమాలతీ నవమాలికాకుందబంధూకకరలీరబీజపూ
 రప్రముఖమహీరుహానిమరంబకరంబితపల్లవాంకురప్రకరసుకరాంశు ప్రశంసనీయప్రవా
 శమాలిశాపరివాతశోరకవారకముక్తాప్రయుక్త శోమలదళనారిన్నణిఫలకతల ప్రసర
 తుక్కుసుమరసవిన్యమరపరాగపూరసందర్శనీయచందనద్రవసమంక విష్ణువసంతనిరంత
 శోరలీకృతప్రచారసంపాదిత మనోజ్ఞ తావిరాజితంబును, శుకషికళారికా కలకలారా
 వమేనురంబును, నగుచు నపూర్వ శోభాభిరామంబై విలసిల్లుచుండె, అట్టి సుందరప్ర
 దేశంబు సందర్శించి యమందానందకందళితాంతరంగుండై యందుఁ జొచ్చి, యా
 ధరాబృందారకనందనుం డమందగమనంబున నరుగు చుండె నని చెప్పుచున్నాను.

ఆశ్వాసాంత్యము.

మ॥ అనణాగ్లోనిధిసేతుబంధన విధా • లంఘ్యపభావోదయ
 ప్లవమానక్షీతిభృత్పథ ప్రవిచర • త్త్వావంగ సేవాముహు
 ర్లవమానాసురవీరవిక్రమలుత • ల్లంకాపురీగోపురా
 గ్రవసద్రావణగర్వనిర్మధనజా • గ్రత్పాక్షికాంచత్కరా ॥

౧౬౦

క॥ శరణాగతభరణాయత, కరుణాపరిణాహచిత్త • కమలకమలభూ
 పరినీతశుభాచరణా, చరణాగ్రరజఃపునీత • సాధ్వీకరణా ॥

౧౬౧

పుష్పితాగ్రవృత్తం

రవికులజల • రాశిపూర్ణచంద్రా, ప్రవితతసంచిత • భవ్య ర్తిసాంద్రా
 సవభుగధిప • సంస్తుతావనీంద్రా, ర్చ్యవిపుల ర్తిశ • రణ్యరామచంద్రా ॥

జగన్నాథీయము

గ ద్య .

ఇది శ్రీమద్వృషాకపి కృపాకటాక్ష పరివర్ణిత సహజసారస్వత

సమ్పాదిత ప్రబంధకవిపంచాననవిరుదాభిరామ విశ్వామి

త్ర బ్రహ్మర్షి సంప్రదాయాడవి నందగిరివంశాబ్ధిసో

మసహజ సాహృదమహోద్యమ సాంబ

శివవేంకటప్పరాయకవి లలామ

వినిర్మితంబగు శివవేంకటీ

య గ్రంథమాలయం

దుత్పతీయపుష్ప

జగన్నాథీయ

మహాప్రబంధ

మునప్రథ

మాత్వా

సము.

అభిజగన్నాథీయము. ౧౩

ద్వితీయాశ్వాసము.

కం॥ శ్రీమదమేయదయాగుణ, ధామా కళ్యాణగుణక + దంబమహత్వో
ద్దామ సునామా దశరథ, రామా, లోకాభిరామ + రాజలలామా॥
అవధరింపుము. తదనంతర కథావిధానంబు శౌనకాదులకు సూతుం డిట్లనియె.

యజ్ఞ సారాయణుఁడు భూసురకన్యం డిలకించుట.

మ॥ విపులామర్త్యకుమారుఁడందుఁ గనియెన్ + విద్యుల్లతావిగ్రహన్
జపలాక్షీన్ దళితేంద్రనీలచికురన్ + జంద్రదాస్యఁ జక్రిస్తనిన్
విపులశ్రోణి విమృగ్యమథ కలితన్ + బింబాధరోష్ఠిన్ మిటా
రపులేజవ్వనిఁ జిత్త సంభవుని సా + మ్రాజ్యేంద్రిరన్ బోలఁగన్॥ ౩

చ॥ ధరణికి డిగ్గి జీవకళఁ + దాల్చినచందురురేక యొక్కొ తాఁ
దిర మయి మేలికొందలుకు + రెడుకారుమెరుంగుఁదీవెయో
మరు లిడుమేనుఁ గైకొనిన + మన్తధమోహనవిద్యయో యనన్
గర మలరారు నక్కలికిఁ + గన్నులపండువు గాఁ గనుంగొనెన్॥ ౪

కం॥ లలితదరస్థిత చంద్రిక, లలరఁగఁ దిలక మనుచిహ్నా + మను వై సౌగంధ్యం
జలుకుపరిపూర్ణశశిమం, డల మగుచున్ దోచెఁ జెలివ + దనబింబ మటన్॥ ౫

కం॥ అక్కజము మీర వేలుపుఁ, జక్కె రబొమ్మలను ముగిలి + చక్కఁదనంపున్
జాక్క యన నలరు వలపుల, యిక్కయన్ దనరెఁ జెలివ + మెల్లం దానె॥ ౬

కం॥ సౌపర సతులగర్వా, లాపంబులె కాని రూప + లావణ ములం
పాలఁతిఁ బోలఁ గలరే, చూపున భేదం బొ కింత + నూపకయున్నన్॥ ౭

॥ మాట మాత్రమే కాని + మంజుషూషకు నీక, లాలాపలాలిత్య + మబ్బఁ గలదె
చాయపోడిమి గాక + శశిరేఖ యీమంజ, లాస్యకళాయుక్తి + నలరఁ గలదె
ప్రోది నేయుటె గాక + పారలేకరంభయీ, మృదుశోరుసౌభాగ + మొదవఁగలదె
పైపన్నెరే కాక + పసమీరమేమి యీ, కనకాంగిలావణ + మెనయఁగలదె

- యురువికాసమి కాక తిలలోత్త మాఖ్య, యీను నాసవిలాసంబు + నెసఁగఁగలదె
యచ్చరలు మెచ్చురూపనులను టెకాని, నిలువుగన్నులఁగనరె యీ + నెలఁతఁజూచి
చ॥ మెరుపులలోని క్రొమ్మిసిమి + మేలికదాని జగాని గారమున్
బరువపుఁ జందనూమ జిగి + ప్రన్ననిపూవుల సౌకుమార్యమున్
నెరయు తలంపుతోడుతనె + నీరజగర్భుఁడు దెచ్చిచేసె నీ
పరసువ హాభిరామ పర + వర్ణినియాకృతి నేర్పుపెంపునన్.
- కం॥ చక్కఁదన మంతయును నొక, చక్కిని నిబిడ మయి రూప + సంపద గనెనో
యక్కజముగ నన నీమరు, చిక్కని జిగిచిక్కటారి + చెలి విలసిల్లెన్॥
- కం॥ కనుఁగొనమె రాచనగరుల, ననబోఁడుల నెందరినొ కనం జాలుదుమే
యని రూప్యమాన సౌంద, ర్యనిరూఢిన్ దనరు నీమృ + గాక్షిన్ బోలన్॥
- కం॥ అబ్బురపాటు జనింపఁగ, బిబ్బోకవతీలలామ + వీక్షించి మదిన్
నిబ్బరపున్ గోరిక లా, గుబ్బుగఁ బెల్లుబ్బుఁ దలఁచు + కొనె లోలోనన్॥
- ఉ॥ వాసపుతోడియాను గొని + వచ్చినయట్టి పులోమకన్యయో
యానర రుహాక్షు విడఁనాడి ధరం జరియించు చున్నయా
సతియో విలాసరతిఁ + జేరి మెలంగెడు దేవకన్యయో
యాసతి యెవ్వరో మెలఁగు + నిందు మనుష్యులజాడ లే దెటన్॥
- కం॥ ఆమనుష్యులభ మయినను, మమావిశేషంబు నూడఁ + జాలఁగ నాశ్చ
ర్యము దోఁచెడు నీనుందరి, క్రమ మెరుఁగఁగ నడుగఁ దప్పఁగాఁ గనదుకతా॥
- తే॥ అని వితర్కించితుదకు ధైర్యము వహించి, భూసురాగ్రణి యాపూవుబోడిఁ రి
యడిగె నిట్టినిర్దానువ + మైనకాన, మెలఁగెదవు నీతెరం గెల్లఁదెలుపుమిపుడు
- కం॥ అనిమిషకాంతవో నాగాం, గనవో మరి సిద్ధసాధ్య + గాంధర్వనితం
బినుల నొకర్తువో కా , వనదేవతివో నిజంబు + వచియింపు మనెన్॥ ౧౬
- యజ్ఞ నారాయణునకు విప్రక యచటి వృత్తాంతము దెలుపుట.
- ఉ॥ ఆవికచాలోచన జ + యంతవసంత లతాంతకుంత సం
భావితరూపయాశన వి + భాసురు భూసురరాట్కూమారు ల
జ్ఞాపనతాస్య యై కని హృ + దంబురుహాంకురమానారాగ
లావివశాత్త యై యనెఁ గ + లస్యనమాధురి చిందువందుగన్॥ ౧౭

జగన్నాథీయము

ఉ॥ ఓకహనామనోజ! పురు + పోత్త మనామకక్షేత్ర మిద్ది ల
క్షీకమనుండు నీలగిరి + శేఖరమందుఁ బురందరాశ్తమా
స్తాకలనంబుఁ గైకొని పి + యంబున నిచ్చట సంవసించు న
స్తాక సపర్యలన్ గొనుచు + సంపరితోషిత మానసంబునన్ ॥ ౧౮

కం॥ సురసిద్ధసాధ్యవిద్యా, ధర గంధర్వాప్సరోవి + తానమ్ము నిరం
తరము మహార్హ సపర్యల, నరుదుగ సేవించుచుండు + హరి నిచ్చోటన్ ॥ ౧౯

శు॥ హరిపరిచర్య సేయుచుఁ బ్రి + యంబున నిచ్చట సప్త సంఖ్య మం
దిరములవార మీయవని + దేవరేణు ల ముందు మేము గా
కరయఁగ నుర్వి నన మను + జావలి గల్లు నటం చెరుంగ మా
హరివిభుఁ డేము తత్ప్రియుల + మై తగుభృత్యుల మంచు నెంచుచున్ ॥ ౨౦

కం॥ సేవించుచు నుండుదు మా, శ్రీవిభు నాతండు మాను + సేవలకుఁ బ్రమో
దావిష్టుఁ డగుచు మాతో, నేవేళన్ బలుకు చుండు + హితమింపారన్ ॥ ౨౧

తే॥ ఇచటిభూమరకన్యక + నేను మాచ, రిత్రమిట్టిది మాయేడు + గృహములంద
కాక నరులెందులేరనుఁజోక నుండ్రు, మాపురుషులిందునిసుఁగన్న + మన్నిగొండ్రు॥

తే॥ ఎవఁడవో నీవు నీకథ + యెల్లఁ దెలిపి, వేగ నిచ్చోటు వీడి నీ + వేగు మనిన
యజ్ఞ నారాయణుండు వ్యయవిధమెరుఁగఁ, దెలిపె నావిప్రకన్యకుఁ నెలమిమీర॥

ఉ॥ కాకియు దూరనట్టు బలు + కారడవిన్ నరగంధమింతయున్
లేక భయంబునన్ మదిజ + లించుచుఁ బెక్కుదిసాలు వచ్చి పె
ల్లాఁకట నుక్కిరిన్ నుక్కుత + మబ్బు తుధార్తున కన్నమిడ్డ నా
శీకడకాక్షి యియ ది య + కముగా దిడు మించుకన్నమున్ ॥ ౨౨

మ॥ అని వేడన్ దరళాయతాక్షి కరుణా + యత్రైత్త యై రమ్మ ర
మ్మని దివ్యాన్నము భక్ష భోజ బహులే + హా పూపముల్ రత్నభా
జనమం దుంచి యొసంగఁ జూచి బహుళా + శ్చరంబునన్ విప్రసం
దనుఁ డాకొంజికురాకుబోడిఁగని యు + త్సహంబుతో నిట్లనెన్ ॥ ౨౩

యజ్ఞ నారాయణునకు విప్రకన్య విష్ణునిఁ జూపఁబూనుట.

ఉ॥ అటని నివాసభూమి నుప + దాగములిందు నలభ్యముల్ పరి

జగన్నాథీయము

మ్మట మగునట్టివాగరిక + ముద్ర విమృగము మీకు నిట్టిచో
నటమట లేక భోజనప + వార్ధములెల్ల నపూర్వదృష్టములో
మటకుచ వింత యయ్యెడును + కా దన తెలుఁ గేము చెప్పమి॥

౨౬

చ॥ అన విని యానరోరుహద + శాక్షి దరస్థిత ముల్లసిల్ల ని
ట్లనె నిట నీలశైలవిభు + నయ్యతు నిచ్చలు వచ్చి రేల న
య్యనిమిష సంచయంబులు మ + హార్హ సపర్యలఁ గొల్చి యీనివే
దనము లాసంగి పోదురు స + దా యవిమేము భుజింతు మిచ్చటన్ ॥

౨౭

తే॥ భర్త వత్సలుఁడగుజగ + త్పభుఁడు నీలశైలపతి మాయెడలదయా + సహితుఁడగుచు
ననిమిషనివేదితాన్నము + లనఘ మాకొ, సంగు మాతోడఁబలుకుఁ బ్రసంగములను॥

తే॥ అనుచుఁ జెప్పిన విని విప్ర + తనయుఁ డట్టి, దేని నాయెడ దయచేసి + దేవదేవుఁ
డతులకృప నన్నుఁజూచి మాటాడునట్లు, నేయుమందాఁక నేనుబో + నేయజుమ్ము॥

చ॥ ఆరిలోకం బగునట్టివింత యిది స + త్వం బించు నాలించి శ్రీ
పతి దర్శించి త యభవ్యకృపకున్ + బాతుండఁ గానేని యా
కితచూడామణి యన్న మేమిటికి జీ + వం వేల నాపై దయా
మతిఁ బాటించి రమేశుదర్శనము స + మృత్యుమఁ చేయింపుమా॥

౩౦

కం॥ అని వేఁడెడు విప్రనుతున్, గని కనికరమొదవి విప్ర + కన్యక దా ని
ట్లనె నీకోరికఁ ర్చెద, మును నా కోరికయు నీవు మొగి దీర్పవలెన్ ॥

౩౧

విప్రకన్య తనను వివాహమాడుమని యజ్ఞ నారాయణునిఁ గోరుట.

కం॥ కా దనక నాదుకోర్కి ద, యాదృష్టిన్ దీర్చెదేని + హరి నాశ్రిత ర
క్షా తు నీకుఁజూపెద నీదుమనోరథము ర్త + నీయముగ ననన్ ॥

౩౨

తే॥ అట్లుగావెంటు నీకోర్కి + యడుగుమనిన, భూమినురకన్య యవనతఁముఖియగుచును
పొంగి లేసిగ్గురెప్పలఁ + దొంగలింప, నింపుమీరఁగఁ గనుఁగొని + యిట్లుపలికె॥

చ॥ కృతకమనోజరూప యప + శిల్పివభూనురవంశజాత స
ద్యతనసముద్యమాననవ + యౌవనఁ గావున నాభిజాత్య సం
గతి ననుకూప నైనననుఁ + గౌతుకయోగ త నాదరించి యీ
ప్పితము ఫలింపఁ యు మిది + విశ్రుతధర్మపథంబు గావునన్ ॥

౩౪

జగన్నాథీయము

తే॥ కన్నె సద్వరుశర్ధించి • యున్నదాన, నీవు నవివాహితుండవు • గావున దయ
చేసి నావాంఛితము సిద్ధి • నేయుమవల, నిందితేశుదర్శనము నే • యించుదాన॥

॥ అని యడిగిన.

3౬

తే॥ విప్రుడను నేను నిదిధరా • విబుధకులజ, కన్నెయ్యాచిన్నది వటుండ • నెన్న నేను
నరయ ననురూపసంబంధ • మగుట పరిణ, యంబుధర్మమయగు సంది • యంబులేదు॥

క॥ అని తలచి కన్నెఁ గనుఁగొని, వనితా నీకోర్కీ తగున • వశ్యముఁ దీర్తున్
మునునాకు నచ్యుతుని ద, ర్యకమున్ జేయింపు మవల • సతిగాఁ గొందున్॥

తే॥ హరిపదంబులుసాక్షియే • నన్యతమాడఁ, జెలియరో నిన్ను నేఁ బెండ్లి • చేసొందు
విష్ణుసదర్శనోత్కంఠ • వెల్లివిరియూ, చుండె మునునాకుహరిఁజూపు • ముత్పలాక్షి॥

చ॥ అనుటయు సంతసంబు హృద • యంబు రయంబున నిండి వైకిఁ గ్ర
మైసో యన నేత్రకోణముల • మేకొని సప్తద బాష్పపూర మొ
య నఁ జనుదేరఁగా నవన • తానన యై హృదయేశ! నీవు చె
ప్పినటుల విందు నమ్మితిని • వే రొకచందము నేయకిందునన్॥

౪౦

విప్రకన్య యజ్ఞ నారాయణునకు విష్ణుదర్శనము చేయించుట.

క॥ శ్రీహరిదర్శనమున కు, త్సహం బలరారఁ బోవు • దము రమ్మనుచున్
మోహమునఁ గరముఁ గైకొని, యా హరిణాంకముఖి వేగ • నతనిఁగొని చనెన్॥

వ॥ ఇట్లుచని నీలశైల శిఖరాగ్రంబున జాగ్రదిందుకాంతశిలావేదికాతలంబున
జల దుపలకలిత ప్రతిమారూపంబునఁ బురుషప్రమాణసందర్శ . యమూర్తి విశేషం బలర
శంఖచక్రగదాపద్మవిరాజిత చతుర్బాహుండును రత్నకంకణకేయూరకిరీటాంగదగ్ధ
వేయదోర శ్రీవత్సవనమాలికాద్యనేక భూషణాలంకృతుండును జారుకాంచన కాశేయ
యుగళ పరిధానుండును, నప్రాకృతదివ్యతేజోవిరాజమానుండును నై విలసిల్లు పురుషోత్త
మదేవుని సన్నిధానంబున కరిగి యాభవిష్యద్వధూవరు లత్యంత భక్తిపూర్వకంబుగా
సాష్టాంగనమస్కారంబు లాచరించి యిట్లని సంస్తుతించిరి.

౪౧

పురుషోత్తమ స్తోత్రము.

చ॥ జయజయభక్తరక్షణ వి • చక్షణ పద్మదళాయితేక్షణ
జయజయపద్మనాభ పద • సంశయ రక్షణలాభహో తా

జయజయశంఖచక్రధత + సంస్తుతశంఖకరాదినిర్జరా
జయజయనీలశైలకృత + సంశయ సంప్రసతద్దయోదయా॥

౪౩

మ॥ సజలాంభోధత నీలదేహ నతత + తానంచితోత్సాహ భ
క్తజనాపత్పరిహార సత్వజగదు + త్థారా మహాదార సా
రజితామిత్ర సరోజశేత్ర దితిపు + త్ర వ్రాతజైత్రా హరా
బ్జ సంతోత్రచరిత్ర భూరికతుడా + పారీణ నారాయణా॥

౪౪

పద్మనాభవృత్త పంచకము.

- 1 శ్రీమహానినీచిత్తచోరా శుభాకార + శ్రేయఃప్రదాన ప్రసిద్ధప్రచారా
దామోదరా భక్తమందార దుర్వార + దైత ప్రకాండోతుగర్వాపహారా
శ్యామాంబుముక్తుల్య చంచచ్చరీరాల + సత్కృస్తుభాలంకృతోరః ప్రకారా
మామీదః గారుణ్య మేపార నేరంబు + మన్నింపు మోశ్రీధరా సద్విచారా॥
- 2 లోకంబులం దీవు నీకుక్షిలో నెల్ల + లోకంబులున్ సంవసింపన్ గదా లో
కైకస్తుతం బైనయవ్వానుదేవాఖ్య + యామ్నాయ మార్గంబులన్ బ్రాకటం బై
నీ కొప్పు శంభుండు నీరేజగర్భుండు + నీయంద వర్తింతు రీవిశ్వ మెల్లన్
తోకన్ సృజింపంగఁబాలింపఁద్రుంపంగ + నూరిస్తుతా నీవ శక్తుండవెందున్॥
- 3 మాయాఖ్య యాశక్తి నీయంద వర్తించు మార్తాండునందున్ బ్రభాయుక్తితానే
చేయున్ సమస్తంబు నీ వయ్యధిష్ఠాన + చిన్మూర్తి వై యున్కి నీవెల్లచేతన్
నీయిచ్చుటన్ లాంగి సర్వేశ్వరత్వంబు + నీకందుచే గల్గు నీవిశ్వమందున్
నీయజ్ఞ లేకుండ నింతేని యల్లాడు + నే మమ్ము రక్షింపుమీ విశ్వనాథా ౪౫
- 4 శ్రీకృష్ణ గోవింద సర్వేశ్వరేశా హృషీకేశ నాకేశసంరక్షణైకా
శ్లోకానుకంపావిధేయా విధేయార్తి + శ్లోకాపనోదప్రవీణా గుణాధా
వైకుంఠవాసా లసత్స్వర్ణవాసా భవచ్ఛేదనోల్లాససమ్యన్వికాసా
నీకున్ నమోవాకముల్ నేతు మెల్లపు నేరంబులన్ నైచి మమ్మేలు మీకా॥
- 5 నీలాచలావాస లక్ష్మీమనోల్లాస + నిర్వాజకారుణ లావిలాసా
నా కగర్భాదివంద్యా సమస్తైకనాథా సనాధీకృతామ్నాయమార్గా
బాలేందుకోటిరమిత్రా పవిత్రాంఘ్రిపద్మాత్పనానీతభక్తేప్పితార్థా
చాలన్ గృహన్ మాకు దోషంబులన్ దుర్బిసద్భద్రా మి మ్మోజగన్నాథదేవా॥

మందాక్రంతవృత్తము.

నీలాదీకా • నిఖిలవరదా • నిత సతా వబోధో
 ద్వేలాకారా • తిదిసుతహరా • దీనరత్నావిచారా
 నీలాంభోముజ్జ్వి భశుభతనూ • న్నేష శేషాహితల్పా
 చాలక్ గోర్కుల్ • సఫలములు గా • సల్పి మ మ్మేలు మీశా॥

౫౦

శ్రీహరి వధూవరులకు విరదుఁ డగుట

మ॥ అని యీ ల వధూవరుల్ పరమభక్త్యా విష్ణు లై పల్లరున్
 విసుతు లేయఁ గడున్ బ్రసన్నుఁ డగుచున్ • విష్ణుండు మీకోర్కులేన్
 జను వొప్పారఁగ వేడుఁ డిత్తు నని హస్త స్పర్శనం బాచరిం
 చిన సప్రాకృతదివ్యరూపధరు లై • చేతోముదం బొప్పఁగన్

౫౧

ఆ॥ వధువు గోరె నితఁడు • పాణిగ్రహణమునే, యవలె ననుచు; నట్ల • యగుననె హరి
 వరుఁడు గోరెభక్త • వత్సల నినుఁ గంటి, న మత్కర్థసిద్ధు • లందఁ గంటి॥

౫౨

కా॥ నాకున్ బెంచినతండ్రి గల్గునిల నిండదద్యమ్న నాముండు ధా
 త్రీకాంతుం డతఁ డెల్లవేళల భవత్యేవానురక్తాత్ముఁ డై
 నీకారుణ్యముఁ గోరి యుండు నవనిన్ • నీలాద్రి నీవున్కి య
 స్తోకప్రీతి నెరింగి నిన్నుఁ గమలన్ • జూడంగఁ గాంక్షించెడున్॥

౫౩

చ॥ అతని నియోగ మూది జగదాశ్రయ నిన్వేదుకఁగ గోరి యీ
 క్షీతి సకలంబు గుఱిమృతిఁ • జేరి భవత్సముఖంబు నేడు గాం
 చితి నిక నాపయిన్ గరుణ • చిత్త మునం గలదేని భక్తవ
 శ్యత గలదేని దర్శన మొసంగుము వానికి లోకనాయకా॥

౫౪

కం॥ ననుఁ బుత్రనిర్విశేషము, గను బెంచె నతండు తండ్రి • గాఁడే నాకున్
 జనకునితోరికఁ దీర్చని, తనయునిజన్మంబు వ్యర్థతమ మగుఁ గాదే॥

౫౫

కం॥ ఎన్నితపంబులు నేసియు, నిన్నుఁ గనం జాల రయ్య • నిమిషులు మున్నే
 పున్నెములు నేసితి నొ నినుఁ, గన్నుల కర వెల్లఁ దీరఁ • గంటిన్ మంటిన్॥

కం॥ నీకరుణకుఁ బాత్రుఁడ నై, యీకొలఁదిని దండ్రుమేలు • నెంచక యున్నన్
 లోకులు దిట్టరె భవదా, లోకనభాగ్యము పితకుఁ గలుగఁ జేయఁ గదే॥

౫౬

జగన్నాథీయము

అ॥ వరద భవదనుజ్ఞ + వడసి నాతండ్రి ని, చ్చటకుఁ దెచ్చి నీపసాదమునకు
భాజనంబు చేసి + పదపడి యీకన్నె, నాడినట్లఁ బెండ్లియాడువాడ॥ ౫౮

క॥ కరుణించి దేవ నా , వర మొసఁగు మటంచు వేడ + వాత్సల్యమునకొ
హరి యట్లు కాక యని యా, శరదించునిభాస నపుడు + సమృతిపరచె॥ ౫౯

యజ్ఞ నారాయణుఁడు తండ్రినగరికి నచ్చుట.

క॥ హరిచే నుందరిచే భూ, నురుఁ డిట్టు లనుజ్ఞ వడసి + జోక వెడలి స
త్వరగమనంబున జనకుని, పురి కరిగెకొ మది ముదంబు + పొంగి పారలఁగె॥

క॥ చనిరాచనగరు సేరం, గని యచ్చటివారు తొలఁగఁ + గా నడ్డము లే
కను లోని కేగి భూమి, శునిఁ జేర నతండు జినయఁబోదితుఁ డగుచుకొ॥ ౬౦

క॥ ఎదు రేగుచెంచి కొని చని, ముద మలరఁగ నుచితపీఠమున నిల్చి కీయా
విదుఁ డై మహార్హపూజా, విధులు నడిపి యెదుటనిలిచి + విసతుం డగుచుకొ॥

చ॥ ఆతులదయామతికొ మము గృతార్థులఁ జేయఁగ నెంచి యేగుదెం

• చితి రిటు మీర లెన్న నురఁసిద్ధసభశ్చరులందు నొక్కరో
కతధృతివిష్ణురద్రసుర + సంయములం దొకరో మహామహా
స్వీతులు భవద్విధం బెరుఁగ + వేడెడఁ దెచ్చి పవిత్రుఁ జేయకొ॥ ౬౩

చ॥ అనపుడు రాజావిభవము + సంతయుఁ గన్గొని యబ్బురంబు పై
కొన నిది యేమి భూరమణ + మంజర వింతలు పల్కె దేను నీ
తనయుఁడఁ గానె నీముదలఁ తేల్చి ధర్మిఁ జరింపఁ బోయి ప
చ్చిన నొరునట్లు నన్న నతిఁచిత్రముగాఁ గని ముచ్చటించెదే॥ ౬౪

తే॥ ఇట్లుగుట కెంతయును బఱికించి కార, న మైదుంగఁగఁ జాల భూసాధ నీను
తుండనగుయజ్ఞ నారాయణుండఁ గానె, వింతవానిగనసుఁ జూచుఁవిధమిదేమి॥

మ॥ అన సప్రాకృతదివ్యలేజమున భవ్యం బైనరూపంబు గై
కొని విచ్చేసిననన్ను నేకరణి నామం బుత్రుఁ డంచుకొ దలం
పున నెన్నంగల నిట్టిరూప మది యేపుణ్యంబునకొ నీకుఁ గ

నదో తెల్పము పుణ్యతీర్థమహాతక్ష్పప్రత్య మెల్లం దగకొ॥ ౬౫

యజ్ఞ నారాయణుఁడు తండ్రికి నీలాచలము తెఱగెరింగించుట.

• అనియడిగినఁ దండ్రిఁ + గని యిట్లు లనె దేన, నీయాజ్ఞఁ గొని తీర్థచయమెల్ల

జగన్నాథీయము

- ద్రుమరుచుండి ఘోః రమ్మగునిర్జనా, రణ్య మొక్కటి నము + దమ్ముచెంతః
గని చొచ్చి చనః బరి + జనుతెల్ల భీతులై, వెనుచిక్క ధైర్యంబు + విడువకేన
యటః జని కంటిర + మ్యాశ్రమంబొక్కటి, యచట నేడిండ్లబా + వ్వాణులుగలర
గీ॥ వారికన్యనొక్క + వరరూపవతిః గాంచి, యామెచేత వింటి + హరి పరాత్తుః
డందు నీలశైల + మనుకొండపై నుండి, తత్సపర్యలకు ము + దమునఁజొక్కి॥ ౧౯
కం॥ వారిం గని భాషించుచుఁ, గోరిక లిడు ననుచు నమ్ము + గుద దయచే న
న్నారాయణు దర్శించి యు, దారకృపాదృష్టివలన + ధన్యుడ నైతిన్॥ ౨౦
చ॥ సరసిజనాథుఁ డప్పుడు ప్ర + సన్నతతోడ పరంబు వేడు మీ
వరదుడ నైతి నన్న నత + వత్సల మ నకుండు మాళవే
శ్వరుడు త్వదీయదర్శన వి + చారముతో నినుఁ గొల్పుచుండు న
న్నరపతికొరిక్కి తీర్పఁదగు + నాపయి సత్కృప గల్గె నేనియున్॥ ౨౧
కం॥ అని వేడితి నన్నారా, యణుడు సమంచత్కృపా ప + రాయణుఁ డై తో
కొని ర మ్మనియెఁ దదాజ్ఞం, గొని యిచటికి వచ్చినాడఁ + గువలయనాథా॥ ౨౨
ప॥ అది పురుషోత్తమ త్కేత్రం బనియును భగవంతుం డచ్చట నీలశైలశిఖరం
బున నిత్యసన్నిహితుం డై సురసిద్ధసాధ్యాది సపర్యలం బరితోవంబు నొందు చుండు
ననియు వింటి. చిరకాలంబుననుండి నీ వెద్ది చూడం గోరి యుండువో యది నేటికి
సఫలం బయ్యె నింక జాగు సేయక నాతోడ నచటికి విచ్చేయ నవధరింపవలయు నను
టయు ధరణీనాథుండు పరమసంతోషకండలితాంతరంగుం డై యిట్లునియె. ౨౩
కం॥ జనకుని కోరికఁ దీర్చెడు, తనయుండె సుపుత్రుఁ డనఁగ + ధరఁ జె న్నొందున్
దనయుఁ డని నిన్నుఁ బెంచిన, మనసుకృతమువలన విష్ణుఁ + గంటిన్ మంటిన్॥

ఇంద్రదు మ్ముడు నీలాచలమునకు బైలువెడలుట.

ప॥ అని. యభినందించి మిత్రామాత్యపురోహిత బంధుబృందంబుం బీలించి
యయ్యిలానిలింపభర్త కుమారోదంతం బంతయు నెరింగించి పురుషోత్తమసందర్శనం
బున కిప్పుడ కదలిపోవలయునని చెప్పి నిజవ్రయాణంబు పురంబునం జాటం బంచి తా
నును బ యాణోచితవేషంబు ధరించి బ్రాహ్మణా ర్వాద పురస్కరంబుగా బయలు
వెడలు నప్పుడు.

2

కం॥ చంద్రోదయావసంతమున, సాంద్రతరతరంగరంగ + సంగత మై ని
స్తంద త నుప్పొంగెడు నల, సంద్రముగతి నగర మెల్ల + ఫంభ మ మొందెన్॥

కం॥ పౌరసమూహం బంతయు, నారీసుతమిత్రపరిజ + నయుతంబుగ ల

త్తీరమణ దర్శనోత్సవ, పారీణత నేగుదెంచె బార్ధిపుతోడన్ ॥ 22.

కం॥ ఉరురత్నపుంజరుచి పిం, జరితం బగురథము నెక్కి + జనపతి వసుధా

మరపరివేష్టితుఁ డై భూ, పురందరుం డనఁగ వెడలెఁ + బుత్రునితోడన్ ॥ 23.

కం॥ శరదంబు లనఁగఁ బొదలెడు, నరదంబులు ద్వీరదములు తు + రంగంబులు వీ

ర రసారభటులు భటులునుఁ, గర మలరెడునైనన్య మెల్లఁ గదలెన్ మొదలన్ ॥

ప॥ ఇట్లు నానావిధనైనన్య పరివేష్టితుండును మిత్రామాత్యపురోహితపౌర
జనానుగమ్యమానుండును, నపరిమితధరణిసురపరివారితుండును నై; వివిధవినియోగం
బులవారలు నయ్యైవిధంబుల నుపచారంబుల ననుగమింప మహోక్షక్రమేళక శకటాది
సాధనంబుల నకలపదార్థంబులుఁ గొని వణిక్కులు సనుదేర నర్తకగాయక వైణిక
వాంకిక వైతాళికాదిజనంబు లుచితఁగతి గలసి రా రజకాంబష్టబారవాహకతంతునాయ
కులాలస్వర్ణకారలోహకారరథకారప్రముఖు లసంఖ్యాకులు వెంబడింప వెడలి విడిదలలి
నిరూపించుచు నకలవిశేషంబులతోడి మహానగరంబు నడచుపోలిక నడచునప్పుడు

సూర్యాస్తమయవర్ణనము.

చ॥ అపరదిగంగనామణికి + నైంద్రి ప్రియంబునఁ గాన్క నరిపు ని

ద్దపుఁ జిగిఁ గుల్కుమానికపుఁ + దల్కునిగారపుఁ బల్లెరంబనన్

దపనుఁడు పూర్వభూధరము + నన్ వడి వెల్వడి పశ్చిమాశ కై

యపు డరుదెచిం యస్త శిఖి + రాగ్రమునందు వసించె నొప్పుగన్ ॥ 24.

మ॥ వరుణాకాజలరాశిగర్భమున దృ + ప్యల్లీల వర్తింతు ము

వృర రాత్రించరవారమర్దనజిమ్ము + తొనకుఁ డై యప్పురం

దరుఁ డంపించుకతఘ్నినిర్గళితమా + ద్యద్వహ్నిగర్భాయసో

ద్ధురగోళంబన భానుమండలమటన్ + దోఁచెన్ బ్రతీచీదిశన్ ॥ 25.

కం॥ తరియనుకమ్మరి చదలను, బరపుకొలిమిఁ బ్రొద్దుపేరఁ + బరఁగునినుపగుం

డెరవడఁగఁ గ్రాచి పద నిడఁ, జరమాంబుధిసీల్లపనఁటి + సరగున ముంచెన్ ॥

కం॥ ఇనుఁ డరుగుదెంచె నని చ, య్యన నీళ్లులరేడు తనస + భాంగణమునఁ గెం

పెనయుదివాచిం బరచిన, యనువున సాంధా రువాంశు + లలమెఁ బ్రతీచిన్ ॥

జగన్నాథీయము

కం॥ చదలను పని మెలగినవారి, పదపడి యపరాధిగుహ ని • నసియింప మదిన్
బెదరుడిగి వెడలుదట్టఁపు, మదదంతావళకదంబ • మన నిరు లలమెన్ ॥ ౧

చ॥ ఇదె చనుదెంచు రా జనుచు • నెంచి జగం బనుమంటపంబునన్
జదలను నల్లపట్టున నె • సం గురువారపు మేలుకట్టుఁ గ
ట్టి దలముగాఁగ ముత్తెముల • రీవగునట్టి సరాలు సుట్టి నొ
ప్పిదమునఁ దోచె నయ్యెడలఁ • బెల్లుగఁ జొక్క పురిక్కలొక్కఁటన్ ॥ ౨

తే॥ రాజు గర్భీకరంచిన • ప్రాగ్దిశాంగ, నామణిముఖంబునందుఁ గ • న్నట్టు వెలరు
చాయవిధమునఁ బ్రాచిఁ గై • నేయఁజొచ్చె, నల్లనల్లన మొల్లమై • వెల్లదనను

ఉ॥ ఇంద్రుని మేడమీఁద రవ • జించెడు కొమ్మగరాలకూర్చు ని
స్తంద్రముగా నెసంగినప • సం దగు కుందనపున్ వెడంద చా
యంద్రసరించు కుంభము వి • ధంబునఁ బ్రాగ్దిలి నగ్గలించుచున్
జంద్రుఁడు దోచె నెల్లెడలఁ • జల్లనివెన్నెల చెన్నెసంగఁగన్ ॥ ౩

కం॥ చదలనెడి కామధేనువు • పాదుగనఁ దగుచంద్రబింబ • మున దరిగొల్లం
డదనునఁ బిదికినక్షీరము, చదురున జగ మనెడుపనఁటిఁ • జంద్రీక నిండెన్ ॥

ప॥ అట్టియెడఁ బటకుటీరంబు లెత్తించి యొక్క రమణీయ ప్రదేశంబున
క్షీతీశుండు సపరివారంబుగ విశ్రమించినంత.

ప్రభాతవర్ణనము.

కం॥ తిక్కల పేరిటిబలగం, బక్కజముగ నడపి వెనుక • నరుదెంచెడు న
మొక్కలపువాహినీపతి, చొక్కంబునఁ బ్రాచి వేగుఁజొక్క జనించెన్ ॥ ౪

కం॥ మాత్రాతి తయావస్థితి, నూత్రమునకు నస్త్రదీయ • నూక్తినిదానం
త్రయినని తెలిపెడునన, ధాత్రిన్ మోసెన్ బదాయు • ధములు త్రిభంగిన్ ॥

కం॥ ఇనుఁడు సనుదెంచునుత్పవ, మునకున్ బ్రాక్సెలకిఖర • మున నింద్రుం డె
త్తిన వెలిపట్టుగుడారం, బన గాఁ దూరుపునఁ దెలివి • యధికం బయ్యెన్ ॥

ఉ॥ తూరుపుకొండచాటు విడి • దూకొని యాకమలాప్త భానుసం
భారమునందు నొక్కొకటి • పై కరుదేరఁగ లెక్కపెట్టునో
నారహిఁ దమిరేకులు మ • నాగ్గతి విచ్చుచు నొక్క టొక్క లే
లేర సహస్రవత్సవిత • తిన్ దలనూపె వికాస మయ్యెడన్.

జగన్నాథీయము

చ॥ చదలనునిప్పమానునఁ బొ • సంగినతారకపుష్పవారమం
దొదపుమరందసారమున • నొప్పగునిర్లసుతేనెటీగ ల
మృదయము మీరఁ గూర్చి వ • ధూజ్వలసన్నధుకోశ మాపత
త్త్రిదివనత మై యపర • దిక్కునఁ దోచెను వెల్లవారుచున్ ॥ ౯౪

కం॥ తారలపేరిటిలూతలు, దారాంశుగుణంబు లన్ జ • దలు ముంగిటిపైఁ
గూర్చిన్ సాలెగూఁ డనఁ, దీరెన్ శశిబింబ మపర • దిశ జిగి దొరఁగన్ ॥ ౯౫

కా॥ వ్యోమక్షేత్ర • మునందుఁ గాలకృషికుం • డొప్పారఁగాఁ ద్రవిష్ట స
వ్యాఘ్రర్థంబుగ నారద్రిప్పిననుప • క్వాంచత్పలాండువ్రజం
బై మీరెన్ వెలువెల్కతో నుడుగణం • బాచెంతఁ జందున్ దృ
ష్ట్యమర్కార్థసుధావలిప్తఘటి మై • యవ్వేళ దోచెన్ దగన్ ॥ ౯౬

ఉ॥ వేదలతాపత్రానకభ • విష్ణుసమంచితమూంకంద ము
త్పాదనకర్తచేత నవి • భావితజాగరణాప్తికిన్ గ్రియా
పాదనసాక్షి వెల్లుల కు • పాశ్రయ మంబుజకోటికిన్ బ్రబో
ధోదయకారణాయితమ • యూఖుఁడు సూర్యుఁడు దోచెఁ దూర్పునన్ ॥ ౯౭

న॥ అపు డింద్రద్యుమ్నక్షమాకాంతుండు శిబిరంబు విడిచి బయలువెడలి కలి
పయప్రయాణంబులఁ బుతోపదిష్టనార్గంబునఁ బూర్వసముద్రంబున నడచి య
చ్చటిఘోరారణ్యంబు సొచ్చి యందలి కూరసత్వప్రచారంబున కులుకుచు దుర్గమం
బగునార్గంబున నరిగి యరిగి సుందరాశ్రమంబు దరియునప్పుడు.

ఇంద్రద్యుమ్నకు నీలశైలవాసులతోడి యుద్ధము.

॥ అనేనకలకల • మాలించి యచ్చటి సప్తగృహముల • జనులుఁ గడగి
బాణతూణీధను • స్పృణులై యేతెంచి, వివిధాస్త్రశస్త్రముల్ • వెల్లిగొలుప
సంకటసూర్గపరి • చారంబునను బాణ, హతులచే రాజునై • న్యములు చిందు
నందుగాఁ బడఁ జొచ్చి • గందలివీరయో, ధులును మహాగుత్తై • తొడగిబహువి

తే॥ ధాయుధంబులు బరపిన • నవి సరోజ, నాభుకరుణాప్రవాహంబు • నను దయ
సేవకులకును నుపహతి • నేయ లేక, నచ్చగుచు నుండు టది యగ్భు • త మైనరెన్ ॥

మ॥ హరిసంసేనకపాణిసంచితధను • ర్వామక్తనానాస్త్రని
ర్భరపాతంబుల నొచ్చి నల్లడ గజా • శ్వస్యందనాదుల్ పరం

పర లై కూలఁగఁ జొచ్చె యోధవరులున్ • భగ్నంగు లై వ్రాలఁ జొచ్చిరి తద్వోరనిపాత మార్వక నశిం • చెన్ సేలున్ బెల్లుగన్ ॥ ౯౯

కం॥ పడుకరులు మ్రొగ్గువారులును, జిడిముడిపడుభటులు గెడసి • చెడియెడిరధముల్ నడికెడియోధులు నై తల, సెడిపారఁగఁ జొచ్చె రాజు • సేస వెరపునన్ ॥

యజ్ఞ సారాయణుఁడు పురుషోత్తమునకు దండితెరంగెరింగించుట.

॥ అప్పడు యజ్ఞనా • రాయణుం డొకభంగి, దప్పించుకొని పెడ • దారి నరిగి నీలశైలాగ్రన • న్నిహితు నచ్యుతుజేరి, సాష్టాంగ మొరగి యం • జలిఘటించి జయజగన్నాథ పృ • సన్నడ వగుమని, వినుతించి దేవ నీ • యనుమతి గొని చుజ్జనకుని జగ • న్నాన్య నింద్రద్యుమ్ను దెచ్చితి నిచటి • తీర్థవాసు

తేగీ॥ లైనమీసేవకులు కూర్చు • లగుచుగేల విండ్లు నమ్ములుగొని ధరా • విభునిసేనఁ జించి చెండాడు చువ్చారు • శ్రీక వార, లిట్లు సేయంగ నీవుపే • క్షింపదగునె

కం॥ అని విన్నవింప వీరలుజనుల నెరుఁగ కునికి వన్య • సత్వము లని నీ జనకునిసేనావిధ్వం, సనమునకుం బూని రెరుక • చాలనికతనన్ ॥ ౧౦౨

శ్రీహరి నీల శైలవాసుల మందలించుట.

కం॥ అని పలికి యొక్క సేవకుఁ, గనుఁగొని నీ వేగి వారి • గడు వడి నిటకున్ గొని తెమ్మని పంచిన వారి, యనుమతి నతఁ డేగి తెచ్చె • నందరి నటకున్ ॥ ౧౦౩

ఉ॥ వచ్చినవారి గన్దొనిసె • బా సిది నెల్లునె నన్ను గొల్వగా వచ్చిననాదుసేవకుల • పైజని కూర్చిత వారి మోంపఁగాఁ జొచ్చితిరే విమాధు లగు • చున్ మిము దండన జేతునంచుఁ గో పోచ్చలితోఁపుఁ డై యటు పయోరుహవాభుఁడు మందలించినన్ ॥ ౧౦౪

కం॥ వెరపున వడఁకుచు వారలు, కరములు ముకుళించి తప్పు • గావు మనుచు నన్నరు లానతు లగుడును శ్రీ, హరి నైచితి రాజుఁ దెం డటంచున్ బలికన్ ॥

శ్రీహరి యింద్రద్యుమ్నునిఁ దోడ్తె మ్మనుట.

॥ వారేగి యచట భూవరుఁగాంచి రాజేంద్రహరి, కరుణించె మి • మ్మటకుఁదోడు కొనిరం డటంచు మమ్మును బంచె ర మ్మన, సారాజు గడు సందియంబు నొంది యిదియొక్కక పటమాఁహించి మమ్మందర, మందింపఁదలఁచియిమ్మాడ్కిఁబిలుచు చున్నారె యని రాక • యున్న వారివ్వార్త, యిందిరేతున కెరింగించి రరిగి

- ||గీ|| హరియు యజ్ఞ నారాయణుఁడనంపెనీవు, రాజుడె మ్మని యతఁడు శ్రీరమణువాఁడని
నరిగి తనతండ్రివీక్షించి • యనఘ వాసు, దేవుడంపెను మిమ్ముదోడై మ్మటంచు ||
- కం|| హరియాజ్ఞఁ ద్రోచి పుచ్చఁగ, నరనాయక తగునె యజ్ఞ • నార్దనుఁ జూడన్
జీరముగఁ గోరియు నిటుసే, తురె సన్నిధి కేగుదెంచి • దుర్మతి వగుచున్ ||
- చ|| ఎరుఁగ రికన్యమానవుల • నెన్నఁడు నిచ్చటివారు మిమ్ము
కరమృగకోటిగాఁ దలఁచి • గాసి యొనర్చిరి నేను వారిజో
దరున కెరుంగఁ జేసితి నతఁడును వారలమందలించె నే
యరమర లేక వచ్చి పరమాత్ముని శ్రీహరిఁ జూడు మేర్పడన్ || ౧౦౮
- కం|| అని తెల్పినఁ దనవిభ్రమ, మునకు న్నొచ్చుకొని రాజమూర్ధన్యండున్
దనయునితోడం జని యా, జనార్దనుం జూచె జన్మసాఫల్యముగన్ || ౧౦౯
- ఇంద్రద్వ్యమ్నుఁడు శ్రీహరిని సందర్శించుట.
- కం|| శతకోటిభానుబింబ, ద్యుతి నతులితదుర్నిరీక్ష్య • దుర్వారమహా
న్నతతేజః పుంజ సమం, చితరూపముతోడ నున్న • శ్రీహరియెదుటన్ || ౧౧౦
- కం|| నిలిచి కనుంగొనఁ జాలక, బలమరి కూలఁబడి లేచి • పొంజలి యై య
లజాతనాభు నతిపుష్కలవాన్విభవంబు మెరయ • సన్నతిఁ జేసెన్ || ౧౧౧
- కవిరాజవిరాజితం.

జయజయ దేవ జనార్దన నిర్జరసన్నత చక్రగదాసిధరా
జయజయ నీలవలాహకసన్నిభః చారుశరీరవిభారుచిరా
జయజయ శ్రీధర భూతికృపాగుణసాగర పోషితశంబకరా
జయజయ పద్మభవాండ నిరంతర • సంభరితోదర శార్ఙ్గధరా || ౧౧౨

శిఖరిణీ.

జగంబుల్ గావింపన్ • సమవన మొనర్పన్ విలయముం
దగన్ జేయన్ నీవే • తలఁప విధివిష్ణ్వీశతలచే
బొగడ్తం బొందంగం • బురుషవర నీ వొక్కడవె యీ
జగన్నాథాఖ్యాప్తిన్ • సమకొనెదు లోకైకవిమలా || ౧౧౩

మత్తకోకిల.

లోకజాలము లెల్ల గర్భముఁలోలఁ దాల్చి తదంతరా
లోకనీయత నిల్చి వేదముఁబున్ నుతింపఁగ లేని య

జగన్నాథీయము

స్తోకదివ్యమహాత్వ మొప్పఁగఁ + దోఁచె దీవు సమస్త లో
కైకనాయక వాసుదేవ దయామతిన్ మముఁ బోవవే॥

౧౧౪

తరల.

పరమపూతుష భక్త లోకవి + పద్విఫాలనదత్తు ము
ష్కరనిశాచరలోకతిక్షణ + సర్వనిర్జరరక్షణా
నిరుపమాన దయాపయోనిధి + నిత్యనిర్మలరూప నీ
చరణముల్ భజియించుభాగ్య మొసంగి మమ్ములఁ బోవవే॥

చంద్రశ్రీవృత్తం.

జలేరుణ్ణాభా నీమహిమఁ గన + శక్యంబె లోకం
బులన్ నీకుం దుబ్యుం డధికుఁడును + బోలంగ లేడ
త్యలంఘ్యం బానీయాజ్ఞ జగమున + నత్యంతలేజో
బలైశ్వర్యంబుల్ నీగుణము లగుఁ + బాలింపు మీశా॥

౧౧౬

మహాస్రగ్ధర.

పరమేశా సర్వలోకేశ్వర నిగమములున్ + బార మొందంగ యుష్మత్
త్పరమాశ్చర్యప్రభావప్రవచనమునకున్ + పౌఢము ల్లావు కన్నుల్
దెరువన్ మూయంగ లోకస్థితివిరతు లగున్ + దీనరక్షా నితాంత
దర మొప్పారంగ మమ్మున్ + దలఁచి పరమభద్రంబు లి మ్మిశ్వరేశా॥

౧౧౭

ఓష్ట్యకండము

భూపామాపాభపభా, పాపాభ్రాప్తి ఫాప్రభామద్భూమా
ప్రపాపద్భిఫాభా, వాపాభౌమప్రభావవై భవభవ్యా॥

౧౧౮

నిరోష్ట్యము.

నిను జగదేశనాయకుని + నిత్య నిరంజను నిర్గుణున్ గుణా
ధ్యు నిఖిలలోకరక్షకు నదోష దయారసనీరధిన్ జనా
ర్దను నిఖిలార్థసాధననిదాను సదా హృది నాశ్రయించి కొ
ల్చిన సకలేష్టసిద్ధులును + జేరుఁ గదా శరణార్థి కల్గెడన్॥

౧౧౯

గోమూత్రికాబంధము.

వరదాయక కగుణాశ్రయ, శరణనఁగను గావ నేవసలుపఁగఁ గలదే
నిరతాయత కరుణామయ, నెరతకమును దేవదేవ + నిలుపఁగ వలయున్॥

౧౨౦

చక్రబంధము.

కా॥ రక్షశ్శిక్షణజన్య భవ్యకరుణా • ప్రాధమ్యలోకస్తుతా
వత్సోవస్థిత గణ్యరత్నకనక • పౌకల్ప కోటిరభా
దక్షా వేంకటనాథ భద్రకరపాదా ధర్మసం యంత్రితా
తాత్పర్యారచితావనా ముదసమేతా భూరిభాగ్యాశ్రితా॥

౧౨౦

కంద త గర్భితచంపకమాల.

హరి, పరమేశ్వరా. వరదయా, ధ్య రమాధిప వాసుదేవ, హ
ర్షర, సమయా, మహాసుగుణ, సంశ్రియ సంతతనూరిపోషణా
దర, సుర విత్తా రవిసుధాకరలోచన రత్నహార కం
ధరమహితా, కృతీ, విబుధనాయకవందిత విశ్వపాలనా॥

౧౨౧

చ॥ అని వినుతించి ఫాలతటి • సంజలిబంధము మోపి దేవ నా
జననము ధన్య మయె నలసారసగర్భ ముఖామరౌఘమున్
గనుగొన లేనినిన్నుఁ గనఁ • గల్గెఁ గృతార్థుడ నైతి భాగ్య మే
మనఁ గల సర్వనిర్జరులకంటె మహాన్నతిఁ గంటి నీశ్వరా॥

౧౨౨

అని సాష్టాంగం బాచరించి లేచి నిలువంబడిన యింద్రదుమ్న మహాపాటుం
గని శ్రీనివాసుండు సుధారసపోషణంబు లగు మేఘగంఠ భాషణంబుల ని
ట్లనియె.

౧౨౩

జగన్నాథుఁ డింద్రదుమ్నమునకు వర మిత్తు ననుట.

మ॥ తలఁపన్ భక్తజనేప్రితార్థఫలసంధానప్రతుండున్ ననున్
జాలకన్ జూడఁగ రాదు భక్తికలనన్ • జూడంగ సిద్ధించినన్
ఫలియింపన్ వలెఁ గోర్కు లెల్ల ధరణీపాలోత్తమా నీమదిన్
గల యర్థంబు లొసంగుదున్ వెరవకే • కాక్షింపు మిష్టంబులన్॥

౧౨౪

మ॥ అనినన్ హర్షరసోద్గమగుణునకు దేహం బంతయున్ బుల్కరిం
పను దీర్ఘప్రమదాశ్రుపూరములు ప్రబ్బ న్నేత్రకోణంబులన్
ఘనగాఢవ్యము పల్కులం దొడర శ్రీకాంతున్ విలొకించి భ
క్తి నమస్కారము లొచరించి యిటు పల్కెన్ మానవేంద్రుం దొగిన్॥

ఇంద్రదుమ్నుడు శ్రీహరిని వరమర్థింనుట.

మ॥ తగ బ్రహ్మాండముఖామరావళికి దు • ర్ధర్మంజ వైనట్టిని

జగన్నాథీయము

న్నఁ గనం గల్గె భవత్పదాంబుజము లెం + తో పీఠి నేవింప గ
 ల్గెఁ గదా యింతటికన్నఁ గోరికలుహా + శిం గల్గునే నీవు న
 న్ను గరిష్టంబగు ప్రేమఁ గోరు మనఁగ + న్గోరం దగున్ గోరికలో

౧౨౭

ఉ॥ ఈదృశరూపయక్తి నిట + నెప్పుడు సన్నిహితుండ వౌచు దా
 మోదర యుండు మీవు పరఃమోత్సవ మొప్ప నిరంతరంబు నీ
 పాదసరోజయగ్న మనఃపాయత నేవ యొనర్చు చుండు నా
 పై దయ గల్గు నేని నతఃపత్నల యీవర మిమ్ము తోరితిన్ ॥

౧౨౮

ఉ॥ ఎండల నెండి వానలకు + నెంతయుఁ గ్లిన్నత నొంది యట్లు నీ
 వుండఁగ నేల నయ్య పురుఃపోత మ యాజ్ఞ యొసంగు మిందు నే
 దండిగ గోపురాలయవిఃతానముఁ గట్టి మహోత్సవంబులన్
 మెండుగఁ జేతు భూప్రజలు + మిమ్ము భజించి కృతార్థులన్ గనన్ ॥

౧౨౯

హరి యంద్రద్యుమ్న నకు పర మిచ్చుట.

తరల.

అనుచుఁ గోరిన రాజుఁ గాంచి ద + యామలిన్ బురుషోత్త ముం
 డనియె నింక సమీపసంగత + మయ్యెడున్ గలికాల మి
 నకు యిందు వసింపరా డిట + నాలయాదు లవేల యై
 నను ద్వ ప్పిఠసిద్ధి నేయుట + నాయ మట్టులు గావునన్ ॥

౧౩౦

చ॥ జలనిధిగర్భమందు నొక + చందనవృక్షముఁ గల్గు దాని నీ
 వలయక తెచ్చి మత్ప్రతిమ + లందు రచించి ప్రతిష్ఠ నేయు మేఁ
 దొలఁగక యందు నిల్చి దయ + తో భవదర్శనలం గ్రహింతు న
 క్క లియుగమందు లోకులకు + గాంక్షితలాభ మనుగ్రహించుచున్ ॥

౧౩౧

మ॥ పనుధీశా కలివేళఁ దాల్చెదను నే + బౌద్ధావతారంబు భ
 క్త ససూజంబును బ్రోవ నప్పుడు తదా + కారాంతనిందావహిం
 చి సదా వర్ణవిభేద మించకయ మ + న్నవాప్తి చేతన్ మను
 కు సమూహంబున కిచ్చు చుండెదను మో + త్తం బల్పకాలంబునన్ ॥

౧౩౨

॥ అటవి నరికించి యిచట మహా నగరము, నేయుమయ్యది పురినాఁబ్రసి నొందు
 లక్షలంబు నేటినుండియును నినుక,తిన్నె యానందుఁ గోవెలలో + ర్పు వు

తే॥ భక్తి బలరామకృష్ణను • భద్రల నెడు, మూడుప్రతిమలుగావించి • ముదముతోడ
నందును బ్రతిష్ఠ సేయింపు • మజునిచేత, నేను బాధస్వరూపినై • నిలుతునందు॥

కం॥ సవురుగ మున్నూటరువది, యవసరముల నారగింతు • నహరహమును భూ
ధవ యిదియె ప్రసాదస్థల, మవుఁగావుత నాకుదృష్టి • నదింపంగన్ ॥ ౧౩౭

తే॥ జాతిభేదంబులెన్నక • జనులు మత్స్య, సాదమిందు గ్రహించి ప్ర • శాంతదురితు
లగుచుఁ గైవల్యమందెదఁరదిగ్రహింప, కెవరునిందింతువారుకౌరవముఁగాంతు

ప॥ అని నిర్దేశించిన నింద్రాద్యుమ్నండు మహాప్రసాదంబని యంశరించె.
అప్పుడు యజ్ఞ నారాయణుండు దేవా నన్ను భవత్సన్నిధానంబునకుఁ దోడుకొనిచనవే
యని ప్రార్థించిన స్వామి యిట్లనయె. ౧౩౮

స్వామి యజ్ఞ నారాయణునికి వరంబిచ్చుట.

॥ ఇది నీకుఁ దగ వగు • నే నాదుసన్నిధి, నీయిందుముఖి వడియింతు ననుచుఁ
బలికితి వారీతి • సలుపక యున్నచో, నన్యతదోషంబుల • భ్యమగు కుఁ
బుణ్యలోకములేదు • పూనిక నెరపి యీ, యభినీలచికురఁ బెం • డ్లాడి నుతులఁ
గని గృహస్థాశ్రమ • కలన నిర్వర్తించి, యటమీఁద మత్పరాఁయణుఁడవగుచు

తే॥ నాదులోకమందు • నాతోడులగు నిత్య, నూరివరులయందుఁ • కేరువాఁడ
విపుడు నన్నుఁజూచి • యిటు మత్కృపాలబ్ధిఁగనిన నీకుదొసగుఁగ్గ దెపుడు॥

కం॥ అని యానతిచ్చినను వారిఁ, గనియాతం డనియె నేను • త్సనురవంశ్యం
డను వీరు క్రియారహితులు, విను వీరల పొత్తునేయ • విడువరెవిపుల్ ॥ ౧౩౯
స్వామియనుజ్ఞ చే సప్తగృహములవారికి విప్రసంస్కారములు సేయుట.

కం॥ అని విన్నవింప నారా, యణుఁ డాతనిఁ గాంచి నిక్క • మగునిదియని యం
దొసరిన యేడుగృహంబుల, జనులను బిలిపించి యా ప్ర • సంగము తెలిపెన్ ॥

ఉ॥ వీరికి విప్రసంస్కారములు • వేగమసేయుము వీరు మత్సప
ర్యారచనాదతం బలర • నొత్కలవిప్రులనంగ నెల్లెడన్
బేరు వహింతు నా కెపుడు • వీరలె పూజలుసేయుచుండ్రు మ
త్సర కృపానువక్తి దురి • తంబు లడంగి కృతార్థులయ్యెదర్. ౧౪౦

న॥ అని నిర్దేశించి తన సమక్షంబున యజ్ఞ నారాయణునిచే వారికి విధిదృష్ట
పాఠ్యాశ్చిత్తాది విధానంబులు నడపించి యుపనీతులం బుతులం గావించి

జగన్నాథీయము

బ్రాహ్మణ్యంబిప్పించి వారిచేఁ దత్కన్యకను యజ్ఞ సారాయణునకుఁ గన్యాదానంబు
సేయించి వివాహమహోత్సవంబు గావించి యింతటనుండి మీకుమాత్ర మీరూపంబు
తో గోచరించు చుండు నితరులకు భాష్యర్చారూపంబున దర్శనం బొసంగు చుండెద
నని యాదేశించి యాదేవదేవుం డంతర్ధానంబు నొందె తదనంతరంబున. ౧౪౨

ఇంద్రద్యుమ్నఁడు పురీనిర్మాణము సేయించుట.

కం॥ ఆయింద్రద్యుమ్న మహా, నాయకుఁ డయ్యడవి పరిజ • సంబులచేతన్
జేయించెను నిష్కంటక, తాయత్తము పంచయోజ • నాయామముగన్ ॥ ౧౪౩

కం॥ ఆరమణీయస్థలమున, భూరమణుఁడు గట్టఁ బంచెఁ • బోలి లొక్కట్టినా
నారుచిరసౌధయాధగృ, హారాసుసరశ్చతుష్ప • థాదులఁ బేర్చెన్ ॥ ౧౪౪

కం॥ అందు హరికిఁ బ్రాసాద ను, మందిరగోపుర విశాలమండపములు సం
క్రందననిభుఁ డాన్మపతి య, నిందిత సౌందర్యములుగ • నిర్మించె వెనకన్ ॥

కం॥ రాజభవనంబు దివిష, ద్రాజభవన సన్నిభముగ • రచియించె మహా
తేజుఁ డతఁడు నానాజన, రాజికి ననురూప మందిరములు ఘటించెన్ ॥ ౧౪౫

ఉ॥ అంబరమంబితుంగ శిఖ • రాగ్రమహామణికుంభయుక్తి సౌ
ధంబులు మేరుభూధరపి • ధంబుహసింప విచిత్రకేతనా
లంబితరత్న కాంతిపట • లంబు దివంబున కొక్కవింత చా
యం బురణింప నాలయచ • యంబు గరంబు మనోహరంబుగన్ ॥ ౧౪౬

చ॥ ఎనిమిది దిక్కులన్ బురుజు • లేర్పడి దిక్పతిసంక్రయంబుల
ట్లుపమదీప్తిఁ జూప వలయాచల సన్నిభ మైన కోటపెం
పెనయ నగడ్డవారినిధి • యేపును జూప నలొకవై భవా
భీనవముగాఁ బురంబు రఘుణిం చె మహివలయంబు నాఁ గడున్ ॥ ౧౪౭

ఉ॥ ఆపణవీధులందు సుపదార్థము లన్నియుఁ గొల్లఁగాఁ గడున్
జూపరు లద్దిరా యనఁగ • సొంపు వహింప నవీనరత్నమా
లాపటుదీధితుల్ దివితలంబుగ నిండి యలంకరింపఁగా
సాపురిరాజమార్గ ముదితాద్భుతచిత్తులఁ జేయు నెల్లరన్ ॥ ౧౪౮

కం॥ అపు డింద్రద్యుమ్నధరా, ధిపుఁడు రమానాయకొపదిష్టస్థితి భ
క్తి పరీతుఁ డగుచు జలరా, శృపకంతగమిషు లై ము • హోదో గమునన్ ॥

జగన్నాథీయము

ఇంద్రద్యుమ్నుఁడు సముద్రమునందలి వృక్షమున్ చేదించుట

మ॥ చని కాంచెన్ జలరాశిలోపల సమంచతుంగ భంగావ
పునరభ్యర్థనిహస్యమానము ముహూర్త్యాపిష్టశాఖాసహ
ప్రనితాంతావృతసర్వ దిగ్విలయముం • జంచచ్చదోద్భూత వా
యునిరస్తాంబుధరప్రతానము విశా • లోర్వీరుహాత్తంసమున్ ॥ ౧౫౧

మ॥ కని యావృక్షము భూరితేజమునకున్ • త్వాభర్త యాశ్చర్య మొం
ది నిరూపించి తదీయజాతి యిదిగా • నిర్ణీతి నేయంగ లే
కనుమానించి జనార్దనోక్త మిదియే • యై యుండు నందున్ దలం ౧౫౨
చి నిశాతోగ్ర పర శ్వధ ప్రహతులం • చేదంపగా నెంచుడున్ ॥

చ॥ కడు మృదుశంబుగాఁ దనరు • స్కంధమునన్ బరశుప్రహార మ
య్యెడ నొనరింపఁగా రుధిర • మేపునఁ జింది మహాప్రవాహ మై
జడనిధిసీర మంతయును • జయ్యనశోణితరూప మొందఁ
యుడు నృపుఁ డేమిచోద్య మని • యూహపడంగ వితాకు నొందగన్ ॥

ఇంద్రద్యుమ్నునకు విప్రీయుగంబు కనుపించుట.

౪॥ కడుదూరంబునఁ దోచి రిద్దరు జరాఁక్లాంతాకృతుల్ విప్రు ల
య్యెడ భూవాధుఁడు సూచు చుండఁగ నె వా • రేతెంచి రచ్చోటికిన్
వెడఁగున్ బోలిక నున్నయన్నరపతిన్ • వీక్షించి నీ వేల యి
క్కడ నున్నాఁడ విదేమి యీతరు విటుల్ • ఖండించె దో చెప్పమా ॥

౫॥ అని యడుగంగ భూపతిమ • హామహులార ! హరిప్రతీక పూ
జనమున కిందు విగ్రహము • సల్పఁగ మాధవునాజ్ఞఁ జేసి యి
వ్వననిధి నున్నవృక్షమును • వారక ఘోరపరశ్వధాహతిన్
దునుముచు నుంటి రక్త మిటఁ • దోచె ని దేమివిచిత్రమో యనన్ ॥ ౧౫౩

౬॥ ఇరువురియందు నొక్కఁడు స • మిద్ధమహానిధి పల్కె నిట్లు భూ
వర ధరణీజమున్ సరక • ఎచ్చునె నీ కటు రమ్మ దాని నీ
పరశువుచేత నీద్విజాఁడు • బల్విడిఁ ద్రొంచెడు నంతదాఁక నీ
శరనిధిసీరవృక్షముల • చాయ వసించెద మంచుఁ బల్కినన్ ॥ ౧౫౪

౭॥ పల్లె యటంచు నయ్యవని • భర్త పరశ్వధ మిచ్చి వాని క
ల్లలనఁ జెట్లనీడలకు • నై చని చూచుచు నుండ వృద్ధుఁడున్

జగన్నాథీయము

ద్రోణ వైచే గ్రోడ్డలి ధ • రించి క్షణార్థములోన భూమిరు
ట్ల జముక్ మహాద్భుతవి • ధం బని రాజు ప్రశంస సేయగన్ ॥

౧౫౭

తరల॥ అది గనుంగొని మీరు దివ్యుల • టంచు నెంచెద మీతెరం
గుదితనత్కృప నానతిండు మ • హాన్నతాత్మకులార యం
చుఁ దగ వేడఁగ నెవ్వరైనను • జోద్యమందఁగ నేల నీ
మదిఁ దలంచినగోర్కి చేతురు • నూడ్కిఁ జేయుట చాలదే ॥

౧౫౮

॥ ఈమాను పురికిఁ బ • ట్టించుక చనుమందు, నీవృద్ధవిప్రుడే • యేగుదెంచి
నీవు గోరినమాడ్కి • నెరవుగా బ్రతిమలు, గావించు మాటి న • క్కజము గాగ
శ్వేతాంగు బలభద్రుఁ • తగాత్రినుభద్ర, నీలదేహుని గృష్ణు • నిగఁ దలంచి
ధృతి బ్రహ్మచేతఁ బ్ర • తిష్ఠ చేయింపుము, బాధావతారుఁ డౌ • పద్మ నేత్రుఁ
డందు పసియించి నీసపర్యలుగ్రహించుఁ, బుడమి గలవారికెల్లను • భోగమోక్ష
దాయకుం డగు నీకు ని • శ్రేయసంబు, నిచ్చునని చెప్పి విప్రుడౌదృశ్యుడయ్యె॥

రాజు వృద్ధవిప్రుని బ్రతిమలు నేను నియమించుట.

తే॥ అతడు పరమేశ్వరుం డగు • హరి యటంచు, దలచి భక్తి స్మరించి పం • దన
ముచేసి

వృద్ధ విప్రుని బ్రార్థించి యద్ధరాధి, నాధుడాతని గొనితెచ్చె • నగరమునకు॥

॥ పట్టణంబున కరుదెంచి • బలగములను బంచి యామాను పురికిదె • ప్పించివృగ
విప్రునర్పించి దీని నీ • విద్యకలిమి, మెరయఁ బ్రతిమలుగావింపు • మీయనఁగ॥

॥ అతఁ డిట్లనె దారువు • లాలయమునఁ, జేర్చి తలుపులుమూసి య • చెప్పెంత నరులు
మెలఁగ కుండంగ నియమింపఁవలయు నందు, నుండి ప్రతిమలు గావింతు • నొప్పు
మీర ॥

౧౫౯

కం॥ పని పూర్తి సేయువరకును, ననుఁ బిలువఁగ రాదెవరును • నరవర యవలక్
జనుదెంచి విగ్రహములు త, గ నివేదించెదను మీకుఁ • గారవ మొప్పన్ ॥

ప. పని పూర్తి యగులోపల దొందరపడి కవాటంబులు దెరచినను, దత్పరిసరంబు
మనుజులు మెలంగినను, మీపూర్ని వ్యర్థ మగునని చెప్పిన సంగీకరించి రాజు తదుక్త
విభానంబెల్లః ననుసంధించిన నావృ విప్రుం డాలయాంతర్గతుం డై పని చేయుచుం

జగన్నాథీయము

డె వెలుపలివారికి దారుకాతనాది శబ్దంబులు కర్ణగోచరంబు లగుచుండె నిట్టమీదశ
 దివస పర్యంతంబునుం జరుగ నరనాథుండు కాలవిలంబం బోర్వలేని చిత్రవృత్తివలని
 ప్రమాదంబునకు లోనై యొక్క నాడు.

రాజు కోవెలతలుపులు యుట.

కం॥ పలుదినము లయ్యె విపుడు తలుపులుబంధించి లోన + దానుండెడు న
 లజాక్షుప్రతిమ లెన్నెడు, సలుపునో యే నెపుడు పూజ + సవకొలుపుదునో॥

కం॥ పరికింపఁగ “ధరశ్రేయ, త్వరితాగతి” యనుటవినమె + తానెన్నటి
 ధరణిసురుఁడు వెలువడెడినో, హరిప్రతిమలు నూచు టెప్పు + డలవడియెడునో॥

కం॥ కానిమ్ము చూతు లోపల, దానేమి యొనర్చెడునో కొ + ధరణిసురుడటం
 చానరపతి ద్వారముదరి, గా నేగి వినంగ నించు + కయు సడి లేమిక్॥

కం॥ నిమ్ము నీ రెత్తి నగతి, నిమ్మళముగ నుండె లోన + నిజముగ ద్విజుఁ డిం
 దెమ్మెయి నుండెనో లేదో, వ మ్మయ్యె మ ప్పితంబు + వంచన చేసెక్॥ ౧౬౮

అ॥ ముసలిబాపఁ డేడ + నసదృశస్థితి దారు, పులను జెక్కి ప్రతిమ + సలుపు టేడ
 కూడు నీళ్లు లేక + నోడక నిన్నాళ్లు, నుసురుతోడఁ గూడి + యుండు టేడ॥

తే॥ అని వితర్కించి యే మైననగు నటంచుఁ, బరిజనులఁ బంచి తలుపులుఁ దెరువఁ సి
 చూడముద్రితావృణుఁడుగానఁరాఁడయంగ, హీనములుమూడుప్రతిమలఁయ్యింటనుండె॥

అ॥ అతివికారరూపఁయంతము లై హస్తపా, దావశిష్టసువికటాంగము లయి
 యున్నవిగ్రహముల + నన్నరపతి చూచి, కడు విషణ్ణుఁ డగుచుఁ + గలవరించె॥

వికృతవిగ్రహములఁ జూచి రాజు పరితపించుట.

చ॥ అకట యిదేటివిగ్రహము + లచు తుఁ జేయుదు నంచుఁ బూని వం
 చకుఁ డగువృద్ధవిపుఁ డిటు + సల్పె మహీనురుఁ డేడ శిల్పకృ
 త్యకలన మేడ నం చెరుఁగ + కద్దిర యాగతి మోసపోతి నే
 నిక హరిమూర్తు లెట్లు విరఁచింతుఁ బ్రతిష్ఠ యొనర్తు నియ్యెడక్॥ ౧౭౨

ప॥ “శ్రేయాంసి బహువిఘ్నాని” యను నాశ్లోక్తి వినమే అస్తత్కరిష్య
 మాణహరిప్రతిష్ఠావిధానంబున కిట్లు విఘ్నంబు సమకూరె నేమి నేయుదు నని పరిదేవ
 నంబు సలుపు చు న్నంతఁ

రాజున కాకాశవాణి హాసముద్దేశము తెలుపుట.

చ॥ నరవర చింత నొందకు జగ్గనార్దనునానతి యిట్టి దారమా
వరునితలంపు గా దనఁగ • వచ్చునె యీదృశరూపధారి యై
ధర వసియింప నెంచె మురదాశవభేది విలంబ మేల నీ
వెరవుతలంప కిట్టులనె • వే నిలుపం దగు నాలయంబునక ॥

౧౭౪

తే॥ అని నభోవాణి పలుకఁగా • నాలకించి, హరితలంపున కన్యధా • యగు నెయనుచు
నూరడిలి తత్ప్రతిష్ఠకై • నీరజాత, గర్భః గొనితేర సత్యలోకమున కరిగె॥
రాజు విగ్రహప్రతిష్ఠ నేయింప బ్రహ్మకొరకు సత్యలోకమున కరుగుట

ప॥ అట్లరిగి సనకసనందన సనత్కుజాత సనత్కుమార, కశ్యపాత్రి వసిష్ఠ
విశ్వమిత్ర జమదగ్ని భరద్వాజాంగిరః పులహపులస్త్య విశ్రవః కణ్వగాలవరై భ్య
వరతంతు వాల్మీకి భృగు పరాశర చ్యవనభార్గవాగస్త్య సుతపోవాలఖిల్య వైఘానస
మంకిమంకిణమాండవ్య దశాదపిష్పలాద శుకశౌనకాద్యనేక మునిగణ పరివేష్యమా
నుండుచు, ఋగ్వజుస్సామాధర్వణ వేదంబులును శిక్షాకల్ప నిరుక్తజ్యోతిష ఛందో
వ్యాకరణములును, షట్సాస్త్రంబులును, పాణినీయ జైమినీయ వైయాసిక కాపిల
కాణాదాక్ష సాదదర్శనంబులును, నీశకేనకరప్రశ్నముండక మాండూక్యతైత్తిరీయైతరేయ
ఛాందోగ్యబృహదారణ హంసపరమహంస కైవల్య శ్వేతాశ్వతరగూఢారుణిక బ్ర
హ్మనారాయణ మహానారాయణాదిన సహస్రార్షోత్తర శతోపనిషత్తులును, మనుగౌత
మశంఖలిఖిత పరాశర భృగ్వత్రిమధ హరితకాతాతపకణ్వ కాత్యాయన దక్షసంసర్త
వసిష్ఠవ్యాసోశనయాజ్ఞ వల్క్య నారదాదిస్త్రుతులును, బ్రహ్మపాద్మకూర్మ షరాహవా
యు బ్రహ్మవైవర్త భవిష్యోత్తర భాగవత మార్కండేయాగ్నేయ మాత్స్య స్కంద
వైష్ణవ నారదీయ లైంగవామన గారుడ బ్రహ్మాండంబు లను మహాపురాణంబులు పదు
నెనిమిదియు, నారసింహసాంబ నందాదిత్య కాళికాద్యుప పురాణంబులును మొదలగు
చతుర్దశ విద్యలును, నాకృతులు దాల్చి పార్శ్వంబుల ననువర్తింప నష్టాంగయుక్తంబు
లగు మంత్రాలయ హతాది యోగవిద్యలు దివ్యమూర్తులచే నోలగింప గంగా సరస్వతీ
కాళిందీ నర్మదా కృష్ణా గోదావరీ కావేరీ త్యాది మహానదులతో సముద్రుం డొక్క
ప్రక్క నేవింప భృగుమరీచికశ్యప దక్షపులహ పులస్త్యాది ప్రజాప్రతులు భవిష్య
నర్మోపనర్గ వృత్తాంతంబులు నివేదింప, నింద్రాదిలోకపాలు రవసరంబు లెరింగి శాసన

భాతు లై చరింప, నానానిలింపనంతానంబు లూడిగంబు లాచరింప, గంధర్వాపుర
స్వమూహంబులు నృత గీతంబు లాచరింప, సర్వతోముఖచాతుర్యంబున నవధరించుచు
వామాంకంబున నా న యై కారదాదేవి ప్రణవవీణం బలికించు సంగీతనాదంబు లా
లించుచు, బరమానంద కందలితాంతరంగుం డై నిండుకొలు వున్నవేల్పుపెద్దం గాంచి
సాష్టాంగ సమస్కారంబు లాచరించి, యవసరంబు వేచి క్షణకాలంబు తాళి యనంత
రంబు మోడ్చుకేలు ఫాలంబునం గీలించి యద్దేవదేవుని నుద్దేసించి యిట్లనియె. ౧౭౬

౧ నీవ విధాతవు • నిఖిలనిర్ణేతవు, దా ప్రితార్థసం • ధాత వీవ

లోంబులు సృజించి • లోకపాలుర నిర్ణ, యించి తత్సంవిధా • నేచ్ఛ వేద
ములు ప్రసాదించితి • వలఘుమహాత్వశా, లివి నీకుఁ దుల్యుండు • లేడు విశ్వ
మందు సురజ్యేష్ఠుఁ • డనుపేరు దాల్చెద, వజ్రాడవు నీవ వి • క్వాతికాయ

గీ॥ వీవ నీయాజ్ఞ లేనిది • తృణము గదల, నేర దేమని నిన్ను వ • ర్ణింప నేర్తు
కారదాదేవి నీసతి • సకలలోక, జనకుడవు నీవు దాత విశ్వప్రణేత॥ ౧౭౭

అ॥ ఆని నుతించి దేవ • యవధారు నీలశై, లేకుఁ డైన యింది • రేకునాజ్ఞ
దారువిగ్రహములఁ • దగ వినిర్మించితి, సంప్రతిష్ఠ నీవు • సలుపవలయు॥౧౭౮

రాజానకు బ్రహ్మ హరిప్రతిష్ఠ జరిగిన దని చెప్పట.

క॥ హరియాన తిచ్చె నీగతి, పరమేష్ఠి ధరితి వు • పరతేంచి జగ
ద్గురుఁ డగుమాధవునర్చా, స్వరూపముల సంప్రతిష్ఠ • సలుపుముదేవా॥ ౧౭౯

మ॥ అని పార్థింప దరస్తితామ్యుఁ డయి య • య్యబ్జాతగర్భుండు న
జ్జననాథుం గని నాదులోకమున నీ • వత్కల మై తోచు నీ
యునికేఁ భూస్థలి లక్ష లబ్ధములు గా • నొప్పారుఁ గాలంబు పో
యెను నీరాకకు వేచ్చియుండెదరె ల • క్షీకుఁ బ్రతిష్ఠింపఁగె॥ ౧౮౦

తే॥ పెక్కువే లేండ్లకిందనే • పృథివి సంప్ర, తిష్ఠుతునిఁ జేసి రాదేవదేవునెల్ల
నరులు నేవించుచును జగ • న్నాథుఁ డనుచు, భక్తిఁ ర్పించు చున్నారు •
పా వేంద॥ ౧౮౧

క॥ కలియుగమున బౌద్ధాకృతి, కలితుం డై విష్ణుఁడా జగ • న్నాథునిలో
నిలిచె నిజాశ్రిత లోటికి, సులభంబుగ ముక్తి నిచ్చు • చున్నాఁడు సుమా॥

జగన్నాథీయము

తే॥ అట్లు గావున నీ వింకఁ నరుగుముర్వి, కాజగన్నాథు నేవించి యభిమతము
 ఎడసి కైవల మొందుము + ఐసుమతీశ, యేను నీతోడ నటకు రాఁ నేల యింక
 ప॥ అని చెప్పిన నిద్రద్యుమ్నం డధోముఖుండును విష్ణుచిత్తుండును
 చేయునది లేక తోడనే ఐసుథాత లంబున కరుదెంచి.

రాజు భూలోకమునకు వచ్చి జగన్నాథుని దర్శించుట.

చ॥ కనుఁగొనె వర్ణభేదములు + గైకొన కెల్లరు వాసుదేవునిన్
 జను ఐమరం భజించుచుఁ బ్రసాదము గైకొనుచున్ నితాంత పూ
 జనలఁ బ్రసన్నుఁ జేయుచు సజస్రము నూరులు మూడు నర్వదై
 యొనరు నివేదనంబులు సము వలభక్తి నొనర్చుచుండఁగన్ ॥ ౧౦౫

॥ దేవదేవ జగన్నాథ + దీనరక్ష, నీలకై లేక కరుణాలవాల మమ్ముఁ
 బ్రోవు మనుచును జను లెల్లఁ + బూజ నేయ, నాత్మసంచితమూర్తుల + నందు
 గనియె ॥ ౧౦౬

॥ సంపూర్ణచందికాఁచ్ఛాయఁబ్రకాశించు, బలరాముఁ డొకప్రక్క + పరిధవిల్లఁ
 దప్త కాంచనకాంతి + దర్శనీయాకృతి, నడుమ సుభద్రవిఁన్నాణ మొప్ప
 సజలవలాహకఁశ్యామాంగుఁ డై జగ, న్నాయకుం డొకచక్కి + నలుపు మీర
 తాను యించినదారువిగ్రహములే, సంప్రతిష్ఠితము లై + సకలజనుల

॥ చేతఁబూజింపఁ బడుట వీక్షించి యతఁడు, దనకు నట్టిభాగ్యంబు లే + కునికె
 యాజగన్నాథుని నెదుర సాష్టాంగ మొరఁగి, యతివిష్ణుమనస్కుఁ డై + స్తు
 యొనర్చె ॥ ౧౦౭

దండకము.

సాధనాథా జగన్నాథ మన్నాథ లక్ష్మీసనాథా సదాధార సద్భక్తమ
 దార మాణిక కేయూరహారాదిభూషా రామాకృతి శ్రీపతి శేశవా మాధవా పు
 రీకాక్ష భక్తానుకంపామహాదీక్ష సచ్చిన్నహానంద సద్విగ్రహా శాశ్వతానుగ్రహ
 శంఖచ కాబ్జశార్ఙ్గాదిహస్తాప్రకస్తా నిరస్తాశ్రితాపద్మనద్భాంత నిత్యప్రకాంతా సహస్ర
 ర సంకాశ భవ ప్రకాశా రమేణా సురద్వేషినాశా ముకుందా మహానందకండా
 లినీలాంబుసుక్పారుశా ర భవ్యప్రకారా తటిద్వ కాచారుసౌవర్ణచేలా సమద్రక్ష
 ణోద్వేల కారుణ్యశీలా హృషీకేశ పాపప్రణాశా నృసింహ విపన్నావనాత్యంతరంహ
 విధూతాంహ నీజా లో మేడిపండ్లం బలెన్ నల్వ గ్రుడ్డుం బనంటుల్ దగన్ వేన

జగన్నాథీయము

లుండు నిన్నిట్టివాఁడంచుఁ గొండాడ నీచైదముల్ ఘాని లెక్కింప నీయున్ని యీ
 చంద మంచాడఁ బొఁబఱులే జాల వేనెన్న నెవ్వఁడ నోరేడ నల్లోములం గల్లు
 నప్పడ నీసొక్కిఁటం దమ్మిలోఁ బుట్టి నాఁ డెల్లవేల్పుల్ ననుం జూడఁగాఁ జాలరో
 మాయకాఁడా తొలిక మేటి పొఁబఱులం మాటి మున్నీటిలోఁ దూఁటి
 తాటోటురాకాసి నల్లోములయ్యం దటాయంపఁగా నోపి బల్చేపలై యేపునక వాని
 పేర్తాపి తొల్లినుక్కలక బమ్మ వే కడుక బల్లిఁ దొల్వేల్పులుక వేల్పుటం బాలసం
 ద్రింబుఁ ద్రచ్చంగఁ గన్వంపు బల్కొండకుక మోపు లే కట్టె నీటక మునంగక
 గడుక నూటి తాఁబేటి నై మీటవే బంగరుంగండ్ల బల్కోకురేఁ దుక్కునక గ్రక్కు
 నక నేల యెల్లక ఎడిం జుట్టి తాఁ జంకలోఁ బెట్టి మున్నీటిలోఁ డాఁగ నారాఁగ
 కై పంది నై క్రందుగక వాని మ్రిందించి యేపారఁగాఁ గొడపై మీరునమ్మన్న
 చారం బలెక పేబులిక గుచ్చి పై కెత్త వే, దిట్టఁడై పట్టితో నీసు రాపెట్టి యా
 చుట్టువార్దాల్పు లేఁడెందు లేఁడుండె నీ నిందుఁ జూపింపరా యంచు బల్లంబుక
 వ్రేయు నంతక దటానక పెటాలంచు నీయెల్లయుక దల్లడిల్లక వెసక బ్రద్దలై
 కంబమురూత లూఁగక బొగల్ మంటలుక జంటలై మింట నంటక మిటారిం
 చుచుక వేడిచూపుల్ మిడుంగు ర్లొగిక గ్రుమ్మరింపంగఁ బెకబొబ్బలక నిబ్బరం
 బేది బల్కొమ్మగుడ్డుం గనుల్ పల్లటిల్లక బసక రోసమే రూపు గన్నట్లుగా మాని
 సిక సింగఁపుక రూపుతో ఎచ్చి బల్కినకలో హెచ్చఁగాఁ గ్రచ్చరక బూని రా
 కాసిమన్నని వేగోరులం జీరవే మేన వేగన్నలం దాల్పు నప్పదుమానిట్టి పోరం
 జేరం బెట్టి దిట్టంబునక ముజ్జగంబుల్ ఖదాయించి తా నేలుచున్నట్టి తొల్వేల్పురేనిక
 గనక బొట్టికుర్రొండ నై పట్టుగోఁచిక మెడక జన్నిదంబుక బెడంగొప్పు గొడ్డుం
 ఎడిం బూని లేవడ్డు వేసంబునక డాసి మూడంజ లీ నేల యిమ్మంచొగిక వేడి మూ
 డంజలక ముజ్జగంబుల్ దగంగొల్చి యచ్చాగపుక సోఁకుమన్న నడుంగంటఁగక
 దొక్కవే మొక్కలంపుక ధరామండలాఖండలత్కార్త వీర్యార్జునస్ఫూర్ణదూర్జస్వ
 లోద్యోలబాహుసహస్రసాటవీచ్ఛేద నోద్యోతుక తార స్ఫురద్ధోరధారాదురాలోక సమ్య
 క్ష చారాతివిచ్చిన్న రాజ్యమూర్ధన్యకంఠప్రణాళసప్రవచ్చంచదస్రప్రచారప్రక్లిప్త వ్రా
 దాపాదితాంచన్ని వాసాంజ విన్యాససంతర్పితత్తియ పితౌఘసౌహిత్యకృతస్వర్గ మా
 ర్గీయ సౌపానభాక్షుత్ర మూర్ధప్రకాండ ప్రతిన్యాసకృత్తిప్ర శౌర్యప్రభావాండ మా
 నాబ్జగర్భాండభాండుండ నై జామదగ్న్యస్వవాయాబ్ధిసోముండ నై మున్నురాముండ

వై యుండవే తండ్రినత్యంబు పాలింప భూపుత్రిసామిత్రియున్ వెంటరా గొంటు
 రాకాసి రామన్కిప పైన య ద్దండకారణ్యనీమన్ ద్విసప్తాద్దసంచారివై చేరి వేడ
 న్నిరాచారిరాచారులన్ గావఁగానెంచి చంచన్నిశాతాస్త్రధారాప్రవర్ణంబులీలంబరగించి
 మాద్యత్థరాదిత్రియామావరవ్రవాతమున్ గూల్చి యాభ్రాత్రువిద్యేషి యావాళి నున్న
 లితుం జేసి జాగ్రత్కృపాసక్తి నుగ్రీవు నద్దీవుఁ గావించి కిష్కింధ యేలించి ము
 న్ని ట్టివై రాలు దేలించి శాఖామృగానీకినిం దెచ్చి యాలంక పై దండు వెట్టించి పా
 లస్త్య సభాతృపుత్రాశ్రితామాత్యబంధు పృథాండంబుగాఁ ద్రుంచి యాకై కనీభూ
 కనీయున్ దయాయుక్తి లంకాధిపుం జేసి యుర్వీతనూజాతతోఁ త్రి నేతించి సా
 కేతనాధుండ వై సర్వలోకాభిరాముండ వై నీదునామంబు సంసారవారాశి సం
 తారకం బై విరాజిల్లుఁగాఁ జేయవే యాదవేంద్రానయం బందు నద్దేవ గర్భవారా
 శికిం బూర్ణచంద్రుండ వై సాంద్రచంద్రాంశు దేహచ్ఛలిన్ దోచి సంకర్షణా
 భ్యున్ వినీలాంబుముక్తూరుకారీరరోచిష్ణుతన్ గృష్ణనామంబునున్ దాల్చి కంసాది
 దుష్టాసురశ్రేణి మర్దింపవే దుర్దమత్తుభరత్క్షేపణోల్లాసతన్ మించవే నీస్వభావం బని
 ర్దేశ్య మోదేవ నిత్యంబునున్ నిర్గుణంబున్ నిరాలంబునున్ నిర్వికారంబు నిష్క
 ల్పమంబున్ నిరూహ్యంబు నిర్ద్వంద్వమున్ నిర్విశేషంబు శుద్ధంబు బుద్ధం బనా
 దంత మాత్యంతికానందకందం బనిర్వాచ్య మేకం బనాలోక మస్తోక మప్రా
 కృతం బద్వితీయంబు నావెల్లు నీవే త్రియామూర్ధ్నమార్గంబులున్ మృగ్యమానీస్వరూ
 పంబు పంబునుంబోలె నాజ్ఞామహాచక్రపీఠాంతరాలత్యలత్యంబుగాఁగన్ మహా
 యోగు క్షీంతు రోదేవదేవా కృపాదృష్టి నీక్షించి రక్షింపవే మృక్కేదన్ నా
 మొ రాలింపవే సర్వలోకైకనాథా జగన్నాథదేవా నమస్తే నమస్తే నమః

చ॥ అని వినుతించి దేవ యకటా నను మోసము నేయ నెంచుటల్

చనునె ద్వదుక్తమార్గమున • సారసగర్భనిదేర నేగఁగా

నను విడనాడి వేగ గుఱునంబులచేతఁ బ్రతిష్ఠఁ గైకొనన్

జనునె ముకుంద నిన్ను మది • నమ్మిన యందునకున్ ఫలం బిదా॥ ౧౦౯

॥ అకట యింద్రద్యుమ్నుఁ • డాలయాదులు గొట్టి, దేవునియందుఁ బ్రతిష్ఠ నేయ.

జాలఁ డయ్యె నటంచు • జను లాడునపనింద, భరియింపఁజాల నోపరమపురుష

పాసఁగ నన్నము వెట్ట + భుజియింపఁ జాలని, వానికైపడి రిత్త + వాడ నైతి
 జన్మ మింకేల యోజగదీశ నీపాద, నన్నిధి దేహ విసర్జనంబు

॥ సలుపుదునటంచు భూరివిష్ణుచిత్తుఁ, డగుచు గళ ముత్త రింపఁగానలఘుపరశు
 వెత్తి వేసికొనంగ నుంకించి యున్న, యమ్మహారాజు సాహసం + బవధరించి॥

చ॥ పనరుహలోచనుండు బలవంతము నెల్లునె మానుమాను మో
 జనవర యేటి తగని + సాహస మాఁగు మవశ్యభావి యా
 పనియటులాగు నే తగనిప ట్టిది యేటికి యెవ్వ రెట్లు చే
 సి భవదీయకర్తృత్వఁ + జెందునె భంగ మ దెన్నిభంగులకొ॥ ౧౯౦

తే॥ కర్తృవును గారయితవు నిక్కముగ నీవె, మత్స్యేతివృకు నీపేరు + మారఁగలదె
 ధర్మకర్తవు నీవె సత్యముగ మాకు, సంశయం బేల నిందుకు + జనవరేణ॥

ప॥ నృపాలా నీ కిందు సందియంబు వదల దేని నీపేర వేరుగ మండపాలయం
 బులు నిర్మింపుము, ప్రతివత్సరంబు నాసాధశుద్ధపూర్ణిమ కచ్చటకు విచ్చేసి బహ్మో
 త్వవం బచ్చట నవధరించి యందుఁ బదిదినంబులు నివసించెద మప్పుడు మమ్ము సేవిం
 చినవారిని సంవత్సరంబు నెడతెగక సేవించినఫలం బగు నిది నమ్ము మని యాశ్వాసించి
 యందునకుఁ బూర్ణంబుగఁ బరితుష్టచిత్తుండు గా కున్ని యెరింగి మరల ని ట్లనియె.

తే॥ భూతలాధీశ కలి నవధూత వగుచు, నీవుజన్తింపఁ గల వప్తు నిశ్చయముగ
 మత్కళాదారురూప నిర్మాణ మమర, నిలస్థలాంతరముననన్ను + నిలపఁ గలవు॥

ప॥ అందు మత్కళావేశంబు గావించి జగన్నాథాఖ్య వహించి భక్తజనా
 నుగ్రహంబు నలుపఁ గలవాడఁ గడచినపనికిఁ జింత సేయకుమని నిర్దేశించిన నింద
 ద్యుమ్నఁడు కొండొక దేరి యమ్మరారిచరణారవిందంబులకు సాష్టాంగ మాచరించి త
 దుక్తమార్గంబున నూతనమండపాలయంబులు గట్టించె నందు భగవంతుం డనుశత్రురం
 బును బదిదినంబులు నివసించు చుండు నని చెప్పటయు.

ఆశ్వాసము.

శా॥ ద్రాగుత్సరిత భక్త సంచయ విపత్ప్రస్థాపనిస్తాపకృ
 ద్యోగింద్రాంచితలక్ష్యచిన్తయిపరవ్యోమాంతరాస్తోక తే
 జోగణ్యాకృతి సారసారసభవస్తాత్పార్వచారిత్ర శ్రీ
 పాగభ్యాన్వితచారు నూత పుర విభాజిష్ణుధిష్ణాశ్రియా॥ ౧౯౧

కం॥ మణితరవిక్రమ ఖర, మామణదుర్వారగర్వ • ధూననదనుజ
ప్రోవణబాణధురీణ వి, మణరాజ్యప్రదాన • విద్యాధీనా॥

మాలినిః సకల సుగుణజాలా • సాధుసంత్రాణశీలా
ముకురనిభకపోలా • మోక్షసామ్రాజ్యమాలా
వికటదనుజకాలా • విస్ఫురక్కిర్తిమాలా
సుకృతచయవిశాలా • సూరిలోకానుకూలా॥

గ ద్యం.

ఇది శ్రీమద్వృషాకపి కృపాకటాక్ష పరివర్ణిత సహజసారస్వత
సమ్పదిత ప్రబంధకవిపంచాననబిరుదాభిరామ విశ్వామి
త్రే బ్రహ్మర్షి సంప్రదాయాడవి నందగిరివంశాబ్ధిసో
మసహజ సౌహృదమహోద్యమ సాంబ
శివవేంకటప్పరాయకవి లలామ
వినిర్మితంబగు శివవేంకటే
య గ్రంథమాలయం
దుత్పతీయపుష్ప
జగన్నాథీయ
మహాప్రబంధ
మునద్వితీ
యాశ్వా
సము.

జ గ న్నా ధీ య ము .

త త్తీ యా శ్వాన ము .

—:0:—

కం॥ శ్రీమత్సూర్యపురోత్తమ, ధామారవికోటిధామ • దళితనిశాట
స్తోమాసమధికసద్గుణ, నీమాసంపూర్ణకామ • తారామా॥

౧

వ॥ సూతుండు శౌనకాదుల కిట్లని నెప్పె నప్పగిది నారాయణశర్మ కీర్తన
హ్నాధస్వామిచే బ్రదత్తవరుం డైన యనంతరంబునఁ గొంతకాలంబునకు.

౨

కనకాకరపురవర్ణనము.

కం॥ అరిగెం గృతతేతాద్వా, పరములు కలియుగము సాచ్చె • బల మరి ధర్మా
చరణము లోపించుటచే, నరులకు నజ్ఞానతమమునక బోధ మరక॥

౩

తే॥ దురితభూయిష్ట మైనయత్తరిన బోధ,లిద్ధహృదయుల నరుల సముద్ధరింపఁ
బరమకరుణాస్వభావుఁ డౌహరిధృతావ,తారుఁ డగుటకు ననువగుతరి ఘటిల్లె॥

వ॥ అట్టిసమయంబున.

చ॥ కల దొకపట్టణం బవనికాంతకుఁ బాపటబొట్టు నాఁగ ను
జ్వలతరసంపదాకరము • బంధురధర్మచరిష్ణుమానవా
కలితము పూర్వవారియుపకంతమునక గనకాలవాల మక
నలు వగుపేరు సార్థక మొనర్పఁగ నయ్యలకాపురం బనక॥

౬

ఉ॥ వేధ జడస్వభావమును • వ్యర్థతయుక బయికోన్నసర్గసం
పాదన యారతారలుగఁ • పల్లరు నేయువిధాతచెయ్యలం
గా దని వేదశాస్త్రములకల్పి సమంచితకార్యదక్షతా
సాదరచిత్తు లైనచతురాస్యులు బాడబులుందు రచ్చటక॥

౭

ఉ॥ ధాత లించినట్టిలి తంబులు చెల్లును వానితోడనే
భూతలమందు బుద్ధిపరిపూర్ణత నచ్చటిరాజకార్య వి
జ్ఞాత లమాత్యశేఖరులు • ధ్వేసురు లోపిక వ్రాయువ్రాత లా
తమయూఖతారము సకింపక మించు జను ల్నుతింపఁగక॥

౮

జగన్నాథీయము

మ॥ అపయోదోద్ధతట్టితావితతిభూఃయస్సర్వతోవ్యాప్తి చే
విపులాలోకన కరంబుగఁ దగ్గఁ • వెల్లొందుశూరాగ్రహ
స్తపరిదో తితమండలాగ్రగతి కెంఁచగ్ దారిఁ జూపంగఁ దా
నిపుణామాత్య సమగ్రబు కలవా • నిస్తంద్రచాతుర్యముల్॥

చ॥ కడువడిఁగా మిడుంగురులు • గ్రమ్మి కనుల్ మిరుమిట్లు గాంచఁ బైఁ
బడి నెడ లేనిశూరకరఃవాలహతిగ్ గిరురింప వచ్చుఁ గా
కడరెడు నీతిసారమున • నడ్డము లేనిప్రయోగవైఖరిగ్
మడిమలు ద్రోక్కి వచ్చెడు నఃమాత్యుని ప్రజ్ఞకు డాఁగ వచ్చునే॥

చ॥ అదిమి సమస్తవైరివనుఃధాధిపులగ్ గడ కొత్తి రాజనం
పద లాగిఁ గ్రేట్లువార గరిమ న్ననురాజ్యవిభూతి నిల్పఁ గాఁ
జదు రగురాజుబాహుబలఃసైన్యబలంబులు గావు కారణం
బుదయదమాత్యమంత్రబలఃయూక్తి బలంబులు గాక యెయ్యెడగ్॥

చ॥ అవనివిభుల్ సగౌరవసఃమంచదమాత్యపదంబులందు ని
ల్ప విపులధీచమత్కృతులుఃప్రస్తుతి కెక్క దదీయరాజ్యవై
భవము నుదాత్తభంగిఁ బరిపాలనఁ సి జగన్నతప్రభా
వవిపుల ర్తులగ్ గనెనఃభవ్యులు గారె నియోగిభూసురుల్॥

లింగరాజు చరిత్రము.

ఉ॥ అట్టినియోగివంశకమఃరాకరభాస్కరు లై ను ర్తిఁ జేఁ
బట్టి హరీతమానివరుఃపావనగోత్రశ్రవుల్ వసింతు ర
ప్పట్టణమందు వారల నఃభంగురధీవిభవో వ్యుం డనగ్
గట్టిగ భూమిభృత్యభల • ఖ్యాతి వహించెను లింగరా జనగ్॥

కం॥ అలింగామాత వరుడు, భూలోకబృహస్పతి యనఃబొగడికఁ గని భూ
పాలాగ్రసరుడు మధ్వకు, లాలంకారుండు మెచ్చ • నలరెం జాలగ్॥

ఉ॥ లింగని ర్తి సంపద సఃలింగనిషిద్ధునివామదేవమా
లింగని మేచకాంబరుహఃలింగని నీలగళాంకితుగ్ ద్రిశూ
లింగని ప్రాంతసంచరదఃలింగని తెల్లనిజమ్మిబన్నగా
గ చందనద్రుపటఃలింగని పల్లరు నీనడించెడుగ్॥

తే॥ అతనియిల్లాలు సద్గుణోన్నతికి మేలు, సాటి యనఁ జాలు నాత్రిలోచనునియాలు
పున్నెములఁగాలుఁగనికఁగంబునకుఁజాలు, నలరుప్రోయాలుతలబంతిఁయనఁగజాలు

క॥ పోలోమియు నిర్దుఁడుఁ గమ, లాలయయును హరియు శీతఁలావలిభృద్వం
శాలంకారయు శివుఁడును, బోలఁగ దంపతులు దగి రఁపూర్వప్రీతిన్ ॥ ౧౭

ఉ॥ పూవును దావివోలెఁ గడుఁ • బొందిక యై కనువారుమెచ్చ న
ప్పావనశీలు లెందు నెడఁబాయనికూరిమి మన్న నుండి రొం
డేవిధమందునన్ గొరత • యించుక లేక మెలంగు చుండఁగా
నేవ్ జనించె నంత సుతఃహీనతచే నటమీఁగ వారికిన్ ॥ ౧౮

ఉ॥ కోమలలీలఁ బల్కు నెలఁకోయిల గుఱిమృరఁ జాలనట్టి కొ
మ్మమిడితోట చారునువఁమాసముదంచిత పూర్ణచంద్రమ
ప్రీమెరయింప లేనినిశ • చెన్నగుకొన్న వకంపుముద్దులన్
బ్రేముడిసూపుపుత్రకుఁడు • దిగ్మర లేనిగృహంబు నొక్కటే ॥ ౧౯

శ॥ జిలుగ మెరుంగువెన్నెలలు • చిల్కుచుఁ గుల్కునలఁతినవ్వు ప
న్నొలకలఁ బర్వఁ గ్రమ్మికొనుఁముంగురు లేకకలంకుజోకఁ గా
జిలిబిలిముద్దుపల్కుసుధఁ • జిల్కుసుతాననపార్వణేందు మం
డలమును జూడ కుబ్బు గనుఁనాగృహి జన్మఫలాబ్ధి యెఱ్ఱుడన్ ॥ ౨౦

॥ తనరుమాధుర్య మెంతయుఁగల్గి మెచ్చఁగాం, చియుఁ బండుపండనిఁచెరకుబెరుకు
సకలదిక్కులు నిండుఁసారభం బిడుపూవు, దగఁ గాయ కాయనిఁమొగలిదిగులు
సంతతామోదనిస్తంద్ర మయ్యును బీజ, మహిమఁ గాంచనివిరిమల్లెయొల్ల
మహితసజ్జనపహుఁమత మయ్యు సత్ఫల, తృప్తము నొందఁగ లేనిలవలిరవలి

గీ॥ సతతనానావిధైశ్వర్యఁసహితమగుచు, దనరుకాపుర మొనరియుఁదనయుముద్దు
మోముఁగన లేనిగృహమే గీముగోము, తలఁచిచూడంగ నెందు వ్యర్థములుగావె॥
లింగరాజు సంతానప్రాప్తికై చింతించుట.

తే॥ అట్లు గావున సంసార • మనెడువృక్ష, మనకు ఫలరూప మైనట్టిఁపుత్రజనన
సిద్ధి లేమికి మిక్కిలి • చింత నొంది, యెలమి తొరుగఁగ నద్దంపతులు గడంగి॥

చ॥ ప్రతిములు పెక్కు చేసిరి సపర్యలు భూసురకొటికిన్ సమం
చితగతి నాచరించిరి విశేషవిధంబుల • గనేన లా

దృతి నొనరించి రీడితచరిత్రులఁ బెద్దల నాశ్రయించి రీ

ప్పితగతి దానధర్మములు • పెక్కు లొనర్చిరి పూని దంపతుల్ ॥

౨౩

కం॥ వన మెల్ల బత్తిరియు నెం, దును గలరాయెల్ల దేవుఁ • దుగ వాతలు నో
చిననోము లేమి చెప్పుదుఁ, దనయోదయవాంచితాను • ధావితమతులై ॥

తే॥ విసిగి వేసారి యిట్లు లఁవ్విప్రదంప, తులు చిరం బగుకాలముఁ • ద్రోచి యెట్లు
లేని నాశ్రితవితతిరఁక్షింపఁ గర్త, నిజము పురుషోత్తముఁడె యని • నిశ్చయించి ॥

కం॥ కలియుగమందు మానవని • కాయము నెల్ల నుదగ్రదుష్కృతా
కలన మడంచి తత్సకలఁకాంక్షిత సిద్ధులొసంగి ప్రోవఁ గాఁ
దలఁచి ధృతావతారుఁ డయి • ధారుణి నీలగిరీంద్ర శృంగమం
దెలమి వసించె సర్వజగదీశ్వరుఁ డౌ పురుషోత్తముం డొగిన్ ॥

౨౬

వసంతతిలక

ఆర్చావతార కలిరుం • డగు వాసుదేవున్

జర్పించి కొల్చిన నరుల్ • సకలార్థసిద్ధుల్

వత్సోయశోవిభవముల్ • ప్రబలన్ మునుషు

చర్చామమత్తు లగుచున్ • జరియింతు దుర్విన్ ॥

౨౭

చ॥ అసుదుఁ బురాణసూక్తముల • యందు వినంబడ నాలకించి త
మైనసిన దుష్కృతంబు లెడఁలించి య వృత్త సిద్ధి సేయఁగా
ననుపమనీలశైలశిఖ • రాగ్రచరిష్ణుఁడు వాసుదేవుఁడే
ఘనుఁ డగువే ల్పటంచు మదిఁ గాఢతరం బగు నిశ్చయంబునన్ ॥

౨౮

జగన్నాథుని రాజదంపతులు గొలుచుట.

వసంతతిలక.

ఆవిప్రదంపతులు శ్రీహరినీలశైలా, గ్రావానుఁ జక్రధరు నత్యనురక్తి మీరన్
సేవింపఁగాఁ దివిరి చెఁచెర నేగి రాల, క్షీవల్లభాధ్యపురికిన్ జరభక్తితోడన్

మ॥ పురికాదంపతు లేగి నీలకుధరంబుం జూచి తత్క్షేత్ర ని
ర్భరకశ్యాణ ఫలంబు నాఁ దనరునింఁద్రద్యుమ్న కాసారవాః
పరిషిక్తాంగకు లై సమస్త దురిత • ప్రధ్వంసకుం డైన శ్రీ
హరి దర్శించి కృతార్థచిత్తు లయి రత్యంతప్రమోదంబునన్ ॥

౩౦

జగన్నాథీయము

తరలఁ హలధరుం దొకచక్కిఁ బూర్ణశఃశాంకబింబము కైవడిన్
 వెలయునీలనలాహకద్యుతి • వెల్లు కృష్ణుఁ డిక్కొక్కడన్
 మెలఁగఁ గారు మెరుంగుపోలిక • మించమధ్యనుభద్ర తా
 నలరఁ గన్గొని దృక్పియిక్తి కృతా తన్ గన మ్రొక్కుచున్ ॥ 30
 బం గారము.

ఓ జగన్నాథ భువనోదయనిదానమై, పొలుపుఁగనునీదైనఁపొక్కిఁటఁ గలిగి
 జలజాననుం డభిలఁజగములను గలిగింప,నంరక్షకుండ వయి • సతతము నీవు
 పాలించుగర్త వయి • పరమకృపాళుఁడనుచుఁ, బ్రస్తుతి నొందుచునుఁబరమేశ
 యెపుడు

మాబోఁటిదీనతతిఁచునఁబ్రోచుచున్నావు, మానమస్కృతులుగొనుముమన్నించిదేవ!
 ఉత్సాహ

అనుచు నిన్ను వేడు చుంటి • మఖిలలోకరక్షకా
 వినుము నీలశైలవాస • విన్నపంబు మాకు నీ
 కనికరంబుకంటె దిక్కు • గలదె యెందు నీదు ప
 ద్వనజయుగమె శరణ మనుచు • వచ్చినార మీశ్వరా ॥ 33

వెండి

మాపాలికి నీసత్కృప • మరివజ్రాంగి గదవె పరా,త్పరుఁడవునీవెగఁదాజగములు
 నీవలనన్ విలసిల్లును • నీలోపల వెలుపలను, నిండి యుండునుగదాఁనిక్కముగమ
 వాసువాఖ్య నీ కొప్పెను • వాసవాద్యమరవినుత, యీజగన్నాథాఖ్యఁయిట్లనీకు
 శెల్లజగంబులునేలుట • హేతువుగాఁగలిగెఁజూమియెన్నంగదరమేమా • శనిన్ను
 శ్రుతిశిరోవీధులందు నీచొప్పెరుంగ, రాదు బ్రహ్మాదులకు నీతెరంగు లేదు
 నీకు సములును నధికు తెన్నినను లేరు, నీవ పరమేశ్వరుండవు • దేవదేవ ॥ 34

పంచచామరము

చరాచరాఖిల ప్రపంచఁగుర్గరక్షణకీయా
 పరాయణాత్మ శక్తియుక్త • భవ్య ర్తిసంశ్రియా
 నిరీశ నిర్వికార నిత్య • నిర్వికల్పవైభవా
 పరాత్పరా వరప్రదాత్మ • భక్తపాలనోత్సవా ॥ 35

శం॥ అని పెక్కుగతుల వారలు, వినుతించి నిష్ప్రసిద్ధి శైవ నగుటకు న

జగన్నాథీయము

య నఘ జగన్నాథునిజిం, తనచేయుచుదపముసేయఁ • దలఁచినియతులై ॥

- ॥ అచట నింద్రద్యుమ్న • మనియెడుసరము, రమున బోధిదుమా • గ్రముననిల్చి
తత్తీర్థమున గృతఃస్నాన తై యిరువొద్దు, నాజగన్నాథు నత్యంతభక్తి
నారాధనము చేసి - యాదేవుని పఠిసాద, మర్థి భుజించి యన్యంబు మరచి
తన్నామమంతంబు • తద్దయు నిన్మతో జపించుచును నుని • శ్చయమనన్కు
అ॥ అగుచు రేల్పవల్లు • నాతపశీతాది, బాధలెల్ల మరచి • పరమనియతి
మొరయఁ జూచువార • అరుదిది యన గాఢ, తపము సలిపి రద్భుతముగ వారు॥
వ॥ ఇవ్విధంబున నవ్విప్రదంపతులు తపోనియతిం బ్రవర్తించు చున్న
సమయంబున.

3౮

శరదృతువర్ణనము,

- క॥ ఒనరిన ఘనోపరోధము, చనఁ బంక మడంగి దిశలు • సరళములుగ రా
జనుపమకాంతి వెలుగంగఁగఁ, జనుదెంచె శరదృతు వటఁ బ్రసన్నంబగుచున్
చ॥ ఆరయఁగ నెంత జీవనదు • లంచు ఘనల్ పొగ డొందు చున్నబం
ధురవను సంప్రచారముల • తో నట రాజు వెలుంగఁ జొచ్చినన్
వారిపారి నిల్చి వెల్లనయి • పోవరె తా రవలంబహీనతన్
బొరసినవారిచందములు • పోలదలంచిన నిట్టివే కదా॥
క॥ ఘనలయిన నేమి మరిజే, వనదాతలె యైన నేమి • బహు నైల్యముఁ గృ
మ్మిన వారిచెలిమిఁ బంకం, బెనసెను భువిరాజు దాని • నెడలించె వడిన్ ॥ ౪౦
॥ తమవిభుఁడు దక్షిణానక్తిఁ దవిలిమంద, రశ్మి యగుచుండఁ దమశత్రురాజుసద్వ
నూ లతనుత్తరస్థితి • నునికెఁ గుండు, కరణిహౌన్యంబునుటియించెఁ గమలములకు
చ॥ వితతసితాభఖండపరి • వేష్టిత మై గగనాంగణంబు లో
త మగుడున్ ధరిత్రియును • విస్ఫుటకాశనుమప్రకాశ భా
సిత మగుచున్ సభోనుకృతి • జెల్వమరెన్ గువలప్రకాండ సం
గతతటినీప్రతానము వి • కస్వర లఁదనర్చె దద్దతిన్ ॥ ౪౧
చ॥ ఉదయము నొంది పుష్కర ప • దోద్ధతిఁ గైకొని చారుతారకా
పదమునఁ గుంభసంభవుఁడు • భాసిల దద్విమలాంభుసంగతిన్

౪

బొదలి నపంక దిగ్గజల + పూర మొగిన్ గతకానుషక్తిపై
నొదవిన కైవడిన్ విరిగి + యొప్పె వినిర్తలతాస మున్నతిన్ ||

౪౪

తే॥ ఘటభవాయోగ మొదవఁ బంకంబడంగి, మహితమైతోఁచెజలము నైర్తల భంగి
సాధుసంగతిఁ బంకప్రసక్తి తొలంగి, విమల మగునంతరంగము + విధముగలిగి ||

రాజునకు జగన్నాథుండు వరంబొసంగుట.

చ॥ పాలు పగునచ్చధీధితులు + పొంగ నభోంగణమంచు నిందుఁ డిం
పలరంగఁ బొంగి నింగి నొర + యంగఁ దరంగము బుల్లసిల్లు న
క్కలశపయోధిఁ గూర్కెడలి + కంజగళాక్షుండు పాపనెజ్జపై
వెలయఁగ నావులించి కను + విచ్చి సముద్ధితుఁ డయ్యె నొయ్యనన్. ||

౪౬

చ॥ మెలకువ నొంది నివృత్తి + మిన్ దనమీద మనంబునిల్పి లో
నలయక నేకచిత్తతన + హర్నిశముల్ దపమాచరించు న
య్యలఘుల విప్రదంపతుల + నాత్మఁ దలంచి తదీయ వాంఛిత
కలనము సిద్ధిసేయఁ గృపఁ + గైకొని యా కమలావిభుం డొగిన్ ||

౪౭

చ॥ తలఁ పభిలంబు భక్తి భరి + తంబుగ శ్రీహరిపాదపద్మ సం
కలితము చేసి భూసుర శి + భామణి యాత్మమనోరథంబు స
త్ఫలదము సేయవే యసుచుఁ + బ్రార్థనసేయుచుఁ గూర్కు నొందఁగాఁ
గల నొకనాఁడు గన్నడి జ + గత్పతి యిట్లనె నుప్పొసన్నుఁ డై ||

౪౮

ఉ॥ మెచ్చితి నీదుభక్తికి స + మీహితవాంఛితసిద్ధి నీకు నే
నిచ్చితి నింకనీకు జని + యించుఁ దనూజఁ డొకండు మత్సరీసా
దోచ్చయపాత్రుఁ డాపరగు + చోజ్జ్వలుచే భవదీయవంశమం
దొచ్చెము లేనికీర్తి విభ + వొన్నతిఁ గల్గు మదీయ సత్కృపన్ ||

౪౯

తే॥ అనుచు వరమిచ్చియాదేవుఁడంతమరిగి, పోవ మేల్కని కలఁత సాంభూనురుండు
కన్నకలచంద మెల్లఁ దాఁకొనగాఁగఁ, దనసతికిఁదెల్పిసంప్రమోదంబుతోడ ||

ప॥ ఇవ్విధంబున లబ్ధవరం బై యవ్విప్రమిథునంబు వేగ మేల్కని కాల్యక్ష్మ
తంబులు నిర్వర్తించి శ్రీజగన్నాథునిఁ బూజించి తత్ప్రసాదంబు వ్యకరించి ప్రమాద
నూనమానసంబున నిజగృహంబున కరుదెంచె ననంతరంబు.

౫౦

వరపుతోదయము.

కం॥ కతిపయదినముల కాతని, నతికిని నెలదప్పె నడలు • జడనుబడియె ను
న్నతిఁ గాంచె నోకిలింతలు, సితరుచులన్ జెక్కు లలరెఁ • జిట్టుములొదవెన్ ॥

మ॥ గిరులన్ గ్రొమ్మెయి లత్తమిల్లె బయలన్ • గే) శృబ్బుచున్ నల్లఁదా)
చరుదైతోఁచె నవేందుమండలముపై నాపక్వచంచన్తధూ
కరుచు ల్గొమ్మెఁ దరంగభంగికలజోకన్ డాఁగె వేర్పాటు ల
త్తరుణీరత్న మపూర్వదౌహృదరమోత్కర్షంబు దా నొందుటన్ ॥ ౫౩

మ॥ పలుకంబారెను జెక్కుదోయి నడలన్ • బాటిల్లె మాంద్యంబుఁ గ్రొ
న్నలు పొప్పారెను జూచుకంబు లనువొందన్ గొను నానాట ప
ర్థిలె నాస్యంబున నుప్పతిల్లఁ దొడఁగెన్ • మృద్గంధమున్ జెయ్యులం
దలతల్ దోచెను గర్భభారభర యై • యబ్జాక్షి రాజిల్లఁగన్ ॥ ౫౪

మ॥ నురలన్ బిల్వఁగఁ జూచు హవ్యములకున్ • సోమంబుఁ బ్రాపింపఁగాఁ
బరితోషంబు వహించుఁ జక్రధరునిన్ • భావించి చంచత్తపో
భరమున్ బూనఁ దలంచుఁ గోవెల రచింపన్ శ్రీజగన్నాథు ని
ల్ప రహిం గాంచు నెలంత గర్భగతడింభపాభివాక్షుత్తయై ॥ ౫౫

కం॥ తనువున గురుసంబంధం, బెనయఁగఁ ద్రిషడప్టరిఃఫగృహములఁ బాపుత్
బెనఁగొన దోషరహిత మగు, చును సుఖలద మైనయొక్క శుభలగ్నమునన్ ॥

కా॥ కర్తృప్రాసమునందుఁ జంద్రబుధశుక్రద్వాదశాత్తుల్ లస
చ్చర్తాపాదకు లై వసింప శిఖి చంచద్ధర్మసంరూఢుఁ డై
నిర్తోహేద్ధవిభోధకారణము సంధింపంగ నానామహః
కర్తృండిప్రసరుల్ నుతింపఁ బరమోత్కర్షార్హకాలంబునన్ ॥ ౫౬

కం॥ ఆలింగరాజునకు నుగు, జాలంకారుండు గలిగె • నాత్మజుఁడు ముదు
ద్వేలా మునిఁగి పిత వి, ప్రాళికి నభిమతధనంబు • లర్థి నొసంగెన్ ॥ ౫౭

కం॥ పురు డీశిశువున కయ్యం, బురుడాసనుఁ డనుచు జనులు • వొగడఁగ వికచాం
బురుడాలోకను కరుణం, బురుడేగఁగ జాతకర్తములు గావించెన్ ॥ ౫౮

కం॥ రాగ్రసరుఁడు శ్రీమ, న్నారాయణుకరుణఁ దనకు • నందనుఁడు గుణో
దారుండు కలిగె ననుచును, నారాయణుడనుచు నపుడు • నామ మొనర్చెన్ ॥

రాజపుత్రుం డగు నారాయణుండు తపంబొనర్చుట.

కం॥ అడరెడుపూర్వదశంబునఁ, బడమటిదెసఁ దోచి క్రమతఁ • బ్రబలతఁ గను న
య్యుడుపతిరేకతెరంగున, బుడుతఁడు నానాటవృద్ధి • బొంది వెలింగె॥ ౬౦

॥ అక్షరాభ్యాస మొనరించియ్యవారి, కడఁ జదువఁ బంప నత్యల్పకాలమునె
యధికరించె సమస్త విద్యలుఁ గుశాగ్ర, బుద్ధి కరు దంది పండితుల్పొగడునట్లు॥

తే॥ లలితపదయుక్తి నవరసాలంక్రియాని, గుంభమాధుర్య భంగీ విజృంభితముగ
నమసుధాధారలనఁగవిన్నాణమెసఁగఁ, గవితరచియింప నేర్పెజొక్క ముగనతఁడు

కా॥ ఆనారాయణపండితుం డటు సముద్యద్యౌవనారూఢుఁడై
చానకబాణిగ్రహించి ధర్మకలనాసంసక్తి స్తార్తక్రియల్
దా నొప్పార రచించి పుత్రకుల నుత్పాదించి వేదోక్తక
ర్మానుష్ఠానధురీణతక నడపె గార్హస్థ్యంబు పూజ్యంబుగ॥ ౬౧

అ॥ వె॥ సప్త పాకయజ్ఞ సంఘంబును హవి, ర్యజ్ఞ సప్తకంబు • నధిగమించి
సప్త సోమయజ్ఞ సంప్రవర్తకుఁ డయి, సోమయాజి యనెడునామ మూనె॥

కం॥ ధృతి నాహితాగ్ని యగుచును, హుతవహు నాజ్యమునఁ బ్రీతి • నొందించి ధృత
వ్రతుఁడై శ్రౌతక్రియలక, మతిమంతులు మెచ్చఁ జేసె • మాన్యుం డగుచుక॥

కం॥ వానప్రస్థాశ్రమమును, బూని నియతచిత్తుఁ డగుచుఁ • బురుషోత్తమునిక
మానసమున నిలిపి పటుత, పోనుష్ఠానంబు సలిపె • నతినిష్ఠమెయిక॥

ఉ॥ బోధవిభూతిఁ గ, తనపూర్వభవరంబునఁ బ్రతుఁడై జగ
న్నాధుఁడు స్వప్రతిష్ఠను నొనర్పఁగ నిచ్చినయవ్వరంబు ని
ర్భాధముగా హృదబ్జమునఁ • జైకొన నీప్సితసిద్ధి నేయఁగా
నేధితనిష్ఠ నాతఁ డొనరించె దపంబు సమంచితస్థితిక॥ ౬౨

కా॥ స్వచ్ఛం జైనమనోరవిందమున విశ్వవ్యాపకుం సర్వదో
షచ్ఛేదవ్రతుఁ బుండరీకనయనుక • సద్భక్తితో నిల్పి తా
నుచ్ఛానప్రభ నిష్ఠతోడఁ దప ముదో గించి కావించె న
ప్రచ్ఛాద్యప్రతిభాప్రభావము మునివ్రాతంబు మేల్తే లనక॥ ౬౩

మ॥ పటుతైత్త్వోగనిదాఘకాలమునఁ, దాఁబంచాగ్ని మధ్యస్థుడై

జగన్నాథీయము

చిటులాంభోధరవారసంసిహిత వ + ర్నాకాల మందున్ హిమో
త్కట మా న చ్చలికాలమందు జలమ + ధ్యస్తాయై యై నిష్ఠతో
జటిలోకం బరుదంద నాతఁడు తప + స్థాయుక్తి వర్తింపఁగన్ ॥

20

గీర్వాణకాలవర్ణనము.

మ॥ తతత్పష్టామృగత్పష్టికా సలిలసం + ధావత్ప్రవాత ము
ద్గత దావానల దహ్యమాన బహుకాం + తారంబు ప్రవాత ప
క్షతి సంప్లోషితమృగ్యమాణత్పణకం + సప్రపాయభూమండలం
బలితాపావృతపాంథసంకులము గ్రీ + ష్టానేహ మేతేంచుడున్ ॥

20

మ॥ అవనీమండల జాయమాన సలిల + వ్యాపారమెల్లన్ మహా
గ్రవివస్వద్విసరన్తయూఖపటలీ + గ్రస్తంబు గాఁగన్ ద
యవిలోపం బడఁగింప నెందు నధిక + వా ప్తిన్ బ్రసారిం చె న
చ్ఛవిలోలన్తృగత్పష్టికా సలిల వి + స్తారం బపారంబుగన్ ॥

21

చ॥ అతిసుకుమారకేసర చ + యంబు ప్రియం బొనరింపఁ బుష్పాడుల్
జతనపుఁ గత్తతాపుల నెఁసంగఁగ దిర్వేనపూలు వ్రసం
గతవితతాతపక్షతికిఁ + గందకఁ గ్రొన్నవకంబు గాంచుటల్
మతిదలఁపించెఁ గోమలులు + మాన్తధతాపభరంబు నోర్చుటల్ ॥

22

తే॥ కరకు రెండఁ గ్రొన్నవక మగుచివురు, దలల నైరించి యాత్మక్రితప్రతతికి
చలువ డ లొసంగువృక్షములు జడల, కిట్టిదిపరోపకారమంచెరుఁగఁ బలిపె॥

ఉ॥ తామరసాప్త ప్రకరఃతాపమునన్ బరిపాక మొంది క్రొ
మ్మమిడిపండ్లు సన్నధురిమామ్ముటసారభసంప్రచార ము
ద్దామముగా దిగంతములఁ + దార్కొలిపెన్ గనిసత్తరు ల్గదా
యామెత లిచ్చు నంచును మహామృతకవిప్రకరంబు నేరఁగన్ ॥

23

1 చల్లనితెలి ట + జలకంబులాడి క్రొం, జిలుగుపూవన్నెచుల్వలు ధరించి
చలువపన్నీటితోఁ + గలపి గంద మలంది, పరువంపువిరిమల్లెనరులుచుట్టి
క తలామ కకాయమానావృతుల్, వెలువడి లేగాలి + పాలయు చుండఁ
దీయమామిడిపండ్లతేనె చక్కెరతోడ, న ముతాహారంబు లారగించి

జగన్నాథీయము

సీ॥ పండువెన్నెల బయలులఁ బవ్వళించి, మలయపవనాంకురంబులు మలయచుండి
హాయిహాయిగ సౌఖ్యంబు అనుభవించి, రరిది బోగులు గ్రీష్మవఁ సరములందు॥

చ॥ దల మగునాకుజొంపములఁ దార్కొని చల్లనివేపచెట్ల నీ
డల వనపుష్పసారభవిడంబితనూతన గంధవాహకం
దశములు వైపయిన్ పొరయఁ దట్టపుకూర్కులు హాయిహాయిగా
సలుపుదు రెండవేళలనుఁ జాంగల మలఁ గర్షకావళుల్॥

22

ఉ॥ వీపునఁ గాయునక్కరకుఁటెండఁ బ్రయాణ మొనర్చి చాలసం
తాపము నొంది మే నలయఁ దారికెలంకుల నంబుపూర్ణతన్
పిత మామొలంకుఁ గనిఁ నిర్మలతత్సవిలాప్తుతాంగులై
దూపయడంగఁ బాంధవితతుల్ నుఖియింతురు గ్రీష్మవేళలన్॥

23

॥ తనవిభావనునామ మత్తరిని సార్థ, కమ్ము గావించె నయుష్ణకరుఁడు వేడి
యాతపజ్వాల లడరించి యబ్జజాండ, భాండ మంతయుఁ గడుఁ చొక్కి
పడఁగఁ సి॥

24

చ॥ సలిలవిగాహనంబు లతిసౌఖ్యము లయ్యె వినుత్నపల్లవా
కలితమహామహీరుహానికాయసమంశదనాతపస్థి
సులభసుషుప్తికంబు లగుచున్ బరిణామమనోహరంబులై
యలరె దివంబు లెల్ల మలయానిలసంగతి నట్టే సౌఖ్యముల్॥

25

క॥ వంశక్షోభము హాని యౌ సుతరులున్ వారిన్ సమీపించినన్
సంశీర్ణస్వసముచ్చయస్థితి వినాశం బొందువా రన్కథన్
వంసముల్ దలఁపించె స్వోపహతిజంబులల్ దమున్ బాంతభూ
ప్రాంశుదుర్విప్రకరంబుతోడుత దహింపన్ బూన నవ్వేసఁగిన్॥

26

కం॥ అతపమున నాతపహతి, చేతఁ గృశీభావ మొందిఁ చెన్నరినన
వ్రాతము తపముగ్రీశ్రమా, హేతువు నిక్కం బటంచుఁ నెరిగించెదగన్॥

మ॥ అతులం బైననిదాను మిక్కరణిసమ కృంప్రవష్టుతా
న్వితతాపాతి శయంబుతో నడరఁ గాఁ బృంహిష్టచండాంశుసం
తతిఁ బర్వించుచు మింట భానుఁ డిరవొందన్ నడన్ వహ్ని
వ్రతరార్చుల్నిగుణింపఁ జేసె దపమున్ బంచాగ్నిమధస్థుడై॥

27

నారాయణమానికి హరి ప్రత్యక్షంబవుట.

మ॥ అతినిష్ఠాప్రిచరివ్య దద్భుతతపఃస్వాతైశ్శ్యసంతాపసం

గతి నాబద్ధనిరూఢలక్ష్యపదవిఃకుసన్నితోధాభిక

ర్మితభానంబున నుద్గతుం డగుచు లక్ష్మీవల్లభుం డప్పు డా

ప్రతిచూడామణి భక్తిఁ జిక్కి యెదుటన్ • బ్రిత్యక్ష మయ్యెన్ వెనన్॥

కం॥ తనలక్ష్యదృష్టిఁ గ్రమ్మనఁ, గను మొరఁగి మెరుంగుపగిని • కట్టెదుటన్ దోఁ

చినధ్యాయమానమూర్తిన్, వనజాక్షుం జూచి హర్షఃపర్థితతనుఁ డై॥ ౧౫

కం॥ లలితతను తేత్రజనిత, పులకనికర సస్యవిహిత • పోషణకృత్యో

ద్గళదంబుస్సోతోగతి, విలోకనములు ప్రమదసలిలఃపృతములు గాఁగన్॥

తే॥ అధికసంభ్రమ మొలయ సాష్టాంగ మొరగి, ప్రమదబాష్పాంబులహరిఁ దత్పా
దయుగము

గడిగి వలగొని గళము గఁద్రదిక దగుల, నలికమునఁ గేలుమోడ్చియిట్లు నుతించె॥

పంచచామరం.

నమోనమోస్తుసర్వలోకఃనాయకాయ నమో

నమన్మమస్తభక్తరక్షణవ్రతాభిశో నే

నమోనమన్కుపర్వరాజఃనండితాంఘ్రయే నమో

నమశ్శివాయవిష్ణవే జఃనార్దనాయతే నమః॥

౧౬

మత్తేభకందగత. సం.

వి, లసమానాబ్ధిభవిష్ణుశేషభణితంబుప్రాంతని త్యోజ్యల, ముకుంద

ని, వసదాత్తజ్ఞవినిర్మలాత్మ కుహరాబ్రహ్మాండభాండాధిపా, మహాత్మ

ప్రి, హసదంభోరుహపత్రలోచనసమస్తారాధ్యలోకేశ్వరా, నిరీశ

ప్ర, విసర్వదైత్యవరగ్రసింహుబరరుగ్విద్యోతచక్రచ్ఛవీ, రమేశ

గీ॥ పరమపురుషగిరిధరసచ్చరణకమల, నమితవిబుధజాలసదవనా, రమేశ

దురితభయహరణపరమేశ్వరపరమకృ, పాసముద్రపండితవినుతా, సకారః॥

తరళద్రుతవిలంబితగర్భిత సం.

॥ స, లలితనీరదఃసన్నిభాంగబలద్వి డర్పితవదు గాహరిముకుంద

లి, చలితదానవవీరనందక, చక్రశా గదాధరానరసింహాత్మ

ఇ

జగన్నాథీయము

ను, దళితపంకజశోభితాక్షనదభ్రాసత్కరుణాకరాసర్వవినుత
స, విలసితోదరసన్నివేశితవిశ్వశాశ్వతవై భవానక్రమాస్త
గీ॥ ద్రుతవిలంబిత దోషవిదూరధీ, క, మితకృపావిసమేతసమీహితాత్త
శ్రుతిశిరోగ్రనిరూపితసుప్రభా వ, కృతనతావన కృత్యము ర్తితార్థ॥

సగ్విణీభుజంగప్రియాతకందగత సం.

॥ జయ, హరీలోకరాట్నస్నుతాలోపితాం హ శ్చయాసర్వలోకాధినాథ
శ్చుత, కరిప్రపాకట, స్తోత్రకమప్రభా వా నివితాదీనజనా గమ్య
ఘన, కరంకచ, క్రాజగత్యేవ్యమా వా త్త కాసర్వవిద్యాస్వరూప
తత, యురశ్రీకృపా, భారసర్వేశ్వరే, శా విభూభూరితేజః ప్రసాద॥
॥ కనకవనవనజపదయున్వినమదవన, ఘనవిసీలవిపులసదంగా, మహాత్త
సనకవినుతవనరుహ భూవినుతచరణ, సకలలోకవిభుతాసరసా, ముకుంద॥

కందగీతదుత్తరవిలం తగత చంపకమాల.

చ॥ నురుచిరవై భవా, వనదనుందరభవ్యశుభప్రదాయితా
పరమదయాకరా, మునివిభావితమోదసముజ్జ్వలాత్త, కా
హరిపరమేశ్వరా, దనుజహావరదావినుతప్రభావ, హ
ద్ధరరుచిరా, కృతీ మునిశరణ్యవిభుత్వసమున్నతాత్త, కా॥

౯౨

చక్రబంధము.

క॥ రక్షశ్శిక్షభుజప్రకాండపరమార్థాధీరసంకల్పదా
వక్షోవస్థితగంధరత్నపటలస్నాయత్కిరీటాంచితా
రత్నవేశఘనానుకంపపరమపాముఖ్యవిఖ్యాతిదా
దాత్తాస్తారసఖాపనిర్భరప్రసాదావాఞ్ఛితానల్పదా॥

౯౩

పాదభ్రమకందం.

ధీరామామరా, ధారాభాధావిధావిధాభారాధా
సారానిశానిరాసా, నారాభానాబ్జభాబ్జనాభారానా॥

౯౪

కం॥ అనియిట్లాతఁడు ఖనదీ, ఘనధీరతరంగరవవికస్వరఫణితి
వినుతింపజగన్నాథుం, ఉనితరకరుణాప్రసన్నుడై యిట్లనియె॥

౯౫

కం॥ మెచ్చితి నీనిష్ఠకు నే, నిచ్చెద నీయభిమతార్థ • మెల్లను మది నే
యొచ్చుంబు లేక యడుగుము, చెచ్చెర నందియ మొకింత • చేర్చకు మనుడున్

ఉ॥ దేవ మహాప్రభావ భవదీయపదాంబుజదర్శనంబునన్
బావన మయ్యె నాజని భవప్రభవాపవ లెల్లఁ బాసె నిం
కేవియు నేల పూర్వమున • నిచ్చితి వీవు ఎరంబుగా ధరన్
దావక సంప్రతిష్ఠ యుచితంబుగ నావలనం ఘటింపఁగన్ ॥

ఉ॥ భావిభవంబునం దవనిపై జనియించి మదీయసంప్రతి
స్థావిధి నీవు సల్పెదవు • సమృతి నీలగిరింద్రమందు నే
నేవిధిసంచరింతు నటులే వనియింతు భవత్ప్రతిష్ఠితా
ర్చావిధమందు నంచు ఎర • మప్పు డొసంగితి వీవు హరి ॥

కం॥ అటు గాన నవ్వరంబును, బటుతరక్కుప మెరయ నిపుడు • ఫలియింపఁగఁ జే
యుట గోరెద భువియం దెచ్చొట నొప్పు భవత్ప్రతిష్ఠాచూపుము దేవా॥

మ॥ అని యర్థించినఁ బ్రాతరుల్లసితపద్మాభాక్షీకోణంబులన్
ఘనకారుణ్యరసంబుపాంగ నఖిలైకస్వామిసారాయణం
డనె మే యదగుకోర్కి నేడు సఫలం • బొనట్లు గావించు స
జ్జనసంస్తుత భవద శం బవని నాచంద్రార్క మై నిల్చుతన్ ॥

మ॥ విను మున్నే నలనీలశైలమున నుర్వి నిల్చుచో నన్ను న
ర్చనఁ గావించిరి వ్యాధతుల్యు లపరిష్కృతాన్యసద్భావు లా
జను లే నిప్పుడు నట్ల తావకభవిష్యత్సంప్రతిష్ఠాపరా
యణతన్ గైకొను చుంటి గ్రమ్మర నిలన్ • వా ధాళిచే నర్చనల్ ॥

క॥ పా గర్హోధియుపాంతభూమి గహనఃప్రాంతంబునన్ మత్కళా
భోగనూర్తి సమేధమాన మగుచున్ • బోధిద్రుమం బంబరా
భోగాచ్ఛాదిశిరఃప్రకాండ మగుచున్ • బొల్పొందు నే నచ్చటన్
ద్రాగావిర్భవ మొందివ్యాధజనతార్చాదృప్తి నొందించెదన్ ॥

మ॥ అచటన్ బల్లియ నన్నపా డన దగున్ • వ్యాధాళి యచ్చోట నే
రచితావాస మగున్ నిరంతరము నర్చల్ మత్కళావిభ్రమ

ప్రచురం బై తగుబోధివృక్షమున నారలో నేయు చున్నారు నీ
వచటన్ నన్నుఁ బ్రతిష్ఠ నేయుము త్వదీయా వృ మిడేరఁ గన్ ॥

౧౦౩

॥ నీలమహేంద్రశృంగమున • నిల్చితి నే నభిలాష నీ జగ
త్పాలనవృత్తి కిప్పు డలభావమునన్ నిజనేవకావనో
స్తీలదపారసత్కరుణ • నిల్చెద నుర్వరసన్నపాటిసైఁ
గ్రాలెడుబోధివృక్షముకుఁగట నీపయి నాదరంబునన్ ॥

౧౦౪

॥ కల దట నంగలూ రనునొకానొకపల్లియ యప్పురంబునన్
గలఁ ధమరేశ్వరుండు శశిఖండశిఖండుఁడు తన్న హేతు కో
వెలదరిఁ గలుగొక్కబలువృక్షము దానిని దెచ్చి దారుమా
ర్తులు రచియించి భక్తిరతితోడఁ బ్రతిష్ఠ యొనర్చు మచ్చటన్ ॥

౧౦౫

॥ అననీలాద్రిశిరోపకంఠపురనీమాంచ గన్నాధనా
మలసన్నూర్తి వసన్నదంచితకళామాహాత్మ మెల్లన్ భవ
ద్విలసద్భక్తి కరిష్యమాణతరుమూర్తి వ్రాతమం దావహిం
చి లలిన్ భక్తజనావనవ్రాతకృపాస్థితన్ బ్రవర్తించెదన్ ॥

౧౦౬

॥ పరిపాటిన్ గ్రహియించినాడఁ గలిలో • బౌద్ధావతారంబు త
ద్వరధర్మంబు లిలన్ బ్రతిష్ఠితము లో • భావింపఁ గర్తృక్రియా
పరిణాహంబుల కప్రసిద్ధికరమున్ • బాటిల్లు న ట్లెటచే
నరుఁ డత్యంతసుభక్తి న న్గనినయంతన్ మోక్షసంప్రాప్తుఁ డౌ ॥

౧౦౭

పరిపాలింపుచు బౌద్ధధర్మములు నే • భాసిల్లు చున్నాడ న
స్ఫురియందున్ బురుషోత్తమాహ్వాయమునన్ • ము న్నీకు నే నిచ్చితిన్
మర మాచందము నిర్వహింప నిచటన్ • బౌద్ధాకృతి నిల్చి య
క్కరణిన్ భక్తజనానుపాలనజిహ్మతాసక్తి వర్తించెదన్ ॥

౧౦౮

దానము స్నానమున్ సలిలతర్పణమున్ బని లేదు భూరిని
స్థానియమాదికవ్రతవిచారము భారము గాన నె యున్
బూనఁగ లేక మచ్చరణము ల్గడు భక్తిఁ గనుంగొనంగ న
మృనవుఁ డెల్లసత్త్రియలు • మానక చేయుఫలంబు దాఁ గనున్ ॥

౧౦౯

సువిరక్తిని యత్యాశ్రమ, మవధూతత్వంబు నస్తదాఖ్యయుఁ గొని

వు వెన జగన్నాథాకృతి నవరించి యిలన్ బ్రతిన్త * సజుపుయు భక్తిన్ || ౧౧౧

కం॥ వ్యాధాళిపురీతుల్యము, బోధిదుగ్రిమ మద్ది నీలభూధరసదృశం

బేధితమన్తూర్జిజగ, న్నాధసమానంబు బుధజనస్తుత వినుమా ||

౧౧౧

ఆ॥ వె॥ అనుచు పర మొనంగి * యంతర్హితుం డైన, వానుదేవుమధుర * వాక్యనుధను

వీనుదోయి యలర * నాని యానందా, నోల లాడి యమ్మహాదయుండు ||

తే॥ తపము సాలించి లేచి యుత్సవము మీర, నివ్వధం బెల్ల బుధులకు * నెరుకపరచి

క్రమతవిధ్యుక్త మగువిధానమున. వ్విక, రించెయత్యాశ్రమముపండి * తేంద్రుడవుడు ||

తే॥ అతడు పురుషోత్త మానందుఁ * డ నెడు పేరుఁ, దాల్చియుపదూతయైతరు * తలనివాస

మెసఁగఁ గరతలభిక్షగ్రహించికొనుచు, నెపుడునిర పేక్షుఁడైనంచరించుచుండె ||

కం॥ ఇల సన్నపా డ దెచ్చటఁ, గలదో వ్యాధాళి యెచటఁ * గాపుర మోయి

ముల బోధిదుమంబు నెచ్చటా, యొలసినవారి నెవరుఁగొలుచు * చుండిరొయనుచున్ ||

చ॥ కలయగఁ బూర్వవార్ధియుప * కంఠము నెల్లఁ జరించి పెక్కుకా

న లరసికొంచు వచ్చి యతి * నాధుఁడు కన్గొనె నెట్టకేలకున్

దళ మగుబోధివృక్షమును * దైవ మటంచు భజించు చున్నవ్యా

ధుల నతిముగ్ధమానసులఁ * దుష్టిసమేతుల నొక్కపల్లియన్ ||

౧౧౬

తే॥ భగవదుపదిష్ట మగుసన్న * పాడు బోధి, తరువు వ్యాధాళి యనునవి * తధ్యమవియె

యనుచుమదినిశ్చయించియా * వ్యాధజనుల, నడి గెనిదియేమిపూజమీ * కనుచుకతడు ||

తే॥ గురుఁడ యీరావిచెట్టుమా * కొలమాసామి, యిందుఁగలనల్లనయ్యమా * యిచ్చుపూజ

లేఁగెకొని మాకోర్కు * లిచ్చుచుండు, ననుచుఁ జెప్పిన విని బోగి * యబ్ర మంది ||

కం॥ భగవన్తహిమ మ్మద్భుత, మగు ననుచు నమస్కరించి * హరిఁ దలఁచి జయం

బగుఁ గాక యనుచు వ్యాధుల, నుఁ గనుంగొని వీరితెరఁగు * సూతన మనుచున్ ||

తే॥ ఎరుకులార! మీపున్నియ * మేమనఁదగు, నిందుఁ గలిగిన మీసామి * యిచటఁదనకు

గుళ్లుగోపురములుగట్టి * కొలుపు నేయు, మనుచు ననుబంచెనాకుసా * యంబుఁగండు

చ॥ ఎఱుకులసాయమున్ గొని య * తీశుఁడు దేవలమున్ రచింపఁగాఁ

బరికరముల్ ఘటించికొని * భాసురశిల్పసమగ్రనైపుణీ

పరిణతి మేలు మేలనఁగ • భవ్యవిమానముతోడఁ గోవెలన్

గర మలరారఁగా నచటఁ • గట్టై నతిత్వరితోద్యమంబునన్ ॥

౧౨౧

క॥ కోవెలయును బ్రాకారముఁ, గావించి మనోహరముగఁ • గమలావిభు న

ర్చావిధిఁ బ్రతిష్ఠ సలుపం, గావలచి తదుచితమూర్తి • ఘటనాభిరతిన్ ॥ ౧౨౨

క॥ హరి తనకాజ్ఞాపించిన, సరణిన్ వెన నంగలూరు • చని యట నమరే

శ్వరు కోవెలసన్ని నొక, తరువున్ జరకాలభవ ము • దారముఁ గనియెన్ ॥

చ॥ కని హరిఁ గన్నరీతి నధి • కం బగునమ్మద మొంది యప్పరీ

జనులకు నీశ్వరాజ్ఞ యును • స్వాభిమతం బెరిగించి వారి దౌ

ననుమతిఁ గాంచి వృక్షము ర • యంబునఁ దాఁ గొనివచ్చి శిల్ప సా

ధన మిరవారఁ జేసె ద్వరి • తంబుగ మూర్తుల నంచితస్థితిన్ ॥ ౧౨౩

॥ పురి జగన్నాథమూర్తు లేఁ కరణినుండె, నత్తెరంగున మూర్తిత్ర • యంబు సంఘ

టించి భూనురకోటి సే • వింప వానిఁ, బెనుపమర సన్నపాటికిఁ గొనుచుపచ్చె ॥

క॥ శ్రుతివిఖనన సూత్రోదిత, తతవైష్ణవధర్మవిధి వి • ధానములఁ దదా

కృతుల కధివాననాదిక, హితకృత్యము లెల్ల నిర్వ • హించెఁ గమముగన్ ॥

ప॥ అప్పుడు.

౧౨౪

మ॥ పరనీలాద్రి విహారుఁ డైనహరి యీ • వ్యాధాళియం దంచితా

దర మొప్పన్ బరిపూర్ణ సత్కళలతో • భక్తరక్షైకత

త్పరతన్ గాంచుఁ బ్రతిష్ఠయంచు దివి ను • దల్లిలఁ జాటించి తా

నరిగెన్ జాట రసాతలంబునకు హ • ర్యత్పండు క్షీణాంశుఁడై ॥

మూర్యాస్తమయ వర్ణనము.

క॥ ధావత్తపన రథాశ్వ ఖు, రావేగ త్తుతిసముద్ధి • తా స్త్రాది శిఖా

స్థావిత గైరికధాతువి, భా విలసితసాంధ్యరాగ • మలమెన్ జదలన్ ॥ ౧౨౫

చ॥ అపరదిగద్రికూట బహు • శౌంచదరణ చరద్విభావనూ

త్తపనకృదర్పిరుద్గతి వి • ధాన నిరంతర దహ్యమాన వృ

క్షపటల జాయమాన పరి • సర్పితథూమసమూహ మై తమం

ఋషగత మయై జ్వాలికల • యోజఁ దగెన్ బటుసాంధ్ర దితుల్ ॥ ౧౨౬

చ॥ జగమను శుక్తిలోన నతి • సాంద్రతమం బనుస్వాతివృష్టి పేం
పుగఁ గురియంగ నుప్పతిలు • ముత్తియపుంగుము లై నభోంగణం
లు గరము సొంపు నింప నుడు • పుంజము పెల్లుగ నుల్లసిల్లె భా
వి గరుడవాహనోత్సవ భ • విష్ణు సపుష్ప వితాన మో యనెన్ ॥

కం॥ చలువలరేఁ డనుకొమరుని, నలపునఁ జూల్తోచి యున్న • యత్తోలి దెస యన్
వెలఁదుకమోమునఁ దోచిన, వెలరుంజాయ యనఁ దూర్పు • వెల్లం బడియెన్ ॥

చ॥ వెలయఁగ వేగు బోక నగు • వెన్నునిమే ల్లిరునాల్లఁ గన్గొనన్
గలయఁగఁ జుక్క లన్న తెర • గంటిగుము బ్బునుగాఁగ వచ్చువే
బ్బులదొర కెత్తువెల్లొడుగు • పొబ్బు వెలార్చుచు నబ్బురంబుగా
చలువలరేఁడు తూరుపుడె • సన్ బసమిరఁగఁ దోచె నయ్యెడన్ ॥ ౧౩౩

మ॥ సిరు లొప్పెన్ హరికి గ్రహప్రతతికిన్ • క్షీరాధివాసక్రియా
పరిపాటిన్ ఘటియింప శీతకరసా • వర్వాణరాజైచి
స్ఫురదా నక దుహ్యమానసుపయః • పూరంబు నాఁగన్ నిరం
తరవేధోండకటాహపూర్ణ మయి బోయి • తన్ను సంప్రవాహం బటన్ ॥ ౧౩౪

వ॥ అప్పు డపురమతపోధనుం డగుపరమహంస పరివ్రాజకాచార్య శ్రీమ
త్పురుషోత్త మానందావధూతస్వామిపరేద్యవిప్రతిష్ఠ్యమాణవిగ్రహంబులయందు శ్రీ జగ
న్నాథకళాస్వాసము గావింప సాక్షాదీశ్వరావేశం బొంచి తపోనిష్ఠాగరిష్ఠుండై
యుండె ననంతరంబున ॥ ౧౩౫

చ॥ హలధరుఁడున్ సుధద్రోయు జ • నార్దనదేవుఁడు శ్లోభవిష్యదు
ల నిజసంప్రతిష్ఠ నన • ఐద్య నిజాంశల నర్చ విగ్రహం
బుల వెలయింతు రంచు జగ • ము ల్విసఁ జాటెడు నాఁ బదాయుధం
బులు గలయంగఁ గూసె గృహ • మూర్ధము రెక్కి యుదారపంబులన్ ॥ ౧౩౬

కం॥ భావిజగన్నాథుప్రతి, స్థావిధిసందర్శ నేచ్చు • సహసాగచ్ఛ
ద్దేవ సమూహపురోగమ, భావంబున వేగుఁజుక్క • ప్రాచిన్ దోచెన్ ॥ ౧౩౭

జగన్నాథీయము

శా॥ పాత్రకేశవమహీనుపర్వనిచితాంఘ్రిస్సప్తవార్షిపుష్ప
 వ్రాతోదారశతారపాతహతశీఃర్యద్ధోరమందేహదే
 హాతిస్యన్ననవాసనిర్ఘోరకృతఃవ్యాప్తిభ్రమాపాదియై
 ద్యోతంబయ్యైఃబ్రహ్మతసాంధ్యరుచిప్రత్యావంబునన్ బ్రాగ్విశన్ ॥

కం॥ అరయఁగఁ గలికొలంబున, మరు వగుసత్పురుషకోటియునికి కరంబు
విరళప్రచార మగు నను, కరణిన్ విరళ మయి తారకంబులు సురిగెన్ ॥

చ॥ తరి యను నూర్ణనాభ ముచితస్థితి నభ్యవృత్తంకపార్శ్వమం
చిరులను మక్షికాతతి గ్రహింపఁగ వెన్నెల యన్నతంతులన్
బరపినసాలెగూ డన వివర్ణత నైందవమండలం బొగిన్
బరఁగెఁ బ్రతీచియందుఁ బొరఁ బొరినయీగలఁ బోలె నంకమున్ ॥ ౧౪౦

చ. అరయ నహస్రభానుఁ డితఁ + డందురు లెక్క యొనర్చి చూత మీ
కరముల నందుఁ బ్రాగ్గిరిశిఖిఁ రవి భానువు బుద్ధమించు వై
ఖరి ముకుళచ్ఛదాంగుళనిఁకాయ మొగిఁ గ్రమ యుక్తి విచ్చుచుఁ
బొరిపొరి వేయిరేకులఁ బ్రభుల్లతఁ జూపె సహస్రపత్రముల్ ॥

చ॥ తమిమధు వాని యంతట రొందల్ నెలగన్ జరియించుచో మద
భ్రమరమలిష్టుచప్రతతిఃరాజటపంకజబంధమందిరాం
తములఁ జేరన్ దగుల్పఁ గని • నప్రధితాజ్ఞవిముక్తి కై కవా
టమహితప్రతముల్ దెరుచుటన్ వెడలెన్ మధుపాలి క్రమ్మరన్ ॥ ౧౪౨

చ॥ తమి మదనాహవాంబుల నిఁతాంతపరిశ్రమఁ జిక్కితాంతదే
హములు సముద్ధతశ్రమజలార్ద్రతఁ గాంచఁగఁ జొక్కుదంపతుల్
గ్రమమున హాయి హాయి యన + శుర్తకణంబులు జోఁపి ప్రాతరా
గమ మెరిగించె గంధవహాకందళముల్ మృదువిభ్రమంబులన్ ॥

ఉ॥ దూడల విప్పి ధేనువుల + దోహనముల్ రచియింప ముంతలన్
గూడెడు ఝాంకృతిధ్వనులు + గోపవధూటులు చల్లఁ ద్రచ్చుచో
సాడెడు కవ్యపుంఘుఘుఘుఁ మారవముల్ వెనఁ దల్లిఁ జేరఁ జి

జగన్నాథీయము

ట్టాడెడు లేగపిండురుచిఁగార్భటులున్ దలనూపె నెల్లెడన్ ॥

మ॥ అవధూతాగ్రాణి మీది సత్కరుణ లోకారాధ్యుఁ డౌవిష్ణుఁ డీ
యవనిన్ నేడు ప్రతిష్ఠఁ గైకొను నటం • చాసక్తి నీక్షింపఁ బ్రా
గవనీభృచ్చిఖరాగ్ర మెక్కివెసఁ బూర్వాకావధూఫాలభా
జ్జ్వవసింధూరతమాలపత్ర మన మార్తాండుండు దోచెన్ దివిన్ ॥

చ॥ ధరణిఁ బ్రతిష్ఠ గైకొన గదాధరుఁ జయ్యతిరాజుపార్థసన్
సరగునఁ దోచఁ దత్పరిలసత్కరయుగ్తగళంఖచక్రవి
స్ఫురణఁ బ్ర చిఁ జంద్రుఁడును • బూర్వమహీధరశృంగసక్తి భా •
స్కరుఁడును దోచి రొక్కటఁ లగఁత్పితలోహిత కాంతిమంజిమన్ ॥

ప॥ ఇట్లు నూర్యోదయం బైన యనంతరంబున.

॥ మంధాయమానసఃస్తంధరత్నాధర, నిర్వధ్యమానవాఃస్నిధి తరంగ
సంఘట్టనోత్థఘుఃమంఘుమారవపరిః పోషవిశేషసఃముద్యతతుల
తూర్యత్రయారవాఃపూర్వమాణాంచిత, ద్యావాపృథివంతఃరావకాళ
మగుచు ముహుర్ముహుఃవ్యాధౌకమానగం, భీర రీమహోదార క

గీ॥ రారవంబులు సెలఁగ వీక్షార్థసముప, యాతబహువిధజనతానిరంతరప్ర
భూతకోలాహలధ్వనిః స్థిత మగుచు, శ్రీజగన్నాథసంప్రతిష్ఠాజయప్ర
దావసర మొప్పె వ్యాధాళియందు నపుడు ॥

మ॥ సుముహూర్తం బరుదేర నంత బహుళక్షోణీసుపర్యోదితా
గమమంత్రధ్వను లాకసంబు నొరయంగన్ దూర్యనాదంబు లు
త్తమభేరీవిజయధ్వనుల్ జయజయఃధ్వానంబులున్ రోద.
సముదీర్ణం బొనరింప శ్రీహరిప్రతిష్ఠానిష్ఠితోత్సాహి యై ॥

మ॥ అవధూతాగ్రసరుండు చిత్త ముచితైశాగ్రస్థితిన్ నిల్పి మా
ధవు సద్భక్తిలతా బద్ధ మహితఃధ్యానావధానస్థితిన్
స్వవశుం జేసి నిరూఢవైష్ణవకళాఃసంపూర్ణవిన్యాసయం
త్రవరంబందుఁ బ్రతిష్ఠఁ స విజయఃధ్వానంబు లేతేరఁగన్ ॥

॥ సంప్రతిష్ఠితయంత్రఃసహితపీఠంబు న, వేదనిర్వోచముల్ • విన్ను ముట్ట
దారుమూర్తుల సుచిత్రస్థితితో బల, భద్రసుఖద్రావిభాసమాన
శ్రీజగన్నాథవిరాజితవిగ్రహ, త్రయముఁ బ్రతిష్ఠించి • తదధికరణ
మందు నైష్ఠికశాన్యాసంబు గావింప, నయ్యవధూత మహానుభావ

గీ॥ మున జనంబులు గనుఁగొన • బోధివృక్ష, మందుఁబ్రాదుర్భవించి దిగంతములు వె
లుంగ నైష్ఠవ మైన వెలుంగు విగ్ర, నాంబులఁబ్రవేశమొనరించె • నద్భుతముగ॥

మ॥ హరితేజంబు ప్రవేశమొందుటయు సమ్యక్సోతమానంబు లై
స్ఫురదాకారవిలాసభాసురము లై • పొల్పొందె నమ్మూర్తుల
పురిలో నున్న యపూర్వ వైష్ణవమహా • స్ఫుర్జ్జగన్నాథసుం
దరమూర్తి త్రితయానుకారి విభవోన్నత్యంబు నిత్యంబుగన్ ॥

౧౫౨

ప॥ ఇట్లు సంప్రతిష్ఠితంబు లైన యవిగ్రహంబులు శ్రీజగన్నాథ కళాంశ
ప్రవేశంబున నుపబృంహిత • జోవిశేషంబునం బ్రకాశించుటయు నయ్యవధూతవల్ల
భుండు సముల్లసితభక్తి కలితుం డై ముక్తశితకరకమలయుగళం బలికఫలకంబునఁ గది
యించి సాష్టాంగనమస్కరణం బొనరించి యిట్లని వినుతించె.

౧౫౩

జగన్నాథస్తవము.

మ॥ శ్రుతినీమంతపరిష్కీయా మహిత • జోభాజనాంఘ్రిద్వయా
శతపత్రాంచిత భక్తిపూర్వక నమఃస్కారక్రియా ధూర్వహ
ప్రతిలోకప్రతిపాలన ప్రవణదీప్య తస్మత్కృపావైభవో
న్నతసర్వైక నియామకప్రధ జగన్నాథా ప్రసాదింపుమా॥

౧౫౪

మ॥ అతులానంద సమేధమానమహానీ • యజ్ఞానవిద్యోతితా
కృతినంభావిత లక్ష్మ్యయోగిపరమ • శ్రేయః ప్రదానక్షణా
నితతశ్శీఘ్రపరిణీత భూరిమహిమా • విఖ్యాత దుష్కల్తపాం
ధత మచ్ఛేదినభేందుయుక్పద జగ • న్నాథా ప్రసాదింపుమా॥

౧౫౫

మ॥ అతిదుర్లంభ్య భవత్ప్రకాసనమహాత్వావాప్తి చే వీచు మా
రుతమున్ వహి జ్వలించు సూర్యుఁడును జం • దుగిండున్ బ్రకాశింతు రీ
క్షీతి సర్వంబు భరించు నీయభిలమున్ • వ్యయప్రచారపథా
నత పర్తించుట సత్య మాఁ గద జగ • న్నాథా ప్రసాదింపుమా॥

౧౫౬

మ॥ చతురాశ్యండు త్వదీయసాభిజలరు • ట్సంజాతుఁ విశ్వమం
చితశక్తిఁ సృజించు సత్వగుణ సం • స్థితీఁ సమంచత్కృపా
యతిఁ బోషింపఁ గ గర్త వీ వగుచు వి • శ్వాధీశతఁ గాంచె దో
సతరత్నవిధసంచిత ప్రధ జగ • న్నాథా ప్రసాదింపుమా॥

౧౫౭

మ॥ అతులం బవ్యయ మప్రతర్క్యము ప్రబో • థానంద మాత్రంబు న
చ్యుత మక్షోభ్య మనంత మద్వయము సద్వ్యోతి స్వరూపంబు శా
శ్వత మాద్యంతవిహీన మై తనరు తే • జం వ యంచుక సము
న్నతిఁ గీర్తించుఁ ద్రయీశిరమ్ములు జగ • న్నాథా ప్రసాదింపుమా॥

౧౫౮

దండకము.

శ్రీకారమేకా జగన్నాథ సంపూర్ణ బోధా సమంచత్ప్రభావా మహాదేవదేవాది
దేవా సదానందగోవింద దామోదరా భక్తరత్నాదరా | శ్రీధరా వాసుదేవా సమంచ
త్ప్రభావా భవానీశ సంస్తూయమానా గుణానూన భావింపఁ గాఁ బాలలోనక ఘృ
తంబున్నచందాన నీవిశ్వమం దీవు నీయందు నమ్రేడిపండ్లక గిరిమివాత మట్టిజగం
బులో వసించుక బ్రహ్మానంబునక దావి తీవిక జగద్దేతు వా నాత్మవిచ్ఛక్తి నీ
యంద యుండుక దదీయోరుమాయా ప్రభావంబునక రజ్జుసర్పభ్రమత్వానుకారి
క్రియాభావరూప ప్రపంచోద్భవం తాఁ ద్వదీయ ప్రవేశంబుచే సత్యమా నట్లు దో
చుక దదావిద్యకోపాధి యందంబు కుంభాంతరాబింబిత బ్రహ్మబింబాకృతిక గల్పి
తాభాస రూపంబునక జీవభావంబు ప్రాపించి మిథ్యాప్రపంచైక భోక్తృత్వ మధ్యా
సరూపంబునక కాపుచుక గ్రీడ గావించుచున్నావ విద్యాప్రభావంబుచే జ్ఞానశృ
తిక దిరోధానమై ప్రస్ఫుటాహంక్రియావ్యాప్తి సంసారయై యావిమోక్షంబు వర్తిం
చు జీవుండు విజ్ఞానదృష్టిక స్వరూపానుభూతిక దగ్ధదాన నీ వొట భావించి ని
ర్ధూతబంధుఁడుగా జీవభావంబుఁ బోఁ దోచి నీ వై ప్రకాశించు నో దేవదేవా
నినుక గన్గొనక నిన్ను నేపం విధప్రాభవోపేతుఁ డం చెంచ బ్రహ్మాదులుక జాలు
వారే జడుండక ధృతి నిన్ను వర్ణింప శక్తుండనే దేహభావంబునక దాసుఁడక
జీవభావంబునక దావకాంశోద్భవుండక సదాత్మానుభావంబునక నీవ నేనాదు నా
యందు నిర్వాచకారుణ్యయుక్తిక ద్వదీయప్రతిష్ఠాప్రభావంబు నాకుక గటాక్షించి
మత్కరితోదార సద్దాసుమూర్తిత్రియిక దివ్యతేజః ప్రవేశంబు గావించి నాకుక

జరఖ్యాతి సంధించితో దేవ యిమ్మూర్తులందిట్లు యెల్లప్పుడు నిల్చి భక్తానుకంపార
తిలోకముల్ బ్రోవు మో భూరితేజస్వనాథా జగన్నాథ దేవా నమస్తే నమస్తే
నమః॥ ౧౫౯

చ॥ అని వినుతించి ఫాలమున • నంజలి బంధముఁ జేర్చి దేవ నీ
తనయుఁడ నాపయికి గరుణ • దాసజనావనదీక్షఁ బూని యిం .
దనఁజరతంబు నిల్వము మ • దంచిత ర్తి జగంబునందు బెం
పొనరఁగఁ యు మాదినక • రోడుపతారక మై వెలుంగఁగన్ ॥ ౧౬౦

౧౦౧ పురి నేచందంబగు నా, దరమున నివసించి తో గ • దాధర నాపైఁ
గరుణన్ వ్యాధాళిని న, క్కరణిన్ వసియింపు మీ జ • గన్నాథ విభూ॥

౧౦౨ పురుషోత్తమ యిటఁ దానక, చరణాంబుజయుగముఁ గాంచి • సద్భక్తిరతిన్
నరుఁడు భజించిన నతనికిఁ, బరమశ్రేయంబు లొసఁగి • పాలింపు వారీ॥

౧ అజగన్నాథమందుండు, నట్లుమత్కృ, తార్చ్యవిగ్రహములనుండు, నంచువర మొ
సంగితివి నాకు నియ్యది • సత్యముగనొ,నర్చి పాలింపు భక్తజ • నంబు నిచట॥

౨॥ అని విన్నవించి పునఃపునస్సాష్టాంగ నమస్కారంబు లొనర్చి యప్పుడు
విభవస సూక్ష్మోక్త విధానంబున భూసురసహాయంబునఁ బ్రతిష్ఠోత్సవంబులు యధావిధి
నిర్వర్తించె ననంతరంబున. ౧౬౪

వర్షర్తు వర్ణనము.

ఉ॥ తోరపుఁగ్రొమ్మొయి శ్లలమెఁ • దూరుపుగాడుపు లెచ్చె వింట నిం
డారి మెరుంగుదీవియల • డా లలరారె నుదారభూరిభే
కారవముల్ నభం నొరసె • నంబుదగర్జితము లృలంగె నే
పారెడుప్రాప్తదాగమము • నందు ఎలుందబెడంగు మీరఁగన్ ॥ ౧౬౫

చ॥ పలనగుమంద్రగర్జితర • నంబుల పేరిమృదంగ నిస్వనం
బులు మొరయంగ నింద్రధను • వుల్ పలురంగు మెరుంగుతోరణం
బులుగ నవోదబిందువులు • ముత్తైపునేసలుగా నభోంగణ
స్థలమునఁ గొమ్మెరుంగునటు • సల్పె సవిభవతాండవం బొగిన్ ॥ ౧౬౬

ఉ॥ కారుమొయిళ్లు నల్లడల • గ్రమ్మి నభంబు ధరావధూకచో
కారతఁ జూప నందు నుచి • త్త తి మీరఁ దురంగలించుబం

గారుమెరుంగుసొమ్ములనఁ • గాఁ దనరారెఁ దట్టిల్లతాతతుల్
పూరితరత్న సూసకముఁ పోల్కెఁ దగెన్ వళితేంద్రచాపముల్ ॥

౧౬౭

చ॥ నెరయఁగఁ బండి నిండికొను • నేరెడు పండ్ల హారంగు మేదినీ
తరుణివలుందగుబృకవఁ • దాల్చిచొక్కపుటింద్రినీలర
త్నరుచిరహారవల్లరు • నం దనరారెఁ దదుద్దళద్ద్రవాం
కురపరిషేక మొప్పుగులుఁకున్ మృగనాభవిలేపనస్థితిన్ ॥

౧౬౮

చ॥ పరిమళభార మెల్లెడలఁ • బైకొన నంచితగాంచనద్యుతుల్
పారిఁబారిఁగ్రమ్మఁగా మొగలిఁపూపులు చె న్నెసలారెఁ దన్మిత
త్సర శగంధముల్ గిలుఁబుఁదున్ బవనాంకురముల్ మెలంగె ని
బ్బర మగునట్టికొన్వలపు • పాంథజనంబుల కామతింపుచున్ ॥

౧౬౯

చ॥ తరుణనిదాఘభాక్త పనఁతాపసుతప్త సరిత్ప్రకాండబం
ధురజలపూరఘర్త వితఁతు ల్దివి వారిదయంత్రసంగతిన్
బారిఁబారిఁ గ్రమ్మరన్ ద్రవతఁ • బూని న్రవించెడుద్రావకం బనన్
బరఁగెను వృష్టి సత్తరు లుఁపాగతసత్వము లయ్యె దానిచేన్ ॥

౧౭౦

మ॥ అవనీమండలనాయికామణిపయిన్ • ద్యౌర్నాయకుం డంచితో
త్సవ మొప్పార వినీలనీరదమరుఁత్వద్రావిక్షేపయం
త్రవిశేషంబునఁ జల్లుగంధజలధారాపూర మో యంచు నెం
చ వినోదం బొనరించె నెల్లెడల నశాంతప్రవర్ణం బటన్ ॥

౧౭౧

మ॥ వెలిమబ్బరి దివింబు ప్రొద్దునికి భావింపంగ రా కెప్పుడున్
బలితం బొ జడివాన పెల్లుగురియన్ • గాటంబుగాఁ దూర్పుగా
లిలలిన్ వీవఁగ నేల చిత్తడి వడన్ • లీలన్ మృదంగధ్వనిన్
గలయంగా నురుముల్ నెలంగ నెసఁగెన్ • వర్షాదినంబుల్ గడున్ ॥

౧౭౨

॥ కార్కన్నక్రొమ్మెయిల్ • గప్పి ప్రొద్దుగంగ, రాకనవల్లొక్కరహిఁజెలంగ
జల్లువాన లడంగ • సన్నంపుఁ దుంపురు, లుడుగక యెప్పుడు • నొదవుచుం
నెడపక వీచెడునీదగాడుపు తాఁకు, డడరి పను ల్పంచ • ముడిఁగి నిలువ
తడికొట్టు గుడ్డలు • దడవఁగాఁ బసులకు, గడ్డి గాదము వైచి • కట్టివైచి
నందడిం బడి సంసార్లు • జడిమయుడుగ, వేడినీళ్లను దానంబు • లాడిబెడ
మడుగులం గట్టి కూడు సాపడి వెడంద, దుప్పటి నిప్పిగుర వెట్టఁబొడఁగిరపు

ప॥ ఇట్లు పర్వాగమంబు క్రమక్రమప్రవర్ధమానం బైన నదీనద తటాకకులో పకు
ల్యాపకాండంబు కాండప్రకాండంబున నిండారి కనులపండువు నేయ బహువిధ
సస్యోపసస్య విన్యాసంబున భాసమానం బై వసుంధరాసతి పచ్చపట్టు పుట్టంబు గట్టి
నట్టు విలసిల్లె నయ్యవసరంబున. ౧౭౪

అవధూతస్వామి కృష్ణానదికి స్నానమున కరుగుట.

క॥ యతితల్లజాండు శ్రీహరి, ప్రతిష్ఠ గావించి తత్త్వవర్తనకై యం
చితవృత్తి సంగ్రహింపఁగ, మతిలోఁ దలపోసి తత్కమము ఘటియింపన్ ॥

క॥ శుశ్రితిపారగు లగుక్షీతిదై, వతముఖ్యులు గొంద రధికభక్తి ని దనతో
డుత రాఁగఁ గృష్ణవేణికి, నతఁడేగెన్ స్నానకాంక్షి యై యొకవాటన్ ॥

మత్త కోకిల.

ఏగి యయ్యవధూత విప్రుల యెల్ల సహ్యాభవాతటిన్
బాగు మీరఁగ నిబ్బుఁ డంచును యల్కి నీట మునింగి నే
వేగ వచ్చెద నాదురాకకు యేచి యుండుఁ డటంచు న
యోగి యన్నదిఁ జొచ్చెఁ దాఁ బురుషోత్తమున్ స్మరియించుచున్ ॥ ౧౭౫

తరల.

యతిశిఖామణి సహ్యాజనలిలాంతరంబున మున్గి యా
యతిమయోగమహత్వ మొప్పఁగ యాక్షణంబునఁ దేలె న
ద్భుతము మీరఁగ గోలకొండకుఁ యింతపైదరబాదులో
క్షీతివరుం డగుష్టేచ్ఛభూపతిఁచెంత నిల్చె సభాస్థలిన్ ॥ ౧౭౬

అవధూతస్వామి నిజామద్దౌలా కొల్వులోని కరుగుట.

క॥ ఆకస్తికముగ నాకృతిఁ, గైకొని సభలోన నిల్వఁగాఁ గన్గొని యా
భూకాంతుఁడద్భుతంబున, “యాకాపే” యనుచుఁ బలికెఁయతివరుఁడంతన్ ॥

॥ పలికె నిట్లని “ ఖుదాబక్ సునో కైఫతు, హంతో విరాగిసన్యాసి జౌర
అవధూత పురుషోత్తమానంద నామ్ముజే, అల్లాజగన్నాథ య్వాకియాకి
అర్చాప్రతిష్ఠా మేహర్బాని ఖుష్క, రేఖుల్ య్వా తుమాఁరేఖదంసె
పున్కా భిరా జాత్ బదల్ కే జహాఫీర్ బ, హల్ ముసల్లంకరనా మొకర్ర
రనుచుఁజెప్పియవల; హజరత్ తుమారదా, లతు ఖుషామతుసెమిలాహొతాఖు
దాహుకుంసె యా బదస్తు బసానా య, టంచు విన్నవించె నవని పతికి ॥

కం॥ మునివల్లభుపలుకులు విని, జననాథుం డైనయానిజామద్దాలా

మనమలర మెచ్చి నీకో, రిసగ్రామం జెచటనో వివరింపు మనంగన్ ॥ ౧౦౦

తే॥ అగును సర్కారుముస్త ఫానగరు విన్న, కోటపరగణాలో మజుకూరు సన్న
పాడు వ్యాధాలి జగత్పతికి నునికి, గ్రామమిది మీరుజాఫీరుగా నొనంగ
వలె జగన్నాథునకు నుత్సవములకొరకు ॥ ౧౦౧

సృగ్ధర

ఆ లక్ డెల్పగా నయ్యతిపతివచనం • బర్ధితోడన్ నిజామ

ద్దాలా యాలించి హంకే • దవులతు ఖుబుహాతా జగన్నాథకే మా

లా కే ఖుష్ పరమో • మనుచు నెదుట నమాననుం డౌదివాన్జీ

నాలోకించెన్ లిఖోబేయబిసనదనితానాన తిచ్చెన్ బిరానన్ ॥ ౧౦౨

నిజామద్దాలా స్వామివారికి జాఫీరిచ్చుట

తే॥ అప్పుడు దివాను స్వయముగా • వాస్తమునను, కలము కాగితమును గొని • యె
లమి మీరఁ

బాదుషా యజ్జఁ బాటించివానెనుఫర, మానవాసినఫక్కికామముగఁజదివె॥

నిజామద్దాలాసనదు.

వ॥ బ ఆమిలాను హాలు వ యిస్త కబోలు పరగణేవిన్నకోట సర్కార్ ముస్త
ఫాన్నగర్ నూబేహాయిదరాబాదు నిలివ్తమివవదు మాంజె వడాలి సన్న పాడుఅమికే
పరగణే మజుకూరు కామిలు ౧౬౦ జగన్నాథు ఆ రాజులు లకిందను ఖదమ్ నుంచి
మొక్కరరు జారీ గనుక దరించిలాను బదస్తు మామూలు హాసబ్ బమను బనాము మా
మిలై బహలు ముసల్లం చేయ నైనది. బాయదు కే మంజే మజుకూర్ మహర్నకే
తసరఫున విడిచిపెట్టేది. అందువల్ల వచ్చిన మహన్నూలు అనుభవిస్తూ బదా ఆయే
తరక్కి కింమరం యెక్ బాలు ఆబాదు యింతిసాలు హమషుగ ... ల వుండేది

...బాలు తాఫీదు గాన తెలిసేది.

చం ౧ మహర్ జమాదిలవల్ సన్ ౧౦౭౪ హిజరా

బమను బసౌజు సవాల్ దస్క • త స్తత్ ॥

౧౦౩

కం॥ అని చమవఁ బాదుషామన, మనను జగన్నాథుడలఁచి • మొక్కిస్వయముగా
సనదుపయి మొహరు వైచి స, వినయముగా నిచ్చె మానివిభునకు నంతన్ ॥

జగన్నాథీయము

॥ సనదు తనచేతఁ గొనుచు నచ్చటను వెడలి, తనమనోవేగమున వచ్చి తక్షణంబు
కృష్ణవేణి జలముల మున్దినప్రదేశ, మునను వెన లేచి తత్తటమునకు వచ్చి ॥ ౧౮౭
అవధూతస్వామి కృష్ణలోనుంచి లేచి సనదు బ్రాహ్మణులకు చూపుట.

॥ భూదేవతలఁ జూచి • పాదుషాపరమావ దెచ్చితి మనదేవదేవునకును
సన్నపాడు వడాలి • జాఫీరుగా నిజా, మద్దవులా బహుమతి యొసంగె
నిదిగొ సన్నదు మన • మేగుద మిఁక రండు, లెండన వార లా • ల కద్దు
తము నొంది యొకముహూర్తమునిండగాలేదు హైదరాబా దెక్క • డానిజాము
గీ॥ పాదుషాకొలు వెక్క డెప్పగిది నేగి, తెచ్చితిరి పరమాన మాకచ్చెరు వగు
మీమహత్వంబువర్ణింపఁ మేరఁగలదె, యనుచునవధూతఁబొగడిరయ్యవనినురులు॥

ఉత్పాద.

యోగమహిమ మద్భుతం బహూ మహానుభావ నీ
యీగురు ప్రభావమార • యెన్న నెంతవార మో
యోగివర్య శిష్యులకొ సముద్ధరింపఁ గా మహా
భాగధాత్రి నవతరించువ్యాసమాని వీవయా॥

౧౮౯

॥ అసుచు బ్రాహ్మణసమాహము ప్రశంసింప నయ్యతించుండు మగుడి
వచ్చి.

౧౯౦

అవధూత వడాలిలో చేసినయేర్పాటు.

॥ ఆజగన్నాథ దేవాలయంబునఁ బ్రీతి, దినమును స్వస్తివాచనమొనర్ప
సంగీతమును బాడి • సతతము హరిభజ, నము నొనర్పఁగ బ్రాహ్మణప్రవరుల
నియమించి వారికి • నిత జీవనము గా, నొకరీకొరకు నీనాములుగను
సగబాలుగామ మొసంగి తక్కినసగం బాజగన్నాథు నితార్చనమును

॥ బక్షమాసవర్ధఁబ్రహ్మోత్సవాదులు, జరుపుటకును నియతి • సల్పియట్లు
జరుగునట్లు నిలిపె • బురుషోత్తమానంద, యతివరేణ్యుఁ డేశ్వరార్పణముగ॥

అ॥వె॥ వారణాశినుండి • వచ్చినకతమున, భూరినుగుణధనులు • వారణాశి
వా రనంగ విప్రవరులు స్వామికి వ, సలుపఁజొచ్చి రచట • కాశ్యతముగ॥

కా॥ ఆచంద్రార్కము గాఁగ నుల్లసిలు స్వాస్థ్యం బిట్టు లార్జించి స
 ధ్రీ నస్థితి సంతతోత్సవము లార్థిన్ సంప్రవర్తించు న
 ట్లాచందంబున నేరుపాటులను సమ్మగ్భంగిఁ గావించి నా
 ర్వాచీనప్రమదంబు నొందెను గృతార్థంమనన్యమానాత్మఁడై॥

౧౯౩

కా॥ బోధానందధురీణుఁ డయ్యతి ముదాఃపూర్ణాత్మఁ డైజగ
 న్నాధస్వామికి భక్తు లెల్లఁ బ్రమదోన్మగ్నాత్మ లై చూడ ని
 ర్బాధప్రీతి య బ్రాహ్మణప్రతీతితో • బ్రహ్మోత్సవం బప్పుడా
 వ్యాధాళిన్ రచియించె భూజనులు ధన్యమన్య లైకొల్వఁగన్॥

౧౯౪

జగన్నాధస్వామివారి బ్రహ్మోత్సవము.

కం॥ ఆషాఢశు పూర్ణిమ, భాషాపతితుల్యఁ డైనబ్రహ్మక్షి సము
 న్నేషితవిభవోత్సవపరి, పోషముగ రథోత్సవము విభున కొనరించెన్॥

౧౯౫

సీ॥ బహువిధాలంకారభాసురం తైమిరము, పుష్కరధంబున • భూరికనక
 భూషణాలంకృతవేషంబు లలర ను, భద్రాజగన్నాధబలవిభులను
 వేంచేపు నేయించి • చోపులను వీవ, సూర్యచంద్రప్రభల్ • సొంపు గులుక
 వృతాతప్రతంబుఁచెలుపుసూపఁగఁ బవల్, దివియలు వెలుఁగ స్వస్తిరవ మొప్ప॥

గీ॥ భూరిభేరీధణంధణాత్కారనినద, మాకసము నిండఁ దూర్యత్రయములుమోయ
 సరసహరిభక్తు లెల్ల భజన లానర్ప, నపుడు రథయాత్ర గావించిరభినవముగ

తే॥ ఆజగన్నాథునిరథోత్స • వావసరము, నందు జనములసంద డే • మందుముందు
 సేనలుగ పల్లుకునుమముల్ • చిత్ర మవని, నొక్కటేనియుఁ బడదయ్యెనక్క

జముగ॥ ౧౯౬

॥ పలు తుల నంగడులను, ఫలములు భక్త్యములు గొనుచుఁ • బ్రజలెల్ల మురా
 కలితు లయి మెలఁగి రే మని, తెలుపుదు నయ్యుత్సవంబు • తెరఁగున్ మెరుఁ

గున్॥ ౧౯౭

మ॥ అలరంభోర్వశిమేనకాదులను గాదంచున్ దటాయించున
 వె లహోయాండ్రవిలాసనృత ముల • విన్ జెప్పఁగా శక్యమే
 విలసన్నీలవలాహకాంచనలట • ద్విదు ల్లతావిభ్రమం
 ముల సెలన్ దలపించెఁ బ్రేక్షకజనంబుల్ మేలు సేబాసనన్॥

౧౯౮

జగన్నాథీయము

చ॥ అలరు మెలంగురంగుగిలు • బాడెడుకోమలహస్త పల్లవం
బులు భరతాంచితాభినయముల్ చవి చూపగ నవ్విపంచికా
కలరశమేళనంబుగను • గాత్రరవం బమృతప్రవాహమున్
బలుమరు నెల్లెడన్ బరపఁ • బణ్యసతీమణు లాడి రయ్యెడన్ ॥ ౨౦౦

చ॥ లలితవిలాసవిభ్రమములన్ నెలకొల్పుచు నబ్బరంపుగో
పులభరతాగమాభినయముల్ రచియింపుచు నాట్యనూడు కో
వెలఁదులఁ జూడఁ బొల్కడలి • విస్ఫుటతుంగతరంగభంగికల్
వెలువడి వచ్చునచ్చరల • విన్నను విట్టి దటంచుఁ దెల్పెడున్ ॥ ౨౦౧

అ॥ వె॥ అట్లు సకలనూనఁవామోదదాయిగా, హరిరథోత్సవంబు • నతులవిభవ
మలర జరిపి యవల • • నవధూత విప్రసం, తర్పణం బొసర్చె • నేర్పుమీర ॥

సీ॥ చార గీరయు లేనిసన్నబియ్యంపు మే, లోగిరంబును మంచియొలుపుపప్పు
నప్పడంబులు వడియంబులు బహువిధ, కాకపాకములు పచ్చళ్ళుఁ బిండి
వంటలుఁ బలుకలఁవంటకంబులు చిటి, గారెలు బూరెలు • చారు లూరు
గాయలు హోలు • కమ్మనినేతులు, పరమాన్నములు బహుభక్షములును

॥ నొదవు పులియోగి రమ్మ ద • ధోదనమ్మ, చక్రపాంగలి పలుచని • తక్రములును
గొల్లలుగఁ దెచ్చి వడ్డింపఁ నుల్లసిల్లి, భూసురవ్రాత మెల్ల బో • నేనె నపుడు ॥

ప॥ అట్లుత్సవాంతంబున భూరిసంతర్పణం బాచరించి చక్రతీర్థంబు గావించి
విధ్యుక్త విధానంబున బ్రహ్మోత్సవంబు నిర్వర్తించి యప్పరమహంస పరివార్ జకాచా
ర్యుం డగుశ్రీపురుషోత్తమానందావధూత శ్రీజగన్నాథ ప్రతిష్ఠోత్సవాదు లొనరించి
పూర్వ భవాభివాంచితార్థ సాఫల్యంబుఁ గాంచి కృతాగమన్యమానుండై యుండె,
ననంతరంబున. ౨౦౪

ఏడాలి అగ్రహారనిర్వాణము.

తే॥ నన్నపాటికి డక్షిణా • శను సమిధ, బోధివృక్షంబుకడ జగ • న్నాథు నాల
యంబునకు నుత్తరమున బ్రాహ్మణులకగ్ర, హారనిర్వాణమొనరించెయతివరుండు ॥

• ॥ తనదు ర్తిధ్వజంబు చం • దమునస్వామి, కంచితధ్వజ మెత్తించి • మించుమంట
పప్పుప్రకారమునురుచిరమ్ములుగనొ, నర్చెఁ గావించెబహువాహనములుహరికి ॥

కా॥ దేవబ్రాహ్మణసంప్రతిష్ఠలను భ • క్తింజేసి శ్రీవిష్ణుసం
సేవాసిద్ధికి నుల్లసిల్లి జని ని • శ్చేషంబుగా ధన్యతా

శ్రీవెల్లాందఁ గృతార్థచిత్తుఁ డగుచున్ • సిద్ధాగ్రగణ్యుం డనన్
బ్రావిర్భూత యశోవిశేష మురన్ • భాసిల్లె యోగీంద్రుఁడున్ ॥ ౨౦

తే॥ అపుడు వ్యాధాళికినివాస • మగుటకతన, సార్థకంబుగ వ్యాధాళి • యనెడుపేరా
నంగెఁ బురికదివాడుక • జరిగిజరిగి, యిప్పుడు “వడాలి” యను పేరనొప్పుచుండె

తే॥ అరువేలనియోగి బ్రా • హ్మణకుల ప్ర, భూతపురుషోత్త మాఖ్యావ • భూత యాది
వాకరేందు ననశ్వర • భవ్య ర్మి కేతు వగుచు వడాలి వి • ఖ్యాతిఁ గాంచె॥

౨॥ అనిచెప్పి తత్ప్రభావం బిట్లని వక్కాణించె.

౨౧

వడాలి క్షేత్ర ప్రభావము.

మ॥ నరుఁ డెవ్వఁడు వడాలివాసుని జగ • న్నాధున్ మహాభక్తి
త్పరభావంబునఁ బర్వకాలమున సందర్శించి తత్పాదపం
కరుహధ్యానధురీణుఁ డైన వారి స • త్కారుణ్య సంయుక్తి బం
ధుర దోషాంధతమః ప్రకాండములు ని • ర్ధూతంబు లౌగ్రకున్ ॥ ౨౧

కం॥ ఆషాఢశుక్లపూర్ణిమ, శేషశయానుఁ డగువారి భ • జించిన నరు ని
శ్చేషాంహః పంకము పరి, శోషితమైపోవు సకల • శుభములు కలుగున్ ॥ ౨౧

తే॥ నరుఁడు దృఢభక్తితో జగ • న్నాధునవ్వ, దాలిపురవాసు నేవించి • నీలశై
నాధుఁ డైనట్టి శ్రీజగ • న్నాధునేవ, జేసిన ఫలంబుఁదాఁగాంచుఁ సిద్ధమిదియు

కం॥ మధుమాధవమాసంబుల, మధుసూదన పాదయుగ స • మర్చన రతుఁ డై
ప్రథితమగు భక్తిఁ గొలిచిన, విధుతభవుఁ డగుచు మోక్ష • విభవముఁ గాంచున్

కం॥ క్రావణభాద్రపదంబుల, శ్రీవిభుపాదాంబుజములు • నేవించిన నం
హోలిసర మడగి మోక్ష, శ్రీవిభవముఁగాంచు నరుఁడు • సింహమునుం ॥ ౨౨

కం॥ శరదవసరమున శ్రీవారి, చరణములు ప్రసాదముల • సమధికభక్తి
భరితుఁ డయి పూజ చేసిన, బరమశ్రేయః ఫలంబు • పొపించు నరున్ ॥

కం॥ హేమంతావసరంబుల, జామంతివిరు ల్పకుందఁ చరణాబ్జములన్

మెరయఁ బూజ చేసిన, నామానవుఁ డిహపరముల • నతిశుభముఁ గనున్

॥ మాఘశుద్ధపక్షై కాదళి • మధువిరోధి, యగుజగన్నాధు నర్పించిఁ శ్రీజనుఁడు
అశ్వమేధతాధికం • బగుఫలంబుఁ గాంచు హరిలోకముఁ గాంచుదుదను

జగన్నాథీయము

కం॥ రవికన్యాగతుఁడై తగు, నవసరమున శ్రీవడాలియందు సుభద్రా
ధవు నెదుట హిరణ్యకాశి, ధ్వని నడుపఁ బితల కధికతరఫలదమగున్ ॥

మ॥ రవికన్యాగతుఁడైనచో భరణితారణ శ్రీజగన్నాథు భ
క్తివిశేషంబునఁ బూజ చేసి పితృముక్తి గోరి వ్యాధాళి -
ర్థవిధిన్ శ్రాద్ధ మొనర్చె నేని యవి ముక్తక్షీతమందున్ గయన్
సవిశేషార్పితపిండదానఫల మా • సత్యంబు వాసుచ్చెదన్ ॥ ౨౨౦

కం॥ తపనుఁడు ధనురుపగతుఁడౌ, నపుడు జగన్నాథుఁ బాతరవసరముల న
చ్చపుభక్తిఁ గొలిచె నేనియు, వ్యవగతభవబంధుఁడయి శి • వము నరుడుగనున్ ॥

తే॥ బోధనైకాదశిని మహాబోధిప్పక్ష, మున జగన్నాథు నర్పించి • భూరినిష్ఠ
జాగరం బొనరించినజనుఁడుదళిత, సకలభవబంధుఁడగుచుమోక్షంబుఁ గాంచు ॥

కం॥ రాధైకాదశిని జగ, న్నాథునికిన్ బాసకంబు • నైవేద్య మిడన్
సా తసకలేష్టార్థం, డై ధన్యతఁ గాంచు జనుఁడుదంచితనియతిన్ ॥ ౨౨౩

కం॥ ప్రోవృప్తదైకాదశి నతి, నిష్ఠాయుతుఁడై ముకుందుని పదాబ్జములన్
దుష్టిఁగఁ దుల-పూజ య, నుష్ఠించినజనుఁడు దాఁ గరున్ మోక్షరమన్ ॥

కం॥ మార్గశిరమాసమునను న, స్థిత మగుభక్తి శ్రీజగన్నాథునకుఁ బా
తర్గంధార్చన సలిపి త్రి, వర్గఫలంబులను గాంచువాఁడు నరుఁడొగిన్ ॥ ౨౨౪

కం॥ వ్యాధాళి కేని యధికవి, బోధం బొనరించి మోక్షము నొసంగినయా
బోధిదుమంబుఁ గనుఁగొని, సాధితపరమార్థుఁడగు నిజము జనుఁడవనిన్ ॥

కం॥ ఆసన్నపాటికిని గడు, నాసన్నం బగువడాలియందు వారి నరుం
డాసన్నతుఁడై కొలిచి ర, మాసన్నధృప్తబోధమహిమం గాంచున్ ॥ ౨౨౫

కం॥ ఎవఁడాలి బిడ్డలను విడి, చి వడాలి వసించి యందు • శ్రీహరి నేవిం
చి వడాలిరహితుఁడై ని, ల్చి పథాలింగననియొక్తిచే ముక్తిఁ గనున్ ॥

కం॥ అని యిట్లు నూతుఁడమ్మని, జనులకు వ్యాధాళియందు • జక్రధరుఁడు పె
హసర జగన్నాథాకృతి, బుసరధిగతుఁడగుట తెల్లముగ వినిపించెన్ ॥

ఆ శ్వా సాం త ము .

కం॥ ఉష్ణాంశ్వన్వయదుగ్ధవాగితుహిసాంశూరీకృతాకార గం
గోష్ఠీవప్రచలద్ధనుర్దశనబాహూత్పేక లోకతయీ

జగన్నాథీయము

నిష్ఠాతోజ్వలశీర్తి వర్తి తహిమానీరుక్కళామండలా

తృష్ణాదోషవిదూర సద్భదయః శ్రీ రామచంద్రప్రభాః॥

౨౩౦

కం॥ పాల్కడలి పుట్టురతనము, గుల్కెడునెదఁ బొదలు కల్పిఁజొమతోడ జగా
లేల్కొనుచుఁ గనికరము గడుఁ, జిల్కుచు లెంకలను బ్రోచుఁచేరువకాదా॥

పుష్పితాగ్రవృత్తము.

పరమపురుష • భానువంశచంద్రా, ధరణిసుతాధిప • దారితా నురేంద్రా
నిరుపమగుణ • నిత్య ర్తిసాంద్రా, ప్రేరుచిరసూర్యపు • రస్థరామచంద్రా॥

గద్య.

ఇది శ్రీమద్వృషాకపిక్వపాకటాక్ష పరివర్ధితసహజ సారస్వతసమ్పది

తప్రబంధ కవిపంచానన బిరుదాభిగామ విశ్వామిత్ర బ్రహ్మర్షి

ఘంప్రదాయాడవి నందగిరి వంశాబ్ధిసోమ సహజసౌహృ

దమహోద్యమ సాంబశివ వేంకటప్ప రాయ

కవిలలామ వినిర్మితంబగు శివవేంకటీయ

గ్రంథమాల యందుఁ దృతీయ

పుష్ప మగు జగన్నా

థీయమహాప్రబం

ధమునఁ దృతీ

యాశ్వా

సము.

జగన్నాథీయము.

చతుర్థాశ్వాసము.

మత్సమస్తమగుణ, స్తోమాపాదాబ్జవిసతఃసుత్రామసము
ద్దామరిపు మదనుజవి, రామా సూర్యపురిధామరాజలలామా॥

౪॥ అవధరింపు మట్లు నూతుండు శౌనకాదులకు వ్యాధాక్షేత్ర నిర్మాణ
ప్రకారం బెరింగించినంతట నవ్వీశేషం బితయు నాలకించి ప్రహ్లాదతరంగితాంతరంగు
లై వారలు నూతున కిట్లనిరె.

కం॥ నూత భవద్వదనాంబుజ, గీతంబగువిష్ణుకథ ప్రకృష్టప్రమదో
పేతమతిక్ వింటిమి దురి, తాతంకములడఁగె సఫల మయ్యెన్ జనియున్ ॥ ౩

జగన్నాథునకు సుభద్ర భార్య యెట్లయ్యెనని యడుగుట.

తే॥ ఆజగన్నాయకుండు కృష్ణావతార, మనియు నవ్విగ్రహాత్రితయంబు కృష్ణ
బలసుభద్ర లటంచును మల్కి తీవు, తచ్చరిత్రంబు కడు నదృశ్యతంబు వినఁగ॥

౨॥ సాధుసన్నతజగన్నాథునకును నాను, భద్ర భార్య యటంచుఁబలుకు చుండ్రు
తగఁ గృష్ణుఁడునుసుభద్రయునన్నయునుజెలి, యలుగాఁ బ్రసిద్ధ మానందునిప్పు
డాకృష్ణనంశయే మగుజగన్నాథున, కాసుభద్ర య దెట్లు లయె భార
సంశయం బెంతయు మజనియించె నీవిష, యంబు విస్పష్ట మానట్లు దెలిపి

గీ॥ మము గృతార్థులఁ జేయుము మూనివర్య, నానుదేవకథానుధా మర్ష మతుల
హర్షసంభాషకము తృప్తియగునెయెంత, వినిన నిది దెల్పవేమాకువివరముగను॥

నం॥ అని శౌనకాదులడిగిన, విని నూతుఁడు బహుపురాణవిజ్ఞానమహా
త్వనితాంతఖ్యాతుం డి, ట్లని నెప్పె లియన్నదీ కలారవపణితిన్ ॥

చ॥ మనమతులార మీకు మదిఁ గల్గిననందియ మెల్లఁ రగా
వినిచెదఁ బూర్వకాలికమువృత్తము చాలఁగ గోప మై తన
ర్చినయది నుండు దీన సలశ్రీహరి కై నను గర్తబంధభో
గనియి తప్ప దంచెరుఁగఁ గాఁ దగుఁ గాన సవళ వేద మా॥

చ॥ మును యదువంశమున్ బరమపూ ము సేయఁ దలంచి యాజనా
ర్దనుఁ డభిలేశ్వరుండు మధుఁరాపురిలో జనుదేవ దేవ
తనయుఁడు గా జనించి వసుఁధాతలరక్షణ మాచరించుచో
ఘనుఁడు మురారికిన్ సహజఁ గా జనియించె సుభద్రయ్యెడన్ ॥

క॥ ఆ వకిగర్భనుధా, పాథోనిధిచంద్రకళ నుభద్ర నవవయః
ప్రాదుర్భవమున నయనా, హ్లాదకరాకారకలితఁ యై విలసిల్లెన్ ॥

తే॥ సకియకుసుమాల్యమంతంతఃజారుపాంతుఁ, గౌనునింతింతసన్నముఁగాఁగఁజొచ్చె
బడఁతికఁతటయావనోల్బణముగాఁగఁ, బొటకరించుచుగుబ్బలఁబ్బురముసూపె

॥ తలఁపు లూరనిచిన్నఁతనపుఁజూపులుమాని, సొలపుబిత్తరిచూపుఁ నూడ నే
మురిపెంపుటల్లారుఁముద్దుమాటలు మాని, బలుమిటారపుఁబల్కుఁ పలుక నేరె
మురువుఁ జూపెడునద్దుఁముద్దుచందము మాని, దినుసైనకులుకుటొద్దికలునేరె
నబ మెరుంగనిభంగిఁ యగుచు నుండుటమాని, తవితీపు నెరజాణఁతనము నేగ

॥ ఆటకోరుతనం బలఁవాటుమాని, గరువతన ముప్పతిల మెలఁగంగ నేరె
నంబుజదళాయతాక్షిబాఁల్యంబు సడలి, మించులేజవ్వనం బంకుఁరించు వేళ ॥ ౧

తే॥ గనుఁగొనఁగఁజంద మామకుఁగళలు పదియు, నారటందురుదానిచిఁన్నారిమో
కళలచెలువంపుసోగ నెన్నఁ గాఁదరంబె, యింతిమోమునందునఁకేమి రము

కం॥ తెలిడమ్మిరేకుమీఁదను, దొలఁగక యెలదేటి నిలిచిఁ తోఁచినయేనిన్
దులఁచుగుఁ గన్నులకన్నన్, గులుకుం జూపుసొల పెనటఁ గొనితేవచ్చున్

తే॥ పొలఁ నాసిక యై యెల్లఁపూలఁ గలుగు, పరిమళానుభవస్ఫూర్తిఁ బడసి చూ
గంధపలి సర్వముమనఃప్రకాండసార, భములు పలచుచు నేటికిఁ భ్రౌఢిగను

తే॥ అబలకెమ్మైవి ప్రతిబింబఁ మన్పుఢాత, బింబము సృజించెఁగా కేమిఁనిపులమ
మమునొడంగూర్ప నేర్చె నేమరియునందు, చేత నేబింబమనుపేఁజెందెన యి

॥ వనితయావనశృంగారఁ వనమునందు, గలుగునడబావి యనఁగఁబొ
నచటికృతకాచలద్వియంబు కరఁ బటువుచనుగప్పరోయి నిరమున

తే॥ జనునమండలి నైకతఁలని బొదలు, ననఁటిబోదెలు పెందొడఁ లత
కాహళులు జంఘికలుబాలఁకమతప్పన్, సమ మంచితములు పప్పదములుచె

కం॥ పల్లవములు తత్పదసం, పల్లవవిజిఘ్నక్షమాధఃపసముద్దేశ
ప్రోల్లసనమునఁ దపస్థితి, మొల్లం బై చెడి విరాగః మునఁగన టొందెన్.

॥ క స్నేత్తి చూచెనాఁకడుభయభ్రాంతయై, హరిణిదిక్కులు నూచిఁయటమటించు
నిలిచి మా టాడెనా + కలఁగి గద్గదికతో, మదిఁ దారుమా రగు + మంజుఘోష
మైతీగె మెరసెనా + మలఁగి వివర్ణయై, కంది గ్రక్కునఁ గాకఁ + జెందుహేమ
నగుమొగం బెత్తెనా + నొగిలి కాంతి దొరంగి, శశిరేఖ వక్ర యై + సన్నగిల్లు

॥ పెందొడలయంద మొకకొంతఁబడఁగునూప, వాడియారంభయొకపొరఁవీడిఁనుక్కు
సచ్చరలు గిచ్చరలు దానిఁపఱానుగనిన, నిలువుకన్నులఁగనుగొనఁవలదె యెపుడు॥

సుభద్రను కృష్ణుడు పరునిగోరుమనుట.

కం॥ ఈరీతి నవోజ్జ్వంభిత, తారుణ్యవిలోకనీయఁతాసముపగతా
కార యగుచు నవ్వికచాం, భోరుహదళశ్రేణి మిగులఁ + బొలుపొందు నెడన్॥

మ॥ ఒకనాఁ డామురదైత్యభేది ప్రియ మిం + పొందంగఁ దా నిష్టగో
స్థికలాపంబున నుండి యచ్చెలియలిన్ + జేసన్న రావించి మ
చ్చిక మీరంగను గారవించి రుచిరఁస్తేరాననుం డై వినో
దకథాసంగతిఁ బ్రోద్దు పుచ్చుచుఁ బ్రహేదం బొప్పఁగా ని ట్లనున్॥ ౨౦

తే॥ ఇంతికో నీకునిటఁబెండ్లిఁయీడు వచ్చెఁ, దడవుసేయంగ రాదింకఁదలిరుఁబోడి
మనసు కెక్కినరాజకుమారు నొకని, గోరుకొను ముప్పు నీ కొడఁగూర్తు నతని॥

కం॥ గారాబుఁజెలియలవు నీ, కోరిక యొడఁగూర్తు సిగ్గు + గొనక కలతెరం
గేరుపడఁ దెలుపు మీ యన, నారాయణుఁ గని త్రొపాలిఁనమితానన యై॥ ౨౧

కం॥ తలవాంచి బోటనజేరిన, నిల వ్రాయుచుఁ గురులుకేల + నెగఁ ద్రోయుచు రే
మొలకనగవు కెమ్మోవిని, చులకింపఁగఁ గులుకుపలుకుతో ని ట్లనియెన్॥ ౨౨

సుభద్ర కృష్ణుని నీవంటిభర్త కావలెనని యడుగుట.

౮॥ అన్న నాపయిన్ బ్రియంబున నీరీతి, నెలమి మెరయుపలుకు + పలికి వు
చెలియ లనుచు ముద్దు + పెల్లించి వాత్సల్య, మలరఁ గోరి ర్పవలయుఁజూన్తు॥

జగన్నాథీయము

కం॥ రూపున గుణమున శౌర్యక, లాపరిణతి నెల్లతెరఁగులను నినుఁ బోలెన్
జాపట్టెడు రాకొమరుని, నాపతిగాఁ యు మీ జనార్దన కరుణన్ ॥ ౨౬

తే॥ ఎల్లతెరఁగుల నినుఁబోలువల్లభుండు, గలుగవలెనంచుఁగడుఁ గోర్కిఁగలదునాకు
నెలమి మీరంగ ముద్దునెల్లించి నాదు, తలఁపు కూర్పు మన్నవాత్సల్యమలర॥

కం॥ అని వేడ మందహాసం, బునఁ దల పంకించి శౌరి + ముదితం గని యి
ట్లనియెన్ భవద లషితం, బొనరునె చేకూర్పు సద్గుణోత్తరయెపుడున్ ॥ ౨౭

కం॥ విను నాకు నేన సరి గా, కనయము ననుఁ బోల నుర్వి + నన్యుఁడు గలఁడే
పనజాక్షీ నాకు సములును, ఘనులును లే రనెడుశ్రుతిప్రకాశము గాదే॥ ౨౮

కృష్ణుడు సుభద్రను మందలించుట.

కం॥ అనుజావాత్సల్యంబున, గొనకొని నీకోర్కు లిత్తుఁ + గోరు మ టంటిన్
మును మించి నీదువాంఛిత, మనుకూలము గానిచంద + మై తోఁతెంచెన్ ॥ ౩౦

ఆ॥ ఆడువారిబుద్ధు + లసురబుద్ధు ల టంచు, నాడువారిమాట + లన్మత మగునె
నీటఁ జేపకాళ్లు + నెమక వచ్చును గాని, యింతిచిత్తవృత్తి + యెరుఁగ నగునె॥

కృష్ణుడు సుభద్రకు విరమిచ్చుట.

ఉ॥ వినను వత్సలత్వమున + నాశితిఁ గోరిక లిత్తు నంచు నె
ట్లైనను నాఁ బ్రసక్తవిషయం బిపు సమకూర్ప రామి నో
మానిని వేరుజన్మమున + మామక మై తగునంశసంచితం
బొనవతారమందు సతివై తగఁ బొందు మ ప్సితార్థమున్ ॥ ౩౨

కా॥ సాక్షాత్తము గాక వష్టయిన నార్చారూపమం దెన్నఁ బ్ర
త్యక్షం బైనమదంశమూర్తికిఁ ద్వదీయాంశాసమా వేశయు
క్తక్షేత్రంబు కళత్ర మయ్యెడు నయుక్తం బాఁ గదా యెందుఁ బ
ద్మాక్షి సోదరదంప త్వకలనం + బతంతనింద్యంబుగన్ ॥ ౩౩

ఉ॥ కోరఁగ రానికోర్కి యలికుంతల భర్త మెరుంగ నేరమిన్
గోరితి పన జన్మ మొనఁగూడెడునపు వికారరూపమున్

జగన్నాథీయము

గూరిన విగ్రహంబుల నగున్ జుమి లోకవిరుద్ధనిందితా
చారకృతాపరాధమున • జారునె భోగ్యము గాక దోషముల్ ॥ ౩౪

౪॥ అది యటు లుండ నిమ్ము వనఃజానన యెల్లతేరంగులందు నా
కుఁ దులితుఁ డౌధనంజయుఁ డకుంతితశౌర్యపరాయణుండునున్
మదనసమాన రూపనువఃమాసముదంచితఁ డెల్లభంగులన్
మదపతి నీకునున్ దగినఃనాధుఁడు వాని వరింపు మియె డన్ ॥

౫॥ అని వర మిచ్చి కూర్చి నెరఁయన్ బ్రయసోదరి గారవించి ఘ
ల్లునకుఁ బత్ని గాఁగ నొడఁగూరిచె నప్పుడు తద్వరాభియు
క్తి నిపుడు నీలశైలపతికిన్ సతిగాఁగ నుభద్ర స్వాంశచే
నొనరెఁ బురాణగాథ గల • దొక్కటి దీనికిఁ గారణంబుగన్ ॥ ౩౬

శివునకు బ్రహ్మహత్యకలుగుట.

॥ పూర్వకాలమున నంబుజగర్భునకు నహం, కారప్రథాన మై • భూరిమహిమఁ
బంచమవక్త్రంబు • ప్రభవించె నప్పుడు, బ్రహ్మణ్యు లైనట్టిపరమమునులు
విశ్వాధినాథుఁ డౌవిభుఁ డెవ్వఁ డని యడు, గఁగ నేనయని యహంకారవక్త్ర
మున సముద్ధతిఁ బలికిన మహాదేవుఁడు, ప్రస్ఫుటశోధభైరవమహావ

నీ॥ తారమునఁదోచి నిజపాణి • తలవినిహతి, మించి యైదవమోము ఖం • డించినంత
హస్తమున నంటుకొనియె న • ముస్తకంబు, తద్విమోచనమునకు నాతండు గడఁగి॥

కం॥ ప్రాయశ్చిత్తంబడఁగిన, ధీయుతు లగుమునివరులు ప • తివ్రతచే భి
క్షుయుక్తిఁగనిన ముక్తం, బై యిది పోవు నని చెప్పి • రంకృతుఁడై॥

తే॥ ఆ లలోకకుటుంబిని • యాదిలక్ష్మీ హరికి ననపాయని పతివ్ర • తాద గాన
నామెచే భిక్షుగొనిన నీ • యనుముపాయు, ననుచువై కుంతమువకేగెనభవుడపుడు॥

విష్ణువు లక్ష్మీని శివునకు భిక్షుయిడపద్దనుట.

తే॥ అతనియుద్దేశమెఱిగి • హరియుగమల, నిలయఁగనియిట్లుపల్కెమా • నిహరుండు
బ్రహ్మహత్యావినిష్కృ • ం బడయఁ గోరి వేగనిటవచ్చునీచేత • భిక్షుఁ గొనగ॥

తే॥ హస్త నిర్దుక్తయై బ్రహ్మ • హత్యయిచటఁ, బడియె నేని మహాశక్తి • ప్రతిభదా
కడఁగియీలోకమెల్లమింకంగఁదివురుఁ, జెడుగుఁ గలిగించుననివేర • చెప్పు నేల॥

జగన్నాథీయము

తే॥ కాన నీ వాహరుండు భీ, త్తకరుచేర నటమటయు చేసితిలఁగు మె + ధైర్యనింట
లేదనుచుఁ జెప్పుమనుపని + లేనిపనికి, బోవఁగా నేల యాపదఁ + బొంద నేల॥

ప॥ అని యిట్లు వాసుదేవుండు పదేశింపఁ గమలాలయయును దడుక్త మార్గం
బున నడచునది యైయుండె నప్పుడు శంకరుండును. ౪౩

మ॥ చని వైకుంఠము సొచ్చి భైరవుఁడు భిక్షాంధేహి యం చాజనా
ర్థనుసౌధాంగణ ము నిల్చి పలుకన్ + దద్వాక్య మాతించి య
వ్వనజాతాలయ యానతిన్ జెలులు దే + వా! శ్రీఃకుతోవాగతా
యన శంభుఁ డిలు సేరె గ్రమ్మరియధా + యాతంబుగా నయ్యెడన్. ౪౪

తే॥ మరలికొన్నాశకరుదెంచి + మధు విరోధి, మందిరాంగణము ననిల్చి + మదనవైరి
ఘనరవమునభిక్షాంధేహి + యనఁగమునుప, టట్లశ్రీయింట లేదని + రామెచెలులు॥

కం॥ ఈరీతి నూఁడు నాలుగు సారులు సనుదెంచి యెపుడు + సదనంబున నా
సారసగేహినిలేదను, ధోరణి నే పలుక వినుచు + ధూర్జటి కెనుకన్ ॥ ౪౬

శివుఁడు లక్ష్మీని శపించుట.

కం॥ కను లెర్రఁజేసి లేదా, వనజాలయ యింటఁ జపల + వర్తనయగుచున్
జనెనా మందిది యట్లనె, చనుఁగాక యున్నఁ జెలులు + సభయ లయి వెసన్ ॥

కం॥ చని యంతఃపురిభార్గవి, గని యాభైరవునికోప + కలనం బెరిగిం
చిన సభయ యగుచు సరభస, మున భిక్షముఁగొనుచు పచ్చె + ముంగిటికివెసన్ ॥

తే॥ పచ్చియడుగులు దడఁబడఁవందనంబు, సలిపి కడుభక్తి మెరయ భై + త్తంబొసగి
ఈశ యపరాధమయ్యెత్తఁ + మింపుమాఁడు, వా రెరుంగుదురే భవ + త్రాభవంబు॥

కం॥ అని వినత యగుచు వేడినఁ, దనయంతర్దృష్టి వామె + తప్పన్యకృతం
బని యెరిగి నెమ్మనంబునఁ గనికర మెంతయును గదురఁ + గా నిట్లనియెన్ ॥

ఉ॥ ఇందిర నాయెడన్ గపట + మిట్లూనరించుట నీస్వభావ మా
చందము గాదు నీపతి యొ + సంగిన యానతిచేసి తీవు నా
డెందము గంది తిట్టితి న + డిన్ విను నాతగుప ల్కసత్యతన్
బొందునె నీకుఁ జాపలము + భూస్థలి నెందు స్వభావధర్మ మా॥ ౫౦

ఉ॥ ఎత్తి నకాలె గాని యొక + యించుక నిల్కడలేక మాటలో
మాత్తుట రిత్త యాటయును + నై చరియింపుము చంచలత్వమే

వృత్తిగ నిట్లు గాక నొక + వీరిడి యింటను యెట్లవెట్టి నీ
వెత్తిరి నేనియున్ గదల + ఎనుధన్ విపరీతవై ఖరన్ ॥

౫౨

॥ జగతి నీచాతినీచాను + సరణకరణి, జలనధర్మము నీయం దె + సంగుఁ గాత

నీవు గదిసినవిజ్ఞాన + నియతి సడలి, ప్రాజ్ఞుఁ డైనను నజ్ఞతఁ + బడయుఁ గాత ॥

తే॥ ఇట్లు గమలాలయనుశపి + యింప నామె, చెలులు హాహారవంబులు + నేయు టెరిఁగి
సరగ విచ్చేసె నచటికిఁజక్రధరుఁడు, శూలధరసాంత్యనక్రియా + శాలి యగుచు ॥

ప॥ అప్పుడు.

౫౫

కం॥ పరమ పతివ్రతలకు శే, ఖర మగువిశ్వజనయిత్ర + కమలాలాలయచే

గురుభిక్ష గొనుట హత్యా, దురిత మడఁగ విధిశిరంబు + దొలఁగెం జేతన్ ॥

బ్రహ్మహత్య శక్తి యగుట.

కం॥ నారకరనిర్ముక్తం బై, ధరణింబడి విధిశిరం బు + దంచిత మాక్షు

ద్భరమున నోరు దెరచి కడు, మెరమెరవడ భువనచయము + మింగండివిరెన్ ॥

కం॥ అపు డారభసము కనుఁగొని, శిపివిష్టుఁడు వెరవగాఁ గు + శేశయనాభుం

దుపగతుఁ డై యడుగుము వర, మిపు డిచ్చెదనుడుగు మిఁకగ్రి + సింపకజగముల్ ॥

తే॥ గడచె నష్టాదశమహాయు + గంబులిట్లు, భైరవునిచేత నంటిన + ప్పటియునుండి

ఘోర మైనట్టిక్షుధ నాకుఁగూరెనిపుడు, దాని ర్పంగవలయును + గానవినుడు ॥

బ్రహ్మహత్యాశక్తి కి వరమిచ్చుట.

తే॥ అ లజగములు నిలుచు మీ + యందెగాన, మిమ్మునిరువురనిటఁ బట్టి + మింగవలయు

నిదియె నాకోర్కి దీని మీ + రిచ్చిరేని, మేలు కా కున్న నేజేయఁ + జాలుదునిది ॥

ప॥ అనినన్ గేశవుఁ డిట్లు ఎల్లె భవదీ + యం బైనక్షుద్భాధ దీ

రనుపాయం బొడఁగూర్తు నోర్కి చెలువా + రన్ నీవు వింధ్యాద్రికిన్

జని యచ్చో నిలు వింధ - వాసిని యనన్ + సం గ్రతిఁ గొల్వం జనుల్

ఘనతన్ భక్త జనానుపాలనజిఘ్ము + త్త యుక్త వై యంతటన్ ॥

౬౦

కం॥ ఇరువదియెనిమిదియవ ద్వా, పరమున భూభార మడఁప + బనివడి యేను

ర్వర నవతరించి పటుసం, గరము ఘటింపింతు ధరణి + కాంతులలోనన్ ॥

కం॥ పదునెనిమిదియుగములు గా, నొదవినపెల్లక లెల్ల + నుడిగించుటకున్

బదు నెనిమిదియక్షోహిణు, లదయత బలియిత్తు నీకు + నాహవభూమిన్ ॥

౬౧

అ॥ అనుచు వర మొసంగి • యమహాశక్తిని, వింధ్యనగమునందు • విడిచినేయఁ
బనిచె నదియెద్రుపదుఃపట్టి యై హామాగ్ని, కుండమున జనించెఁగూతురగుచు॥

క॥ ఆపాంచాతనూభవ, భూపాలవరులకుఁ బాండుపుత్రులకుఁ గులా
ద్వీపకులకు సతి యగుచు మ, హాపాతివ్రత్యవిభవ • యై విలసిల్లెన్ ॥ ౬౫
వ॥ ఇట్లుండు నంత.

భారతయుద్ధప్రశంస

మ॥ ధృతరాష్ట్రాత్మజుఁ డౌనుయోధనుఁడు గుంతీపుత్రులన్ ద్యూతసం
గతితోడించి ధరాతలం బఖిలమున్ • గైకొన్నధర్మానువ
శ్యత నోలిన్ విపినాధివాస మట పై • నజ్ఞాతవాసం బొన
ర్చి తగన్ బిమ్ముట నర్థరాజ్యమున కర్థిన్ గోర్క గాలించినన్ ॥ ౬౬

చ॥ ఘనతరలోభదూషితుఁడు • కౌరవనాథుఁడు సంధిమార్గమున్
మొనయక వాడిసూదిమొన • మోపినమాత్రము భూమి వారి
ననుడును వారు వీరును మహారణకాంక్ష నుపకల్పించి పై
కొని రిలఁ గల్గుభూపతులు • గూడిరి యయ్యిరువాఁగులందునన్ ॥ ౬౭

తే॥ అవని బహుభారపీడిత • యగుచు వేడ, భూమిభారావతారణార్థముగ జనించి
నట్టివను దేవసూతి యందర్జునునకుఁ బూనె రథచోదకత్వ మ • పృథు గడంగి॥

అ॥ ఆపదలు దీర్చి సంపద • లందఁ జేయఁ, దాన యేడుగడంచుఁ జిత్తమున నమ్మి
యున్న పాండుతనూజుల • నుగ్రరణము, నందుఁ బడకుండఁ గాపాడఁనవధరించి॥

క॥ పదునెనిమిదియక్షోహిణు, లుదితక్షుధదీర శక్తి • కొనఁగుటకొరకున్
గదనక్షోణి నిజాపులఁ, బ్రదికింపఁ దలంచి శౌరి • పనివడి యుంతన్ ॥ ౬౮

క॥ ఒకనాడు రహస్యంబున, బకవైరిన్ బిలిచి యుచితవచనరతున మ
చ్చిక ముచ్చటాడి వనుదే, ఎకుమారుండటఁ బ్రసంగవశమున ననియెన్ ॥ ౬౯

మునకు కృష్ణుడుపాయము నెప్పుట.

ఉ॥ వి० నె వాయుపుత్ర యొకఁవీంత భవత్పతియాజ్ఞ సేని తాఁ
దొంటిభవంబునం దఖిలదుష్టవిదారిణి యైనశక్తి సు
మంతినక్షుత్తునన్ జగము • లన్నియు మ్రొంగఁ గడంగి మాన్పని
ప్రపంతికిఁ బుట్టె నియఖిలభారతనైస్యములన్ గ్రసింపఁ గన్ ॥ ౭౦

జగన్నాథీయము

కం॥ మొదట నారిహరలవరమున, నుదితక్షుధ లప్పు డాచి • యుండి ధరిత్రిన్
బదు నెనిమిది యక్షోహిణు, లదయత గ్రంథింప నిప్పు • డవనిజనించెన్ ॥ ౭౪

కం॥ వినుమా శక్తి గ్రంథింపఁగఁ, గొను నక్షోహిణుల మీరు • కూడ నునికి నే
ననిశము మిము రక్షింపఁగ, మనమున వెర వరయు చుందు • మారుతతనయా ॥

ఉ॥ నీ వొక రాతిరిం గపటనిద్రవహించి పరీక్ష నేయుమా
దేవి నిశీధవేళఁ బరఁతెంచి భయంకరశక్తి సంఘ సం
నేవిత యై శ్చళానమునఁ • జిందులు చొక్కుచు నుండు నట్ట నీ
వావిధ మెల్లఁ జూచి భయమంద కెరుంగనియట్లు కృష్ణురన్ ॥ ౭౬

కం॥ చనుదెంచి కేళిమందిర, మున నుండుము శక్తి సౌమ్యముగ బ్రౌపది యై
చనుదెంచునపుడు బలమున, మనోజకేళిఁ దనియింపు • మా యవ్వెలఁదిన్ ॥ ౭౭

కం॥ నప్పుడు సర్వలోకని, దానం బగునాదుశక్తి • తధ్యముగా నీ
లోనన్ జొనుపుదు నపరిమి, తానందము నొందుఁ దృప్త • యై శక్తి కడున్ ॥

కం॥ సంతృప్త యైనశక్తి యు, సంతోషముతోడ వర మొసఁగుదు నడుగు నీ
యంతర్వాంఛిత మను నీ, వంతట మాయేవురకును • నభయం బనుమీ ॥

కం॥ ఇది నీచేఁ గావలసిన, యది పదను ల కసాధ్య • మగుఁ గావున నీ
మదిఁ గొంతు లేక సాధిం, పఁ దగు మదుక్తి విధమెల్ల • భావించి యనన్ ॥ ౮౦

కం॥ మురవైరివాక్యపద్ధతిఁ, గరువ నుతుఁ డొక్కనాఁడు • కైతవనిదా
పరుఁ డై తనసతిచర్యలు, పరీక్ష యొనరించి చూచె • భయ మెదఁగొనకే ॥ ౮౧
వ॥ అప్పుడు.

ముడు శక్తి కృత్యములుచూచుట.

కు॥ కనియెన్ వాయునుతుం డనేకవిధకం • కా స్ఫుర భకర
ధ్వనికృద్భారిక పాలకుండలరటా • త్కరామిశద్భిమని
స్వననృత్యద్భహుళోగ్ర శక్తి పరిషత్సంసేవ మానన్ లల
ద్భనదంష్ట్రాంకురదుర్విరీత్యభ యదా • కారో వ్రలాడంబరన్ ॥ ౮౩

కం॥ భైరవు లెనమండు మహా, గౌరవభేతా • వ • మనవధిభయదా
కారోగ్ర శక్తి లోకముఁ, జేరి యుపాసింపఁ బభుతఁ • జెంది పసిచెన్ ॥ ౮౪

జగన్నాథీయము

మ॥ అపు డాకక్తి సమాహనుల్ భరతసైన్యప్రాగ్గయోధావ,
క్షుపణ్డ డకుఁ బాల్లు పంచికొనుచుకొ + గాలిండుకోలాహలం
బవరిజ్జేయభయావహం బగుడుదోహంబెల్లఁ గంపింపఁగా
విపులత్రాసభరంబునకొ మిడి యుండ్యెగంబుతోడకొ జనెకొ ॥

౧౫

కం॥ పదములు తడఁబడఁ గడువడి, సదనమునకు విచ్చి ఘోరంసందర్శనన
వ్యధ మై చిత్తము పెదరంగఁ, బదపడి యొకభంగి శయ్య + పై వసియించెకొ ॥

ఉ॥ అప్పుడు సౌమ-యౌపధర + యై వనజానన కృష్ణకయ్యపై
కొప్పుగ వచ్చినంత వనఃజోదరువాక్యము సంస్మరించి తా
నప్పవహననూతి కనుఁమాయుధసంగరసంప్రవిష్టఁ డై
యప్పువుబోడి తృప్త యగునట్లొనరించె బలంబు పెంపునకొ ॥

౧౬

ఆ॥ సకలలోకభారం సహ మైసతనతేజ, మనిలతనయునందు + జొనిపెఁ గృష్ణఁ
డధికతేజఁ డగుదుఁనవ్వాయుజుఁడు మహా, శక్తితృప్తి నొందఁసలిపెరతము ॥

కం॥ మరుకేళితృప్తి నొందినఁ, బరపశ యై నుఖిలీనఃభావ యగుచు నే
పర మిత్తు నడుగు మనుచుకొ, బరమోత్సాహమునఁ బలికెఁ + బావనితోడకొ ॥

దా॥ పది యునకు నరమిచ్చుట.

కం॥ పరమిత్తువేని మాయే, పురి నీసంగరమునందుఁ + బోరివుచ్చక నీ
పరయుము గృహ నభయంబిడి, సర రుహనేత్రి నుప్రసన్నాశయ వై ॥

౧౭

కం॥ అని పరముఁ వేడికొన న, వ్యనజానన వల్లెయని యొఁ + బదపడి ప్రకృతికొ
గని తనపొరపాటునకును, మనయన విభ్రాంత యగుచు + మానిని యంతకొ ॥

చ॥ కరువలిపట్టి నూచి యనెఁ + గారణ మే మిటు వునన్ను నీ
పరమడుగంగ భేద మగువైఖరి దోచెడు నేడు నీయెడకొ
సరసిజనాభయోచన పొంపం గెను నేఁ డెరిగింపునిక్క మీ
నరమరలాడితేని కుల + మారడివోప శపింతు నియొడకొ ॥

౧౮

చ॥ అన భయ మంది వాయునుతుఁ + డంగనతో ననె నేడు దేవ
తనయుఁడు నాకు దగువిధం బ లంబు నెరుంగఁ డెల్పి యా

యనిఁ బడ కుండ సోదరులఁ నైదుగురిన్ బ్రదికింపు మంచు నిన్
జనువున వేడు మంచు నను శాసన మిట్లొసరించె నావుడున్ ॥

౯౩

ద్రౌపది కృష్ణుని శపించుట.

చ॥ కనులెద నిండ మాధవునిఁ • గన్గొని సోదరి వంచు వాని నీ
మనమున నించుకేని యనుమానము నొందక నీదులేజమున్
జొనిపితి వెంతయున్ బవనఁనూనునిలోఁ గపటంపునెజమై
తనరెడునిట్టినీదుఁచిఁ తంబుచితంబె మురానురాంతకా ॥

౯౪

క॥ చేస్సినకర్మఫలంబులు, బోసేయక తీరునే ప్రభున కైనను నీ
వీసేత భవాంతరవి, న్యాసతఁ జెలియలికి మగఁడ • వైయుండు మిఁకన్ ॥

ఉ॥ వారక నాయెడన్ గపటఁవర్తనఁ బూనితి గాన దీన నీ
వారయ దిక్కు లేక గహఁసాంతరమందుఁ గిరాతబాణపా
తోరుతరోపఘాతమున • నొంది జాగుప్పిత మైనతీరునన్
ఘోరపుఁజావు చావుమని • కోపము మీరఁగఁ దిట్టె నాతనిన్ ॥

౯౫

క॥ ఈదేహస్థియుతంబుగ, నాదట మూర్తంతరంబు • నంది నుభద్రన్
సోదరి నిజపత్నిగఁ దా, మోదర గ్రహియింపు మనుచు • ముదిత శపించెన్ ॥

చ॥ అది విని కృష్ణుఁ డిట్లనియె • నక్కట నీవిపు డేమి త్రవ్వితీ
పాదరెడుతిట్టు తిట్టి పువుఁబోడిరొ కాఁ గలకార మిట్టి దై
యొదవె నుభద్ర కోరె నిది • యుగ్మలి కే వర మిచ్చితిన్ జగ
ద్విదితము మచ్చరిత్రము పఁవిత్రము సంతయ మొంద నేటికిన్ ॥

౯౬

క॥ పురుషుండ నేను బ్రకృతియె, పరికింపఁగ స్త్రీస్వరూపఁప్రకృతిపురుషయో
గరహస్యము నుమి విశ్వ, ప్రరోహకారణము శ్రుతిశిరఃకథితం బా ॥

౯౭

౦ నెలఁతరో విను మేను • నిర్గుణుం డనునిరం, జనుఁడ నస్సంగుండఁసాక్షి మాత్రుఁ
డనునాదుసాన్నిధ్యమున జడప్రకృతిబృం, వాణ మొంది యావిశ్వమై వెలుంగు
నరయమ యతేజోను ప్రవేశంబు, చే జిదాభానుండు • జీవుఁ డగును
నఖిలభూతసముండ • నగుట నా కెపుడను, జ్ఞాపరిహారముల్ • సంభంప

౧॥ ఎట్లు గావున భ్రాతృపుత్రాదిభావ, మెల్ల నీదేహసంబంధ • మింతె గాక
యాత్మ భేద మెసఁగునే • యంబుజాక్షి, యిది యెరుంగమిఁ బలికితిఁవిట్లు వు ॥

ప॥ అని దౌశిప .. వాక్యంబులు గీటునం బుచ్చి యాభక్తవత్సలుం డాత్మీయ
భక్తప్రాణరక్షణంబువలనం బరితుష్టం డయ్యెఁ దదనంతరంబున.

॥ భారతయుద్ధంబు • ప్రాప్తమయె ను బదు, నెనిమి దక్షోహిణు • లొనరెవారి
వీరిబలంబులు • విక్రమో వులులు , వృద్ధోణకర్ణులుశల్యుఁడును గ్ర
మముగ నైశ్వేశు లై • యమరి యష్టాదశ, దినములు కలన వర్తించి రందు
మార్జునులు సముద్ధామబాహుశక్తి, మెరసి మర్దించి రమిత్ర సేన

గీ॥ మిగులు బలమునశ్వత్థామదేగి వధించె, కడకు నుభయ సైన్యంబులుగలనఁగూరె
పాండవులుగృష్ణసాత్యకుఁల్బడికిరిందుఁగృపుఁడుగృతవర్తద్రోణిమిగిలిరియందు

తే॥ కాలచోదితమైయదు • గణముదెగి ప, రస్పరనిరూఢసంప్రహా • రముల సమసె
నటవి నేకాంతముగనుయో • గాప్తి నున్న, వ్యాధుడొకడమ్ముచే గృష్ణ • హతు
నిజేసె ॥

తే॥ ద్రౌపదీశాపవిధ మ • దధ్యమయ్యె, నవల ఫల్గునుఁడేతెంచి • వారియవస్థ
గాంచి శోకించి యపుడు సం • స్కారమిచ్చె, పొంగి జలరాశి ముంచి గొం •
పోయె దనువు॥

జగన్నాథావతారము.

కం॥ కడలిఁ బడి కృష్ణదేహము, వడిదరఁగలఁ గొట్టికొనుచు • పచ్చి కలియుగం
బడరినయెద బూర్వాంబుధిఁ బడివచ్చెన్ నీలశైల • ప్రాంతంబునకున్ ॥

కం॥ ఇంద్రద్యుమ్నునియానతి, నింద్రుని శిల్పి చనుదెంచి • హితమతితోని
స్తందార్చా విగ్రహములుపేంద్రుని రచియించునప్పు • డీశునియాజ్ఞన్ ॥

కం॥ వననిధిఁ దోచినకృష్ణుని, తనుసంధులు దెచ్చి గూఢ • తమముగనందున్
జొనిపి హరివి గహంబులు, పొనరించి యొసంగెనపుడు • భూమిశునకున్ ॥౧౦౭

ముఖద్రిను జగన్నాథునకు భార్యగా జేయుట.

తే॥ అనుభద్రకు హరియిచ్చినట్టివరము, ద్రౌప శాపమానుఫల • రూపమొంది
యాజగన్నాథునకును భార్యయయితోచె, నానుభ ద మహామును • లారవినుడి ॥

॥ ఇది జగన్నాథునకు బు • యైసుభద్ర, పొసగుటకుగల్గినట్లు ంటి • పూర్వ గాధ
యధికగో • ము నివృ • త్తాంతమెల్ల, దెలిపితిని మీకునివ్వేళ • దెల్లముగను ॥

జగన్నాథీయము

వ. అనియిట్లు నూతుండు సుభదా కళత్ర కారణంబెరింగించిన విని ప్రహస్నిత చిత్తులయి మును లతనికిట్లనిరి. ౧౧౦

తే॥ పరగుకృపావతారానుభావ ఘనుచు, నీజగన్నాథుఁ జెప్పెద • వితఁడుబుద్ధ దేవునవతార మనుచు నుతింతు రార్యులవ్విధం బేమి? సందేహ మపనయింపు॥

ప॥ అని యడిగిన నూతుం డిట్లనియె.

బౌద్ధావతారము.

॥ అవని యధర్మోపహత మై జనంబులు, తుద్రదైవతపూజఁ • జొచ్చి జంతు హత్యలు బలులును • నాసురవిధిఁ జేయుచును తమోనిరతులై • వనరుచునికి జనులను సత్యవిశ్వాంతులఁ జేయఁగా, హరిబుద్ధరూపుఁడై • యవతరించె కపిలవస్తునగరాధిపతిశుద్ధోధనుం, డనుభూమిపతికి మాయాఖ్యసతికి

గీ॥ నద్యుతావహజన్తుఁడై • యఖిలసురలు, వినుతి నేయఁ గ్రమంబున • వృన్దానందు సధికవై రాగ్యమునఁ బ్రభోధాతిశయము, గాంచిబుద్ధుఁడనంగవిఖ్యాతినొందె॥
అఖిలభూతంబులందు దయానిరూఢి, యమరఁ గల నైన హని నేయకపరోప కారశీలత సంచితాచారనిష్ఠ, మెలఁగి మనుజుండు ముక్తుడై వెలయుననుచు

॥ ఆత్మసిద్ధాంతపద్ధతి • ననుసరించి, జనులనందరఁ ద్రిప్పి దుస్తంత్రఘోర మతములజయించియాత్మీయమతమునిల్చి, జగములకు మేలొనర్చెనాచక్రధరుఁడు

అ॥ అట్లు బుద్ధుఁడైనహరి తదీయావతా,రాంతమున స్వయమైనయంశ కలియుగమున నాజగన్నాథమూర్తియం, దచ్చు పడఁగ నిలిపి • యరిగెడివికి॥

అ॥ సర్వజనులు మోక్షసామ్రాజ్య మొందంగ, సములు భ్రాతృభాషసహితులగుచు నొకరి కొకరు చాల • నుపకారశీలురై, మనఁగ వలయు సాధుమార్గనియతి॥

కం॥ అనుసూక్తిబౌద్ధమతమున, కనయంబును ముఖ్యధర్మ • మగుటను జనులెల్లనువర్ణధర్మభేదము, లెనయక మనుమనుట బుద్ధు • నీప్సిత మగుటకొ ॥ ౧౧౧

తే॥ ఆజగన్నాథునందు బుద్ధాంశ గలిమి, దత్ప్రసాదము వర్ణభేదంబు లేక రమణ గైకొండు రెల్ల వర్ణములవార, నియమమందు నేటికి • నెసఁగుచుండు॥

తే॥ వర్ణభేదంబుదలఁచియెవ్వర లచట, దత్ప్రసాదము గ్రహింపఁదడయువారు వార లాచంద్రతారకసారకప్ర, యాతనల నొందువారు సత మిది వినుడి॥

జగన్నాథీయము

ఉ॥ ఎండిన గుల్లికా జెడిన • నేకట నొందినఁ గంటి కింపుగా
కుండినఁ ద్రప్తసాదము శుభోన్నతి సేయుఁ బరిగ్రహింప మా
ధుం దెవఁడేని దానిని గడుక వెగటొంది గ్రహింప కుండునా
తం దినాముక బరంబు నెడి • దైన్యము నొందుఁ గృతాపరాధుఁ డై॥ ౧౨౦

కా॥ నీలాద్రీశునియందు నానుగతుఁ డున్నీలత్పరభావాధ్యుఁ డై
పోలక నిల్పుట బౌద్ధధర్మముల కుబ్బోధంబు తత్త్వేత్రమం
దోలిం గల్గెడువర్ణధర్మనియమం • బొక్కింత పాటింప కే
వేళక సర్వసమత్వలక్షణము భావింపంగ నొనర్చుటక॥ ౧౨౧

ఎ॥ ఇది జగన్నాథునందు బౌద్ధావతారసంప్రవేశంబు గలదనుట కుపలక్షణం
బు గావున నీలాద్రీశునిబౌద్ధావతారయుక్తునిగా నెరుంగునదియని చెప్పిన బ్రహ్మ
సమేతులై శానకాదు లారౌఘహాగ్నణీ నభినందించి హరికథాశ్రవణవిధానకృ
తార్థమన్యమానమానసులై రని చెప్పుటయును.

॥ కాలివాహనశకఃసంవత్సరంబునఁ, బదియు నెన్నిదిమూర్తఃపై నముప్ప
దారగువర్తమా • నానందవత్సర, వైకాఖపూర్ణిమా • వసరమునందు
నవ్వడాలినివానుఁ • డగుశ్రీ జగన్నాథు, సమధికశుభరథో • త్సవమునందు
నడవిసాంబశివస • మాహ్వయుండును నంద, గిరివేంకటస్వాఖ్య • బరగుమేము

॥ కలిసి శివవేంకటాఖ్య సత్కవులనంగ, శ్రీవడాలి జగన్నాథఃదేవునెదుట
హితమతినిజగన్నాథీయఃకృతించి, యొసగితిమిశ్వాత్వతస్ఫూర్తి • యొసగునట్లు॥

॥ పరమహంసయుఁబరి • వ్రాజకాచార్యుండు, పురుషోత్తమానంద • పూర్వకావ
ధూత యీదేవునిం • దుఁ బ్రతిష్ఠగావించి గ్రామంబు నగ్రహ • రముగదెచ్చి
తాఁగొన్నిదినములు • ద్యద్భక్తిఁబూజించి తనవెస్కగ్రామపా • లనముభూమి
పతులకు స్వాధీన • పరచి తా నేగె నవ్వల రాజ ధూర్వహు • లల యతీందురీ

॥ కట్టడలనెల్ల పాలించి • గడపుచుండి, రంత నాంగ్లేయపాలకు • లరసి దీని
పాలనమ్ము స్వదేశ భూ • పతులచేతి, కిచ్చు టవసరమగునని • యెంచి యపుడు॥

॥ గురజ జమీకదారి • గోల్పోయియున్న శ్రీరాజాదివిరుద వి • భ్రాజితుండు
కవుదన పాపయా • ఖ్యాతుఁడౌ గతజమీకదారున కిచ్చిరి • ధర్మకర్ము

జగన్నాథీయము

తనుదద్విభునియనఁతరము దత్పుత్రుండుఁ, దద్రాభిత్ప పుత్రు లుత్తమవిధమున
బాలించి రవ్వల + నోలి దేవస్థానపాలన సభ్యుల + పరముఁ జేసి

గీ॥ రాసభికులకు ప్రతినిధి + యగుచు దీని, నిర్వహించెను పిన్నమ + నేనియచ్చ
యాఖ్యాఁడవ్వలప్రతినిధియయ్యెకొల్లి, శీతయాఖ్యాండు వినయ విఖ్యాతియుతుడు॥

॥ కొల్లి - తయసమాఖ్యాఁడువదాలిక్షేత్ర, జగదీశ్వరప్రతిష్ఠాప్రకార
బోధకంబగుజగ + న్నాథీయకృతినిశీ, స్వామిసన్నిధినివి + ద్వద్వరేణ
యుతసభ (జదివిశీ) + యుతప్రబంధకవి పం, చాననబిరుదన + మన్నితమగు
సౌవర్ణభూషణ + తస్సంసద్విబుధులన, మక్షమందొసఁగెద + దనుమతమున

గీ॥ మాకుశివవేంకటాహ్వయ + మహితులకును, శ్రీజగన్నాథుకరుణావి + శేషమునను
బ్రధితమగుచునాచంద్రితా + రకముగామ, దీయకృతితల్లజంబువ + ర్ధిల్లుఁగాత॥

ఆశ్వాసాంత్యము.

శా॥ ఉద్యద్యానుసహస్ర సన్నిభ విభా + పూర్ణోల్లసత్కృస్తుభ
ప్రోద్యద్యాభి భుజాంతర స్థగితభూ + పుత్రీకుచద్వంద్వభా
క్సద్యోలిప్త మృగీమదాంక వినర + త్వరభ్య విభ్రాజితా
ఖ్యద్యోతాన్వయ వార్ధిచంద్ర త్రిజగ + త్కళ్యాణ సంధాయకా॥ ౧౨౫

పుష్పగుచ్ఛబంధము.

చ॥ పరమరమారసజ్జ పద + పద్మపతత్సరవార ధీరతా
కరవర నీరదాభ కన + కప్రకటాంబర సారగీర సో
త్తరపరసారద ప్రత త + తక్షత మానిజనాజవంజవా
చిరతర శూరతాధ్యశివ + శిష్ట శివంకర భూరమారతా॥ ౧౨౬

కం॥ అభ్రీధునీజనకపదన, దభ్రీదయారస నిదాన + దరహీర లస
చ్చుభ్రాంశు నిర్మల యశో, విభ్రాజిత సూర్యపురిప + విత్ర నివాసా॥ ౧౩౦

మంగళమహాశీవృత్తము.

శ్రీకరసమస్తమగు + జాకర జగత్త్రితయ + నేవితపదాంబుజ వి + లాసా
నాకసద మృత స + మంచితచరిత్రీనమ + దభ్యుదయకారణ వి + కాసా

ప్రకటనయావిభవ • పాలితనుధీనికర • భక్తజనదుష్కృత ని • రాసా
లోకచయరక్షణ వి • లోల శశిభాస్కర వి • లోకయంతమంగళ మ • హాత్మి॥

గద్య.

ఇది మద్యపాకపిక్వపాకటాక్ష పరివర్ధితసహజ సారస్వతసమ్పది
తప్రబంధ కవిపంచానన బిరుదాభిరామ విశ్వామిత్ర బ్రహ్మ
సంప్రదాయాడవి నందగిరి వంశాబ్ధిసోమ సహజసౌహృ
దమహోద్యమ సాంబశివ వేంకటప్ప రాయ

కవిలలామ వినిర్మితంబగు శివవేంకటీయ

గ్రంథమాల యందుఁ దృతీయ

పుష్ప మగు జగన్నా

థీయమహాప్రబంధ

మునఁ సర్వం

బును

జతుర్థాశ్వాసమును

సమాప్తము.

(శ్రీ)

268310
బి. 3. 3

శుద్ధ పత్రిక.

—:01:—

క వి జీ వి త ము .

పాఠట.	పద్యసంఖ్య.	పజ్జి.	తప్పు.	ఒప్పు.
I.		౧ సంస్కృష్ట	సంస్కృష్ట	
		౩ ద్వి యము	ద్వి తయము	
		౧౩ జిన్నదన	జిన్నతన	
		౧౯ శై శవాల	శై వాల	
II		౪ చిన్నదనంబు	చిన్నతనంబు	
III.		౯ చిన్న	చిన్న	
		౧౦ దనము	తనము	
IV.		౩ యణోద్భజాత్తర	యణాద్భుతోత్తర	
		౪ కాంధీకరణమగు	కాంధీకరణము	

శుద్ధ గంధము . శుద్ధ

౧	౧	౧ కాంక	గాంక
౨	౪	౩ ద్యోగము	ద్యోతము
	౫	౨ నాలుగిట	నాలుగిట
౩	౧౧	౪ మురవ	మురహి
౫	౧౯	౨ నాంశవి	నాంశవ
౬	౩౪	౨ నసివాయ	నశివాయ
౮	౪౧	౧ రాముము	రాముడు
౯	౪౪	౧ సోదత్వ	సోదత్వ

౧౧	౫౫	౨	కారించుకయిన్	కారించుకయిన్
౧౨	...	౫	గాకరమైకరమైన	గాకరమైకరమైన
	...	౮	దేశరత్న	దేశరత్న
		౧౭	జన్మహ్	జన్మహ్
		౧౮	సిహ్	జేసెబో
		౨౨	చలనంబున్	కలనంబున్
		౨౬	లలితానం	లలితానం
		౨౮	బరిమ	బరిమ
౧౪	...	౧౮	కేమణ	మణ
౧౫	...	౬	థాన	థాగేన
		౧౪	సలముల	సలములు
		౧౮	హత్వకలిత	హత్వకలిత
		౨౪	నొక	నొకట
౧౬	౧౧౪	౨	దొనిన్	దొనిన్
	౧౧౭	౨	నిట్టలముగ	నిట్టలడుగ
౧౭	...	౩	నలికస్థ	నలికస్థ
		౭	మదధికా	మదధికా
		౧౩	మేర్పడంగ	మేర్పడంగ
౧౮	...	౪	సమై	సమై
		౧౬	ద్రదమ	ద్రదమ
౧౯	౧౩౫	౩	శే	శేఖ
	౧౩౬	౨	నుపనయాదుల	నుపనయనాదుల
	౧౩౯	౩	బొనిన్	బొనిన్
౨౦	...	౨	డనుటయు	డగుటయు
	...	౪	కావు	వాదీవు
	...	౨౭	వ్యరినియరిని	వ్యరినియరిని
౨౧	౧౫౯	౫	కరర	కరవీర
		౬	పరివార	పరివృత

		2	సమలంకవిష్ణు	సమలంకరిష్ణు
		౧	కోరరీకృత	కోరరీకృత
	౧౬౦	౪	త్పక్షికాం	త్పాయకాం
	౧౬౧	౨	పరిసీత	పరిసీత
౨౪	౬	౧	ముగిలి	మిగిలి
		౨	యిక్కయక్క	యిక్కయనక్క
౨౫	౧౭	3	మానారాగ	మానరాగ
౨౬	౨౪	౧	దూరనట్టు	దూరనట్టి
౨౭౧	3౦	3	కిర	విత
		౪	శేయింపు	శేయింపు
౨౮	౪౨	౨	జలభి	బలభి
	౪3	౧	కాయ	కాయ
౨౯	౪౭	౪	నీయజ్ఞ	నీయాజ్ఞ
3౦	౫౦	౨	తిదిసుర	దిదిసుర
	౫౧	౧	తావిష్ణు	త్యావిష్ణు
3౧	౬౨	౨	వినతు	వివతుం
	౬౪	3	ల్పి	దాల్పి
33	౭౯	౪	దెచిం	దెంచి
3౪	౮౪	3	సుట్టిసో	సుట్టుసో
3౫	౯౧	౧	బ్రాహ్మల	బ్రాహ్మల
	౯౬	3	నెల్లుల	నెల్లుల
	౯౮	౫	ప్రవాహంబు	ప్రభాహంబు
	౯౯	౨	నల్లడ	నల్లడ
3౭	౧౧౪	౧	లోల	లోన
3౯	౧౨౫	౧	తుండుక్క	తుండుక్క
౪౨	౧౪3	౧	మహా	మహీ
	౧౪౯	3	తలం	దలం
	౧౫౦	౨	మీషురై	మీషునై

౪౫	౧౬౬	౧	ధర్మశ్య	ధర్మశ్య
౪౮	౧౮౮	౪	ప్రశస్తా	ప్రశస్తా
		౬	లీనీలాం	వినిలాం
		౩	నప్పొడ	నప్పొడి
౪౯		౫	బల్చేపల్లె	బల్చేపల్లె
		౧౦	గోడపె	గోరపె
		౧౧	వేలులి	వేలులి
		౧౮	నిట్టి	గిట్టి
		౨౬	వాసాంజవి	వాసాంజలి
		...	కృతవ్యర్థ	కృతవ్యర్థ
		౨౭	వాండూ	హిండూ
౫౦	౧౮౮	౩	న్నిరాచారిరాచారుల	న్నిరాచారిరాచారుల
		౪	భాత్రి	భాత్రి
		౧౦	నయం	నయం
		౧౧	చ్చలి	చ్చలి
		౧౬	మస్తాక	మస్తాక
		౧౭	వెల్లు	వెల్లు
			మూర్ధ	మూర్ధ
౫౧	౧౯౬	౨	చిన్నయి	చిన్నయి
౫౩	౨	౧	వారాయణశర్మ	నింద్రీద్యుమ్నండు
	౩	౧	ఆరిగెంగుత	ఆరిగెంగుత
	౬	౩	పూర్వవారి	పూర్వవారి
	౭	౧	వేధ	వేధ
		౧౧	వృద్ధత	వృద్ధత
౫౪	౯	౩	జూపంగదా	జూపంగదా
	౧౦	౨	బడి	బడి
	౧౩	౧	రాకర	రాకర
		౨	బట్టి	పట్టి

౭౪	౧౫౯	౫	లిచ్చక్తి	చిచ్చక్తి
౭౫	౧౬౬	౪	నటు	నటి
౭౬	౧౬౯	౧	గాంచన	కాంచన
	౧౭౩	౧	సవల్లొ	పవల్లొ
౭౭	౧౭౮	౧	సహ్యజ	సహ్యజా
౭౮	౧౮౫	౩	నలివ్వు	నవివ్వు
౭౯	౧౯౧	౫	వర్ధ	వర్ష
౮౦	౧౯౪	౧	డైజగ	డైయాజగ
	౧౯౬	౩	వీచో	వీచో
		౪	స్వీతా	స్వేతా
	౧౯౭	౨	పల్లు	నల్లు
	౧౯౮	౧	మూరా	మూదా
	౧౯౯	౩	చనల	చలన
౮౨	౨౧౫	౨	హోలి	హోవి
	౨౧౬	౧	తనమల	మలను
౮౫	౬	౨	లియన్న	వియన్న
౮౬	౧౦	౪	తవితీపు	తరితీపు
	౧౬	౨	గబ్బిరోయి	గుబ్బిరోయి
౮౭	౨౩	౨	తృపాలి	తృపావి
౮౮	౨౮	౨	కూర్పు	కూర్పు
	౩౨	౨	విపుడీ	విపుడే
౯౦	౪౫	౧	కొన్నాళ్ళ	కొన్నాళ్ళ
౯౩	౭౪	౧	లప్పు	యపుడు
	౭౮	౧	నప్పుడు	నపుడు
	౮౧	౨	గొనకే	గొనకే
౯౪	౮౫	౨	గాలిండు	గావించు
	౯౨	౩	సంగెను	సంగెనొ
౯౫	౯౪	౧	కనులెద	కనలెద